

WSZYSTKIE STRONY ŚWIATA

7. PUŁAWSKI FESTIWAL MUZYCZNY / 18-26 LISTOPADA 2016 / PUŁAWY

ZESPÓŁ REALIZACYJNY

JERZY ZIELIŃSKI — Prezes Zarządu Stowarzyszenia Dwa Brzegi
BOGUSŁAW BOJCZUK — Dyrektor Festiwalu
ADAM KLOCEK — Dyrektor Artystyczny
ANDRZEJ ŁYSZCZARZ — Dyrektor Finansowy
ALICJA SAWICKA — Menadżer Programowa, redaktorka katalogu i strony internetowej
PAULINA LITWINOW — Dyrektor Marketingu i Promocji, Rzecznik Prasowa
KAROLINA SEROCKA — Kierownik Produkcji
ANNA MAŁEK — Kierownik Produkcji
PIOTR MATWIEJCZUK — Prowadzenie koncertów
JAROSŁAW KOZIARA, PIOTR WYSOCKI — Projekt graficzny
RADOSŁAW BUĆKO — DTP
HANNA GŁOWACKA — Korekta katalogu

WYDZIAŁ KULTURY I PROMOCJI URZĄDU MIASTA PUŁAWY

JOLANTA WRÓBEL
MAGDALENA POKORA

PUŁAWSKI OŚRODEK KULTURY „DOM CHEMIKA”

Dyrektor ZBIGNIEW ŚLIWIŃSKI

ISBN 978-83-943760-2-4 - wersja papierowa
ISBN 978-83-943760-3-1 - wersja elektroniczna

www.festiwalwss.pl
www.dwabrzegi.pl

Biuro w Warszawie:
Stowarzyszenie DWA BRZEGI
03-938 Warszawa, ul. Zwycięzców 48
e-mail: biuro@dwabrzegi.pl
© 2016 Stowarzyszenie DWA BRZEGI
© 2016 Urząd Miasta Puławy

Dofinansowanie

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Sponsor

Organizatorzy

Partnerzy

GRUPA
ZWIERCIADŁO

**STARA
OCTOWNIA**
— restauracja —

akademickie biuro
kultury i sztuki
ALMA-ART

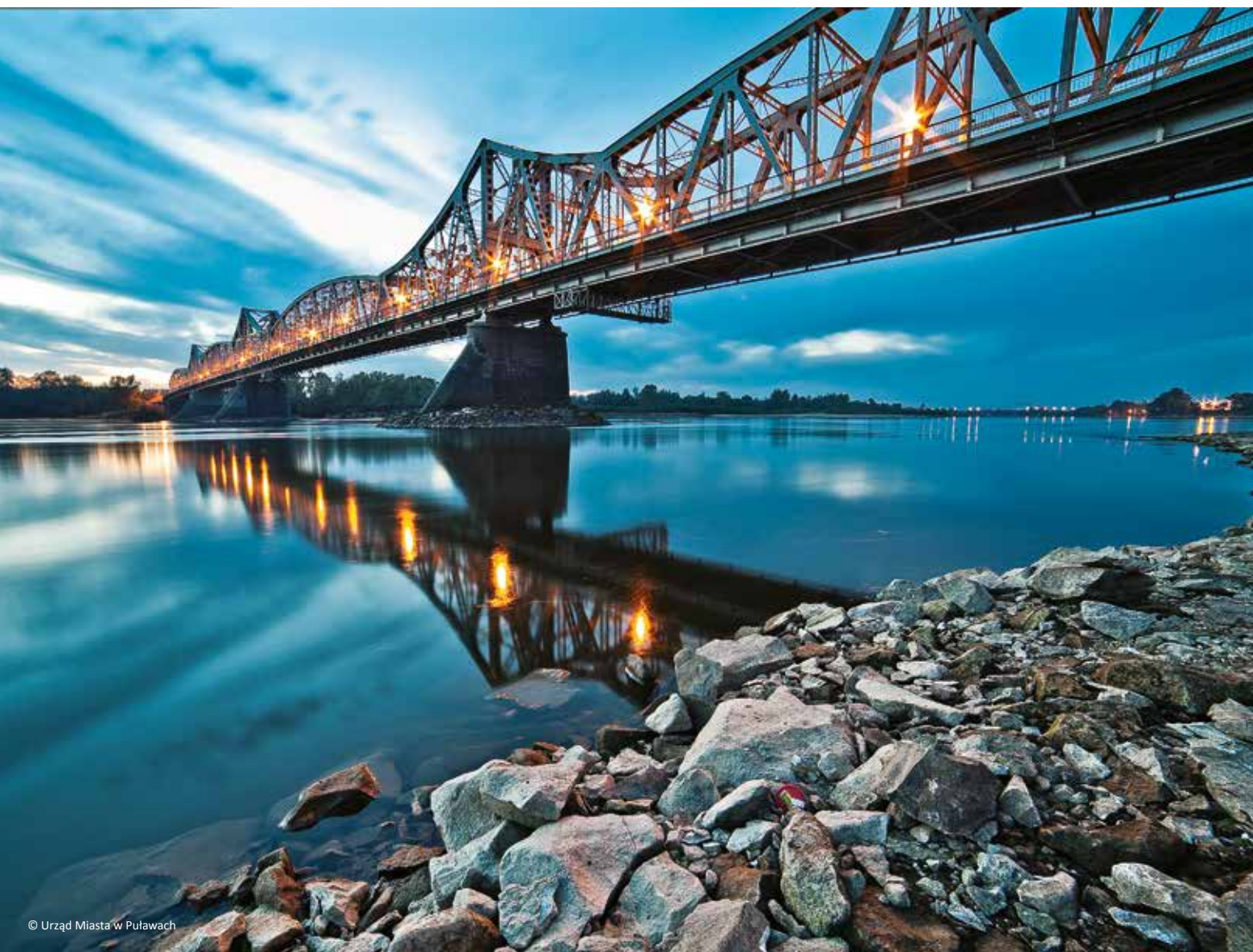

Patroni medialni

naszemiasto.

DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO W RAMACH PROGRAMU „WYDARZENIA ARTYSTYCZNE” –PRIORYTET „MUZYKA”;
DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW GMINY MIASTO PUŁAWY

© Urząd Miasta w Puławach

PUŁAWY — Z MYŚLĄ O CZŁOWIEKU

Puławy to blisko 50-tysięczne, nowoczesne miasto położone nad Wisłą w zachodniej części województwa lubelskiego, które znane jest przede wszystkim dzięki swojej historii związanej z rodziną Czartoryskich. Dziedzictwo tego jednego z najstojniejszych polskich rodów magnackich wciąż stanowi wielką atrakcję Puław — dobrze zachowany kompleks pałacowo-parkowy z okazałym, odrestaurowanym pałacem przyciąga turystów, szukających nie tylko kontaktu z żywą historią, ale przede wszystkim spokoju i chwil wytchnienia w cieniu monumentalnych budowli takich jak Świątynia Sybilli czy Dom Gotycki, wśród wiekowych drzew stanowiących pozostałość po imponującym ogrodzie księżnej Izabelli. Pamiątki z tamtych czasów (i nie tylko) można obejrzeć w Muzeum Czartoryskich.

Malownicze położenie na terenie Małopolskiego Przełomu Wisły zachęca zarówno mieszkańców, jak i turystów odwiedzających Puławę do aktywnej rekreacji. Uroki Wisły można podziwiać, spacerując bulwarem łączącym dwie przeprawy mostowe. Wyprawy rowerowe, spływy kajakowe Wisłą, Wieprzem i Kurówką, przejażdżki łodziami i motorówkami to tylko

niektóre z pomysłów na ciekawe spędzenie wolnego czasu. Warto też pamiętać, że okolice Puław to jeden z najciekawszych geologicznie obszarów w Europie — woda wyrzeźbiła tu w miękkim lessie sieć wąwozów, głębokich nawet na 10 metrów, stwarzając idealne warunki do pieszych wędrówek, nordic walking, jazdy na rowerze, uprawiania narciarstwa biegowego czy zjazdowego.

Puławy dysponują też nowoczesną bazą sportową, na którą składają się, m.in.: stadion piłkarsko-lekkoatletyczny z aquaparkiem i hostelem, hala sportowa z krytą pływalnią, korty tenisowe, a także zmodernizowane i nowoczesne obiekty sportowe przy szkołach. Na szczególną uwagę zasługuje marina, obsługująca nie tylko ruch wodny, ale też cieszącą się coraz większym powodzeniem turystykę kamperową.

Oprócz niewątpliwych walorów przyrodniczych, stwarzających warunki dla rozwoju turystyki, Puławy pozostają ważnym ośrodkiem przemysłowym i naukowym. Zakłady Azotowe „Puławy”, funkcjonujące obecnie w ramach Grupy Azoty, już od ponad 55 lat rozsławiają miasto w świecie, pozostając czołowym polskim producentem nawozów dla rolnictwa oraz chemikaliów. Podobną dobrą sławą cieszą

się działające w mieście instytuty naukowe takie jak: Państwowy Instytut Weterynaryjny, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa, Wojskowy Instytut Higieny i Epidemiologii, Instytut Nowych Syntez Chemicznych oraz Zakład Pszczelnictwa Instytutu Ogrodnictwa. Jednym z najważniejszych projektów sprzyjających rozwojowi gospodarczemu miasta było utworzenie Puławskiego Parku Naukowo-Technologicznego, stawiającego na innowacyjność i rozwój nowych technologii. Przedsiębiorcom, którzy decydują się na uruchomienie działalności, miasto oferuje szereg udogodnień.

Współczesne Puławy dbają o intensywny wszechstronny rozwój. Wyjątkową troską otaczana jest kultura. W mieście odbywają się imprezy mające swoją renomę nie tylko w kraju, ale i za granicą. Są to, m.in.: Międzynarodowe Warsztaty Jazzowe, Letnie Spotkania Bluesowe, Festiwal Książki oraz Puławski Festiwal Muzyczny Wszystkie Strony Świata.

Zapraszamy do Puław!

www.pulawy.eu

Szanowni Państwo,
jak co roku z wielką przyjemnością zapraszam na Puławski Festiwal Muzyczny Wszystkie Strony Świata. Wydarzenie inne niż wszystkie. Zabierające nas w świat muzyki tak różnej od tej, której zwykliśmy słuchać na co dzień. Mniej znanej, nie zawsze łatwej. Bez wątplenia jednak wartej wsłuchania się i poznania. Budzącej zachwyt, lecz również wywołującej refleksję lub wymagającej choćby chwili zatrzymania.

Wszystkie Strony Świata to Festiwal poszukiwań i odkryć. Zbliża nas do rytmów z odległych stron świata, ale też pozwala na nowo poznać te, które — wydawać by się mogło — doskonale znamy. Wprowadza nas w nowe gatunki muzyczne, nierzadko takie, po które sami pewnie byśmy nie sięgnęli. Edukuje, kształtując gusta i rozwijając wrażliwość. Promuje młodych artystów. Ten Festiwal inspiruje, angażuje, prowokuje. Ale jedno jest pewne — czas spędzony na koncertach nigdy nie jest czasem straconym. Wręcz przeciwnie. Co roku Wszystkie Strony Świata pozostawiają niedosyt i każą nam czekać na kolejną edycję.

Cieszę się, że Puławski Festiwal Muzyczny Wszystkie Strony Świata doczekał się siódmej edycji. Wydarzenie to ma już swoją renomę i grono wiernych odbiorców, także spoza Puław. Chciałbym, by z roku na rok Festiwal stanowił coraz mocniejszy akcent na muzycznej mapie Polski, tym samym promując nasze miasto, które zawsze pozostaje otwarte na wydarzenia kulturalne o najwyższym poziomie artystycznym.

Uczestnikom tegorocznego Festiwalu, jak również gościom odwiedzającym Puławę, życzę, by wyjątkowa atmosfera Wszystkich Stron Świata pozwoliła Państwu choć na kilka chwil oderwać się od codzienności, dostarczając niezapomnianych wrażeń muzycznych oraz wspaniałych przeżyć.

Janusz Grobel
Prezydent Miasta Puławy

© Puławski Ośrodek Kultury „Dom Chemika”

PUŁAWSKI OŚRODEK KULTURY „DOM CHEMIKA”

POK „Dom Chemika” jest samorządową instytucją kultury. To główny, a jednocześnie największy ośrodek kultury w Puławach i powiecie puławskim. Jego oferta skierowana jest do różnych grup społecznych i wiekowych, a wydarzenia kulturalne organizowane przez placówkę rozwijają i zaspokajają potrzeby kulturalne mieszkańców oraz upowszechniają i promują lokalną aktywność artystyczną.

W Ośrodku funkcjonują zespoły amatorskiego ruchu artystycznego: Zespół Pieśni i Tańca „Powieśle”, Zespół Baletowy „Etiuda”, Studio Tańca „Pokus”, Puławski Teatr Amatora, Teatr Lalek „Muchomor”, Teatr młodzieżowy SPUT², Teatrzyk Dziecięcy „Figielek”, Pracownia Edukacji Plastycznej oraz zespół wokalny seniorek „Puławianki”. Pod kierunkiem doświadczonych i wykwalifikowanych instruktorów rozwijają swoje umiejętności wokaliści i recytatorzy. Działają tu również koła zainteresowań i kluby: Klub Twórców Ludowych, Klub Seniora, Stowarzyszenie Amazonek.

Ośrodek jest organizatorem różnego rodzaju wydarzeń kulturalnych, koncertów, spektakli teatralnych i kabaretowych oraz wydarzeń plenerowych. Systematyczną działalność wystawienniczą prowadzi tutaj Puławska Galeria Sztuki, a popularyzacją przeszłości Puław zajmuje się Pracownia Dokumentacji Dziejów Miasta. Centrum Informacji Turystycznej, będące w strukturach Ośrodka, promuje Puławę turystycznie i kulturalnie.

POK „Dom Chemika” jest od lat organizatorem wydarzeń o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym. Najważniejsze z nich to Międzynarodowe Warsztaty Jazzowe, Ogólnopolski Konkurs Tańców Polskich „O Pierścień Księżnej Izabeli”, Ogólnopolski Festiwal Kolęd, Puławskie Lato Bluesowe i Ogólnopolskie Puławskie Spotkania Lalkarzy.

www.domchemika.pl

Puławski Ośrodek Kultury „Dom Chemika”
Dyrektor Zbigniew Śliwiński

STOWARZYSZENIE DWA BRZEGI

Stowarzyszenie Dwa Brzegi zostało powołane w 2006 roku. Jego celem jest działanie na rzecz promocji i rozwoju regionu lubelskiego, a w szczególności Małopolskiego Przełomu Wisły, Kazimierza, Janowca i Puław. Członkami Stowarzyszenia są osoby posiadające duże doświadczenie z zakresu animacji kultury oraz realizacji projektów artystycznych i promocyjnych. Obecnie Stowarzyszenie skupia się na realizacji projektów kulturalnych: Festiwalu Filmu i Sztuki DWA BRZEGI oraz Puławskiego Festiwalu Muzycznego Wszystkie Strony Świata.

Podczas realizacji tych przedsięwzięć Stowarzyszenie współpracowało z wieloma instytucjami publicznymi: Parlamentem Europejskim, Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej, Polskim Instytutem Sztuki Filmowej, Instytutem Muzyki i Tańca, Narodowym Instytutem Audiowizualnym, Narodowym Centrum Kultury, z polskimi i zagranicznymi instytucjami branży filmowej, z władzami samorządowymi Kazimierza, Janowca, Puław i województwa lubelskiego oraz z instytucjami lokalnymi, m.in. Kazimierską Konfraternią Sztuki, Towarzystwem Przyjaciół Kazimierza Dolnego, Muzeum Nadwiślańskim, Muzeum Czartoryskich w Puławach i Puławskim Ośrodkiem Kultury Dom Chemika. Współpraca z mediami objęła Telewizję Polską, TVN, Polskie Radio, RMF, Radio ZET, „Gazetę Wyborczą”, „Politykę”.

Realizowane przez Stowarzyszenie projekty znalazły uznanie m.in. w nominacji do nagrody PISF w kategorii międzynarodowe wydarzenie filmowe dla Festiwalu Dwa Brzegi (2009) oraz zdobyciem certyfikatu Polskiej Organizacji Turystycznej za najlepszy produkt turystyczny (2013). W 2016 roku Stowarzyszenie Dwa Brzegi zostało wyróżnione tytułem „Zasłużony dla Gminy Kazimierz Dolny” oraz medalem „Zasłużony dla Województwa Lubelskiego”.

www.stowarzyszenie.dwabrzegi.pl
www.dwabrzegi.pl

© Stowarzyszenie Dwa Brzegi, fot. Katarzyna Rainka

© Grupa Azoty Puławy S.A., fot. Sławomir Klak

GRUPA AZOTY PUŁAWY S.A.

Grupa Azoty Puławy S.A. to spółka odpowiedzialna społecznie. Poza osiąganiem pozytywnych wyników finansowych dba o przestrzeganie norm ekologicznych, praw człowieka, relacji z pracownikami i społecznością lokalną. Dzięki publikacji *Raportu zintegrowanego*, aktywności w mediach społecznościowych oraz spotkaniach bezpośrednich firma stale się komunikuje ze wszystkimi swoimi interesariuszami.

Od 1995 roku jest dobrowolnym i aktywnym uczestnikiem międzynarodowego programu przemysłu chemicznego „Odpowiedzialność i troska”, który ma przekonać społeczeństwo, że współczesna chemia w sposób szczególny dba o środowisko, bezpieczeństwo, zdrowie swoich pracowników i transparentność społeczną tych aspektów swojego funkcjonowania.

Zgodnie z zasadą, mówiącą o tym, że najlepszym ambasadorem spółki są jej pracownicy i najbliższe otoczenie, działania w ramach programu są adresowane właśnie do pracowników i społeczności lokalnej.

W ramach przyjętej polityki społecznej i sponsoringowej Grupa Azoty Puławy S.A. od lat wspiera rozwój puławskiego sportu, którego najlepszymi ambasadarami są w ostatnich latach zawodnicy trzeciej w Polsce drużyny piłki ręcznej mężczyzn KS Azoty–Puławy. W trosce o zdrowie swoich pracowników i ich rodzin przyczynia się do poprawy warunków leczenia w puławskim szpitalu i we Wschodnim Centrum Leczenia Oparzeń w Łęcznej. Sponsoruje Puławski Ośrodek Kultury Dom Chemika, Festiwal Filmu i Sztuki Dwa Brzegi, Muzeum Przyrodnicze w Kazimierzu Dolnym. Prowadzi akcje społeczne i ekologiczne: „Wspólnie dbamy o bezpieczeństwo” oraz „Drzewko za butelkę”.

Dzięki temu zmienił się sposób postrzegania Grupa Azoty Puławy S.A. — jako pracodawcę rzetelnego, zaangażowanego w działania na rzecz ekologii, jako rozpoznawalnego eksperta od zagadnień CSR (Corporate Social Responsibility). Potwierdzeniem tego są m.in. prestiżowe nagrody: Solidny Pracodawca oraz Firma Dobrze Widziana, czy udział w Akademii CSR (projekt wspierany przez Giełdę Papierów Wartościowych, pod honorowym patronatem Ministerstwa Skarbu Państwa).

www.pulawy.com

Puławski Ośrodek Kultury „Dom Chemika”

www.facebook.com/pokdomchemika

www.domchemika.pl

MUZYKA POLSKICH ATEN

Wszystkie Strony Świata to muzyczne święto Puław. Wznosimy muzyczne mosty między muzyką poważną, jazzową i tradycyjną. Podobnie jak w latach ubiegłych spoglądamy także w stronę sceny muzyki najnowszej. Zestawiamy wybitne dzieła przeszłości z nowatorskimi interpretacjami i aktualnymi trendami, przekraczamy granice — geograficzne i gatunkowe — udowadniając, że muzyka nie musi się ograniczać tylko do właściwego sobie odbiorcy, że warto sięgać po to, co dotychczas nieznanne. Wierzymy, że każdy meloman, gość dużych sal koncertowych, może się zachwycić także klubowym koncertem i eksperymentalnymi projektami muzycznymi.

Puławy oraz Pałac Książąt Czartoryskich, to historyczny ośrodek kultury oświeceniowej. Na przełomie XVIII i XIX wieku miasto stało się dominującym ośrodkiem narodowej kultury, w którym kwitła literatura, sztuka, muzyka i teatr. W XIX wieku było określane mianem „polskich Aten”. Obecnie Puławy to miasto o jednym z najwyższych w Polsce współczynniku osób z wyższym wykształceniem. Jednocześnie jest kładziony nacisk na kształcenie w naukach ścisłych i technicznych. Festiwal Wszystkie Strony Świata jest pomyślany jako wydarzenie mające służyć odbudowywaniu tradycji humanistycznej i kulturalnej tego ośrodka.

W poprzednich edycjach w Puławach gościli m.in.: Orkiestra Filharmonii Kaliskiej, Orkiestra Warsaw Camerata, Młoda Polska Filharmonia, Kameraliści NOSPR w Katowicach, Promodern — sekstet wokalny, String.Lab, Kwartet Borodina, Balanescu Quartet, Bester Quartet, Misha Alperin, Magdalena Bojanowicz, Dudu Carmel, Łukasz Długosz, Eyal Ein-Habar, Janusz Grzywacz, Maja Kleszcz, Adam Klocek, Karol Kozłowski, Gaba Kulka, Aleksandra Kuls, Krzysztof Lasoń, Grégoire Maret, Marcin Masecki, Jan Mraček, Leticia Muñoz Moreno, Włodek Pawlik, Ewa Poblócka, Natalia Przybysz, Edicson Ruiz, Adam Strug, Sonig Tchakerian, Mamiko Ueyama, Dimitry Vassiliev, Rafał Zambrzycki-Payne oraz zespoły: Adam Bałdych Imaginary Quartet, Alte Zachen, Anna Serafińska Groove Machine, Cosovel, Horny Trees, Laboratorium, Laboratorium Pieśni, Latające Pięści, Levity, Ludojad, Madvision, Profesjonalizm, Saagara, Slalom, The Feral Trees, The Toobes, Trzy Dni Później, Ultra, Wołosi.

Ważnym elementem programu są prawykonania. W poprzednich edycjach puławskiego Festiwalu swoje prawykonania miały kompozycje Włodka Pawlika (*II koncert fortepianowy*, 2013), Janusza Grzywacza (*Koncert na wiolonczelę, orkiestrę smyczkową i elektronikę*, 2014) i Marcina Partyki (*Utwór na orkiestrę symfoniczną i sekstet wokalny 'Z każdą chwilą i stałością'*, 2015).

Tegoroczną edycję Festiwalu Wszystkie Strony Świata zakończymy prawykonaniem kompozycji *„Migot’ na orkiestrę kameralną* (2016) Nikoleta Burzyńskiej. W programie festiwalu (poza repertuarem własnym zespołów) znajdują się dzieła: Grażyny Bacewicz, Ludwiga van Beethovena, Fryderyka Chopina, Johanna Nepomuka Hummela, Aleksandra Lasonia, Wolfganga Amadeusza Mozarta, Roberta Schumanna, Juliusza Zarębskiego. Gośćmi tegorocznej edycji będą m.in.: Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Kaliskiej oraz skrzypek Emanuel Salvador, Młoda Polska Filharmonia oraz trębacz Yigal Meltzer, pianista Eugen Indjic, Lasoń Ensemble, Kapela Maliszów, kwartet jazzowy Łukasza Pawlika, Rykarda Parasol, Swiernalis, Ralph Kaminski & My Best Band In The World.

Dyrektorem Artystycznym festiwalu jest Adam Klocek, dyrygent i wiolonczelista, laureat muzycznego Oscara — Grammy Awards 2014, określony przez Krzysztofa Pendereckiego jako jeden z najbardziej obiecujących dyrygentów swojego pokolenia.

Szczegółowe informacje o tegorocznym festiwalu znaleźć można na stronie internetowej w zakładkach: artyści, repertuar, program oraz w dziale aktualności. Zapraszamy do Puław w terminie 18–26 listopada 2016.

www.festiwalwss.pl
www.facebook.com/WszystkieStronySwiata

Szanowni Państwo,
po raz siódmy spotykamy się w gościnnych Puławach podczas Festiwalu Wszystkie Strony Świata. Za nami sześć edycji wydarzenia, które mam nadzieję zapamiętali Państwo jako ciekawe i różnorodne spotkania z muzyką wszelką — ale zawsze dobrą. 7. edycja naszych koncertów powinna przynieść równie ciekawe i różnorodne doznania muzyczne. W tym roku także przekrój przez muzyczne światy od klasycyzmu, poprzez jazz i muzykę popularną, na kolejnym puławskim prawykonaniu kończąc. Magia Puław urzeka, przyjemnie jest organizować dla Państwa ten Festiwal i zapraszać artystów ze świata, aby dzielili się z nami swoim kunsztem. A przed nami postaci wybitne: światowej renomy pianista Eugen Indjic, pierwszy trębacz Izraelskiej Filharmonii Yigal Meltzer, skrzypek Emanuel Salvador, znakomity Łukasz Pawlik, Rykarda Parasol, czy niezwykły, muzyczny klan

Lasoniów. Tradycyjnie wystąpi Młoda Polska Filharmonia, prezentując monumentalne arcydzieło Beethovena — *III Symfonię Es-dur „Eroicę”*. Nikolet Burzyńska zaprezentuje z kolei swoje najnowsze dzieło pod tytułem *Migot*, które w Puławach będzie miało swoje prawykonanie. Sądzę, że niezwykłym przeżyciem muzycznym będzie orkiestrowa wersja *Mazurków niepojętych* Kapeli Maliszów i Orkiestry UMFC. Budujmy więc, siódme już, mosty pomiędzy kulturami i narodami w niezwykłym i historycznie nasyconym krajobrazie Puław.

Adam Klocek
*Dyrektor Artystyczny
Puławskiego Festiwalu Muzycznego
Wszystkie Strony Świata*

© Stowarzyszenie Dwa Brzegi, fot. Wojciech Matusik

ADAM KLOCEK
DYREKTOR ARTYSTYCZNY
PUŁAWSKIEGO FESTIWALU
MUZYCZNEGO WSZYSTKIE STRONY
ŚWIATA

Dyrygent i wiolonczelista, laureat Grammy Award 2014, określony przez Krzysztofa Pendereckiego jako „jeden z najbardziej obiecujących dyrygentów młodszej generacji”. W roku 2004 artysta wygrał konkurs na stanowisko dyrygenta-asystenta Maestro Jana Lathama-Koeniga, dyrektora artystycznego Filharmonii Wrocławskiej i festiwalu Vratslavia Cantans. Od 2006 roku pełni funkcję dyrektora naczelnego i artystycznego Filharmonii Kaliskiej, od 2011 roku dyrektora artystycznego orkiestry Młoda Polska Filharmonia, a od 2012 roku Filharmonii Częstochowskiej. Od 2008 roku członek honorowy Związku Kompozytorów Rosyjskich. Odznaczony

Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2013) i Srebrnym Medalem Gloria Artis (2014).

Występ artysty na Międzynarodowym Festiwalu Muzycznym Ermitage w Petersburgu, podczas którego dyrygował Państwową Orkiestrą Ermitażu został określony przez czołowy ogólnorosyjski dziennik „Niezawisimaja Gazeta” jako „dar niebios”. Zainteresowania i zdolności dyrygenckie Adama Klocka zauważył Jerzy Maksymiuk, mianując go swoim „asystentem”. Jako dziesięcioletek zadrygował po raz pierwszy orkiestrą warszawskiej szkoły muzycznej z Miodowej. Zaraz potem wystąpił obok mistrza Maksymiuka, dyrygując orkiestrami filharmonicznymi i studenckimi (m.in. w Filharmonii Bałtyckiej oraz Filharmonii Krakowskiej).

Głównym nurtem rozwoju artysty stała się jednak kariera wiolonczelowa. Jako laureat licznych konkursów wiolonczelowych (m.in. w Poznaniu, Kolonii, Monachium i Nowym Jorku) oraz nagród i stypendiów (C.M. von Webera, Interlochen Center for Arts, Europejskiej Unii Radiowo-Telewizyjnej EBU) występuje w liczących się ośrodkach muzycznych. Plany koncertowe ostatnich lat objęły m.in. zaproszenie do udziału w pierwszym wykonaniu pod batutą kompozytora *Concerto grosso* Krzysztofa Pendereckiego, udział w festiwalu Europalia, inauguracji VIII Forum Lutosławskiego w Filharmonii Narodowej, tournée w USA i Japonii. Za premierowe nagranie *Concerto grosso* z orkiestrą Filharmonii Narodowej pod batutą Antoniego Wita artysta otrzymał nagrodę Fryderyk 2002. W 2003 roku wystąpił na galowym koncercie inaugurującym Rok Krzysztofa Pendereckiego w Filharmonii Narodowej.

© Stowarzyszenie Dwa Brzegi, fot. Jarosław Antoniuk

W 2004 roku dokonał wraz z Sinfonia Varsovia prawykonania napisanego dla niego *Koncertu wiolonczelowego* Krzesimira Dębskiego. Wraz z Leszkiem Możdżerem występował w duecie określonym przez BBC jako „sensational”, którego płyta została bestsellerem roku 2005, a obaj artyści jako jedyni reprezentanci świata muzyki klasycznej wystąpili podczas galowego koncertu urodzinowego TVP Kultura.

Impulsem do ponownego zajęcia się dyrygenturą było zetknięcie ze sztuką dyrygencką jednego z najwybitniejszych dyrygentów XX wieku — Carlosa Kleibera. Artysta otrzymał także rekomendacje dyrygenckie od Jerzego Maksymiuka, Janosa Fursta i Volkera Schmidt-Gertenbacha. Dyrygował większością orkiestr symfonicznych w Polsce, w tym Sinfonia Varsovia, Polską Orkiestrą Kameralną, Orkiestrą Kameralną Filharmonii Narodowej, Orkiestrą Filharmonii Krakowskiej, Bałtyckiej, Podlaskiej i Wrocławskiej. Występował z takimi artystami jak Shlomo Mintz, Heinrich Schiff, Joshua Bell, Vadim Repin, Misha Maisky, Valery Afanassiev, Krzysztof Penderecki, Dame Evelyn Glennie, Randy Brecker, Boris Pergamenschikow, Jerzy Maksymiuk, Antoni Wit, Sophia Gubaidulina,

Freddy Kempf, Sayaka Shoji, Wanda Wiłkomirska, Jadwiga Rappe, Leticia Moreno, Kałudi Kałudow, Pierre Amoyal, Elmar Oliveira, Julius Berger, Gilles Vonsattel, Ivan Monighetti, Richard Hyung-Ki Joo, Naomi Rachel Kudo, Avri Levitan, Dimitry Vasiliev, Leszek Możdżer, Waldemar Malicki, Krzesimir Dębski, Włodek Pawlik.

Stale współpracuje ze Zbigniewem Preisnerem (*Beautiful Country, Woman in Berlin, Funeral, Preisner's Voices*). Album *Preisner's Voices* (SONY Music) z udziałem artysty otrzymał status potrójnej platynowej płyty. W 2013 roku miały miejsce dwie nowe premiery muzyki Zbigniewa Preisnera z udziałem Adama Klocka jako dyrygenta i solisty: *Four Colours of Łódź* oraz *Diaries of Hope* (Barbican Hall w Londynie z udziałem Britten Sinfonietta oraz Lisy Gerrard z zespołu Dead can Dance). Wydany jesienią 2012 roku album *Night in Calisia* z udziałem światowej sławy trębacza jazzowego Randy Breckera otrzymał tytuł Albumu Jazzowego Roku 2012 oraz Hit Roku 2012 dziennika „Rzeczpospolita”. Ta sama płyta otrzymała Grammy Award 2014, uzyskując również status podwójnej platynowej płyty.

Adam Klocek jest dyrektorem artystycznym międzynarodowych festiwali muzycznych: Multimedia Amber Road Festival, Międzynarodowego Festiwalu Wiolinistycznego im. Bronisława Hubermana oraz Puławskiego Festiwalu Muzycznego Wszystkie Strony Świata. Jest także wykładowcą Akademii Muzycznej w Krakowie w stopniu doktora habilitowanego. Jako kompozytor jest autorem muzyki kameralnej, symfonicznej, filmowej. W 2014 roku odbyło się prawykonanie jego suity *Feniks*, z okazji 100-lecia zburzenia Kalisza, napisanej dla Dawida Podsiadło oraz Moniki Borzym. Koncert ten, rejestrowany przez TVP, zgromadził 14 tysięcy słuchaczy.

Szanowni Państwo,
„Muzyka to wszystko minus świat” — oto najkrótsza i najcelniejsza definicja muzyki, tylko pozornie paradoksalna. Albo inaczej: muzyka to świat równoległy, istniejący obok tego, który nas otacza. Dzięki muzyce bowiem, przenosimy się w sferę, w której nie istnieją pojęcia używane na co dzień. Sztuka dźwięków otwiera nas na to, co niewypowiadalne i prowadzi do swego rodzaju za-świata. Dlatego słowo „świat” w nazwie Festiwalu zawsze było dla mnie nie tyle pojęciem geograficznym, co metafizycznym. W tym roku znów przyjąłem z radością zaproszenie do odwiedzenia wyjątkowej przestrzeni, w której króluje to, co wymyka się słowom. Więcej: puławski festiwal, jak chyba żaden inny w Polsce, zaprasza we wszystkie strony tego świata (za-świata). A ja nigdy nie lubiłem

ograniczać się do jednego stylu, gatunku, brzmienia, instrumentarium. Wyznam bowiem starą zasadę, wedle której muzykę należy dzielić tylko na dobrą i złą. Podczas każdego pobytu w Puławach słuchałem wyłącznie tej pierwszej, i to w znakomitych wykonaniach. Wiem, że tak będzie również w tym roku — aby się o tym przekonać, wystarczy spojrzeć na program koncertów i listę wykonawców. A kiedy już to Państwo zrobicie, proszę zarezerwować sobie każdy festiwalowy wieczór i nie pominąć żadnego koncertu. Dopiero wówczas wszystkie strony za-świata dźwięków ułożą się Państwu w piękną, różnokolorową całość.

Piotr Matwiejczuk
Program z Polskiego Radia

© Piotr Matwiejczuk, fot. Łukasz Ulanowski

PIOTR MATWIEJCZUK
PROGRAM 2 POLSKIEGO RADIA
PROWADZENIE KONCERTÓW

Dziennikarz radiowy, publicysta i krytyk muzyczny. Absolwent Instytutu Muzykologii Uniwersytetu Warszawskiego, od 15 lat związany z Programem 2 Polskiego Radia. Jest autorem kilku tysięcy autorskich audycji muzycznych, publicystycznych i reportażowych, a także opracowań muzycznych słuchowisk w Teatrze Polskiego Radia. Dla Polskiego Radia przeprowadził kilkadziesiąt wywiadów z najwybitniejszymi muzykami naszych czasów, m.in. z Johnem Eliotem Gardinerem, Philippem Herreweghem, Philippem Jarrousky'm, Gustavem Leonhardtem, Anne-Sophie Mutter, Marią João Pires, Christiną Pluhar, Jordim Savallem, Andreasem Schollem, Andreasem Staierem, Maximem Vengerovem. W 2006 roku otrzymał

nagrodę im. Witolda Hulewicza „za wybitne osiągnięcia radiowe”. Dla Teatru Wielkiego Opery Narodowej w Warszawie przygotował książki programowe do spektakli Mariusza Trelińskiego, Keitha Warnera, Natalii Korczakowskiej, Laco Adamika. Od 2012 roku jest redaktorem naczelnym miesięcznika muzycznego „Muzyka w Mieście”, wydawanego przez Narodowe Forum Muzyki. Teksty muzyczne i recenzje publikował m.in. w „Tygodniku Powszechnym”, „Ruchu Muzycznym”, „Gazecie Wyborczej”, „Czasie Kultury”. Od 2016 roku prowadzi ekologiczne gospodarstwo zielarskie na Warmii.

© Puławski Festiwal Muzyczny Wszystkie Strony Świata, fot. Krzysztof Wojcik

PROGRAM FESTIWALU

18.11.2016 • PIĄTEK 19:00

KONCERT OTWARCIA — MŁODA POLSKA
FILHARMONIA

Młoda Polska Filharmonia, Y. Meltzer —
trąbka, N. Karaszewska — flet, K. Bober
— klarnet, D. Karaszewski — waltornia,
M. Laskowska — fagot, A. Klocek — dyry-
gent

Repertuar: J.N. Hummel — *Koncert Es-dur
na trąbkę i orkiestrę*; W.A. Mozart — *Sym-
fonia koncertująca Es-dur na flet, klarnet,
waltornię i fagot*, KV 297b; L. van Be-
ethoven — *Symfonia nr 3 Es-dur „Eroica”*,
op. 55

Puławski Ośrodek Kultury Dom Chemika

19.11.2016 • SOBOTA 19:00

EUGEN INDJIC — RECITAL FORTEPIANOWY

Repertuar: F. Chopin — *Mazurek nr 3
cis-moll*, op. 50; *Mazurek nr 4 b-moll*,
op. 24; *Mazurek nr 3 cis-moll*, op. 63;
R. Schumann — *18 Davidsbündlertänze*,

op. 6; F. Chopin — *Ballada nr 1 g-moll*,
op. 23; *Impromptus nr 2 Fis-dur*, op. 36;
Impromptus nr 3 Ges-dur, op. 51; *Scherzo
nr 2 b-moll*, op. 31

Puławski Ośrodek Kultury Dom Chemika

20.11.2016 • NIEDZIELA 19:00

RALPH KAMIŃSKI & MY BEST BAND IN
THE WORLD

R. Kamiński — wokół, A. Bigaj — piano
P. Izdebski — gitary P. Lewańczyk — gitara
basowa, moog M. Piotrowski — perkusja
M. Laskowska — skrzypce K. Sylla —
skrzypce, K. Jakubowski — wiolonczela

Repertuar własny: artystyczny pop

Klub Peweks

21.11.2016 • PONIEDZIAŁEK 19:00

ŁUKASZ PAWLIK — *LONELY JOURNEY*

Ł. Pawlik — fortepian, instr. klawiszowe,
D. Głowczewski — saksofony, P. Pańta —
gitara basowa, C. Konrad — perkusja

Repertuar własny: jazz, fusion

22.11.2016 • WTOREK 19:00

RYKARDA PARASOL,
SUPPORT: SWIERNALIS

P. Swiernalis — wokal, gitara, stompbox,
looper, Sz. Siwierski — klawisze, klarnet

Repertuar własny: glam/post-rock

R. Parasol — wokal, gitara, M. Wośko
— instr. klawiszowe, akordeon, R. Rasz —
perkusja, instr. perkusyjne

Repertuar własny: rock noir, folk amerykański

Puławski Ośrodek Kultury Dom Chemika

23.11.2016 • ŚRODA 19:00

LASOŃ ENSEMBLE — *POLSKIE KWINTETY
FORTEPIANOWE*

P. Sałajczyk — fortepian, K. Lasoń —
skrzypce, A. Lasoń — skrzypce, E. Mrożek-
Loska — altówka, S. Lasoń — wiolonczela

Repertuar: G. Bacewicz — *Kwintet forte-
pianowy nr 1*, A. Lasoń — *Muzyka kame-
ralna nr 1*, *Stalowowska*, J. Zarębski —
Kwintet fortepianowy g-moll, op. 34

Puławski Ośrodek Kultury Dom Chemika

24.11.2016 • CZWARTEK 19:00

KAPELA MALISZÓW, ORKIESTRA SMYCZ-
KOWA UMFC, ADAM KŁOCEK

Kapela Maliszów, Orkiestra Smyczkowa
UMFC, A. Kłoczek — dyrygent
Repertuar własny: muzyka tradycyjna

Puławski Ośrodek Kultury Dom Chemika

25.11.2016 • PIĄTEK 19:00

SHAUN BOOKER & JONN DEL TORO RI-
CHARDSON

S. Booker — śpiew, J. Del Toro Richardson
— gitara, L.P. Fatigati — bas, R. Jewell —
perkusja

Repertuar własny: blues

Puławski Ośrodek Kultury Dom Chemika

26.11.2016 • SOBOTA 19:00

KONCERT ZAMKNIĘCIA — „MIGOT” —
NIKOLET BURZYŃSKA | PRAWYKONANIE
Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Kali-
skiej, E. Salvador — skrzypce, A. Kłoczek
— dyrygent

Repertuar:
W.A. Mozart — *Symfonia nr 4 D-dur*, K. 19,
W.A. Mozart — *Koncert skrzypcowy nr 5
A-dur*, K. 219, N. Burzyńska — *„Migot”* na
orkiestrę kameralną — PRAWYKONANIE

Puławski Ośrodek Kultury Dom Chemika

MIEJSCA

**PUŁAWSKI OŚRODEK KULTURY
DOM CHEMIKA
ul. Wojska Polskiego 4**

**KLUB PEWEKS
ul. Centralna 1**

*** Na wszystkie wydarzenia w sali widowiskowej POK Dom Chemika — 15 zł.

*** Przy zakupie co najmniej 3 biletów na różne koncerty przez jedną osobę — cena jednego biletu wynosi 10 zł.

*** Koncert w Klubie Peweks — wstęp wolny.

*** Akredytowani dziennikarze — wstęp wolny na wszystkie koncerty.

BILETY

**DO NABYCIA W KASIE POK
DOM CHEMIKA
pon, czw: 9:00–20:00
wt, śr, pt: 10:00–20:00
sob: 16:00–20:00**

**tel.: 81 886 20 24,
e-mail: kasa@domchemika.pl**

*** Dzieci, uczniowie, studenci, emeryci, renciści, studenci Uniwersytetu Trzeciego Wieku, członkowie Klubu Seniora — wstęp wolny na wszystkie koncerty, po okazaniu odpowiedniego dokumentu. Wstęp wolny dotyczy miejsc na balkonie, miejsca na parterze będą udostępniane po zamknięciu kas.

© Puławski Ośrodek Kultury Dom Chemika

18.11.2016 | PIĄTEK 19:00

KONCERT OTWARCIA — MŁODA POLSKA FILHARMONIA

Puławski Ośrodek Kultury Dom Chemika,
ul. Wojska Polskiego 4

Młoda Polska Filharmonia
Yigal Meltzer — trąbka
Natalia Karaszewska — flet
Karolina Bober — klarnet
Dominik Karaszewski — waltornia
Magdalena Laskowska — fagot
Adam Klocek — dyrygent

Johann Nepomuk Hummel (1778–1837) —
Koncert Es-dur na trąbkę i orkiestrę (1803)

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) —
Symfonia koncertująca Es-dur na flet, klarnet,
waltornię i fagot, KV 297b; w oryginale na flet,
obój, waltornię i fagot (1778)

Ludwig van Beethoven (1770–1827) —
Symfonia nr 3 Es-dur „Eroica”, op. 55 (1803)

MŁODA POLSKA FILHARMONIA — Jedyna w Polsce młodzieżowa orkiestra dotowana z prywatnych funduszy złożona z najbardziej uzdolnionych uczniów szkół muzycznych oraz studentów uczelni muzycznych, wybranych podczas ogólnopolskich przesłuchań. Młodzi muzycy otrzymują od Fundacji Zwierciadło roczne stypendia pieniężne. Fundatorami projektu są Sławomir Smołkowski i Grzegorz Jankilewicz. W ramach ostatnich dziewięciu tras koncertowych muzycy zagrali 39 koncertów, które łącznie obejrzało blisko 45 tysięcy osób, m.in. w Szanghaju, w ramach prestiżowego MISA Festival 2015, gdzie przyjechali na zaproszenie Long Yu — światowej sławy dyrygenta i dyrektora Music In Summer Air. Orkiestrę wspierają przedstawiciele środowisk muzycznych, zarówno związani z muzyką klasyczną, jak i nowymi brzmieniami. Jako pierwszy, projekt poparł światowej sławy kompozytor Zbigniew Preisner, komponując utwór specjalnie na potrzeby trasy koncertowej w 2011 roku. Młoda Polska Filharmonia zagrała z tak wybitnymi muzykami jak: Sonig Tchakerian — charyzmatyczna włoska skrzypaczka i dyrygentka, Jan Mráček — skrzypek i najmłodszy solista w historii Orkiestry Symfonicznej Czeskiego Radia, Dmitrij Vassiliev — Moscow Soloists, Edicson Ruiz — Berliner Philharmoniker, Dudu Carmel i Eyal Ein-Habar — Israel Philharmonic Orchestra, Rafał Zambrzycki-Payne — Ensemble Modern, Emanuel Salvador — Orquestra do Norte Portugal, a także z rodzimymi sławami: Kayah, Justyną Steczkowską, Gabą Kulką, Dorotą Miśkiewicz, Grzegorzem Turnaem, zespołami Zakopower i Vołosi. Gościem specjalnym 10. trasy Młodej Polskiej Filharmonii jest Yigal Meltzer — pierwszy trębacz Izraelskiej Orkiestry Filharmonicznej. Muzycy zagrają w listopadzie w Puławach, Łodzi, Wrocławiu, Warszawie i Katowicach pod batutą Adama Klocka — laureata nagrody Grammy 2014.

Celem Fundacji Zwierciadło — organizatorów projektu — jest promocja młodych i utalentowanych muzyków poprzez edukację na warsztatach artystycznych z wybitnymi artystami o światowej renomie oraz umożliwienie im debiutu w prestiżowych salach koncertowych obok światowej sławy koncertmistrzów. Dodatkowym celem organizatorów jest wzbudzenie zainteresowania polskiej młodzieży muzyką poważną oraz motywowanie młodych artystów do wzmożonej pracy, która może m.in. zaowocować zaproszeniem do studiowania poza granicami Polski. Stypendyści Młodej Polskiej Filharmonii to laureaci międzynarodowych konkursów muzycznych, osoby o niezwykłym talencie i wielu różnorodnych pasjach, muzycy, którzy już dziś dostają się do międzynarodowych orkiestr. Oprócz muzyki klasycznej orkiestra ma w swoim repertuarze aranżacje jazzowe, rockowo-popowe oraz tematy z muzyki filmowej. Fundacja organizuje dwie trasy koncertowe w ciągu roku: letnią i jesienną. Letnie trasy koncertowe mają charakter plenerowy, w repertuarze znajdują się specjalnie zaaranżowane utwory muzyki popularnej i filmowej. W ramach jesiennej trasy koncertowej orkiestra występuje ze światowej sławy solistami zagranicznych orkiestr, podczas koncertów w polskich filharmoniach i salach koncertowych. Fundacja Zwierciadło, przed każdą trasą koncertową MPF, organizuje kilkudniowe warsztaty artystyczne, podczas których są prowadzone zajęcia przez pedagogów z rodzimych Akademii Muzycznych, muzyków Filharmonii Narodowej i Sinfonii Varsovii oraz artystów z zagranicy, solistów i członków znanych orkiestr. Dyrektorem artystycznym i dyrygentem Młodej Polskiej Filharmonii jest wybitny muzyk Adam Klocek, pomysłodawca i współtwórca płyty *Night in Calisia*, która zdobyła Grammy 2014 w kategorii najlepszy album dużego zespołu jazzowego. Patroni: Zwierciadło, SENS, zwierciadlo.pl, NOVIMEDIA. Partnerzy jesiennej trasy koncertowej 2016: Muzeum Historii Żydów

Polskich POLIN, Filharmonia Śląska, Narodowe Forum Muzyki, Filharmonia Łódzka, Stowarzyszenie Dwa Brzegi.

„Czterdziestu młodych utalentowanych muzyków, występujących na estradzie wspólnie ze swoimi profesorami — solistami wybitnych, światowych zespołów orkiestrowych? To może być bardzo ciekawe. Obalamy mit, który mówi, że w orkiestrach jest miejsce dla przeciętnych muzyków. Nieprawda, w dobrej orkiestrze jest miejsce dla wirtuozów. I dopiero wtedy czuje się, jaka siła tkwi w wykonawstwie muzyki symfonicznej. Każdy z osobna znakomity, do tego tworzący z kolegami świetnie zgrany zespół. Magia dźwięków granych razem, ale będących konglomeratem najlepszego indywidualnego brzmienia. Wrażliwość na muzykę, precyzja własnego grania, ale także — a może przede wszystkim — wrażliwość na to, co brzmi dokoła i z czym trzeba współgrać. Balans pomiędzy

indywidualnością i poczuciem gry zespołowej. Gdyby nie słowo ‘muzyka’ opis ten pasowałby do gry dobrej drużyny piłkarskiej, którą ogląda się z zapartym tchem, a piłka precyzyjnie sunie od zawodnika do zawodnika, trafiając w końcu do bramki. Tu, zamiast bramki, mamy uszy publiczności, w które niech wpada jak najwięcej precyzyjnych, a do tego pięknych, poruszających duszę, dźwięków”. (Adam Klocek, Dyrektor Artystyczny projektu Młoda Polska Filharmonia)

I SKRZYPCE: Dominik Kossakowski, Paulina Zwierzynska, Karolina Kwolek, Weronika Kwaśniak, Barbara Tomaszewska, Monika Bał, Weronika Babij, Adrianna Zajac, Adrianna Wadoń;

II SKRZYPCE: Maria Strzelczyk, Dominika Witowicz, Zuzanna Gajos, Maja Famuła, Klaudia Ciostek, Justyna Golus, Weronika Wyka, Martyna Kacprowicz; **ALTÓWKI:** Wiktoria Nizio, Hanna Piotrowich, Anastazja Ziemkowska, Tomasz Rosiński, Julia Nowak;

WIOLONCZELE: Gabriela Karpiesiuk, Adam Garnecki, Karolina Szczechowicz, Anna Kolasińska, Antoni Cholewiński;

KONTRABASY: Albert Śliwiński, Wiktoria Czyżewska, Artur Kubik;

FLETY: Natalia Karaszewska, Gabriela Ziniewicz;

OBOJE: Marta Piznał, Magdalena Sułkowska;

KLARNETY: Karolina Bober, Dominik Domińczak;

FAGOTY: Magdalena Laskowska, Aleksandra Mieczkowska;

WALTORNIE: Dominik Karaszewski, Maciej Szuba, Szymon Cedrowski;

TRĄBKI: Szymon Łuniewski, Michał Rubin;

INSTRUMENTY PERKUSYJNE: Magdalena Myrczik.

YIGAL MELTZER — Charyzmatyczny muzyk, koncertujący na całym świecie, mianowany w 2001 roku pierwszym trębaczem Izraelskiej Orkiestry Filharmonicznej, której członkiem jest od 1991 roku. Studiował w Izraelu i Nowym

Młoda Polska Filharmonia © Festiwal Dwa Brzegi, fot. Jarosław Antoniuk

Jorku wraz z czołowymi trębaczami takimi jak: Philip Smith, Jim Pandolfi i Robert Frear. Występował wiele razy w Izraelu oraz na świecie jako solista Izraelskiej Orkiestry Filharmonicznej pod batutą Zubina Mehty. Koncertował również w roli solisty pod batutą takich dyrygentów jak: Kent Nagano, George Pehlivanian, Kazushi Ono i Mendy Rodan. Solo grał również z takimi wiodącymi orkiestrami jak: Israel Chamber Orchestra, Camerata Orchestra Jerusalem, The Tel-Aviv Soloists, The Be'er Sheva Chamber Orchestra, Musica Nova Ensemble. Istnieje wiele jego nagrań dla Radia Israel. Jest również członkiem kwintetu oraz oktetu na instrumenty dęte Israel Philharmonic i Tempera Ensemble. Prowadził kursy mistrzowskie w Izraelu, Europie, USA, Ameryce Południowej i Australii. Pełni funkcję nauczyciela trąbki i członka wydziału na Uniwersytecie w Tel Awiwie.

NATALIA KARASZEWSKA — Studentka Hochschule für Musik Hanns Eisler w Berlinie, w klasie fletu prof. Benoit Fromanger. Pomimo młodego wieku jest laureatką ponad 60 konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych. Do jej najważniejszych osiągnięć należą: I nagroda i nagroda specjalna w konkursie American Protege w Nowym Yorku (2013), nagroda specjalna w International Leos Janacek Competition (2014), I nagroda w British Flute Society Competition w Londynie (2015), Premio Virtuoso w International Padova Competition we Włoszech (2016) oraz III nagroda i nagroda specjalna w International Theobald Boehm Flute Competition w Monachium (2016). Występowała solo i z orkiestrami na deskach światowych sal koncertowych takich jak: Herkulesaal w Monachium, Carnegie Hall w Nowym Yorku, St. John's Smith Square w Londynie, Filharmonia Narodowa w Warszawie, Narodowe Forum Muzyki we Wrocławiu.

KAROLINA BOBER — Studentka Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, w klasie klarnetu prof. Arkadiusza Adamskiego. Od 2011 roku jest pierwszą klarncistką Młodej Polskiej Filharmonii. Grała solo m.in. z orkiestrą Filharmonii Śląskiej, zdobyła stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Jest laureatką konkursów krajowych i międzynarodowych, m.in.: II miejsce na 10. Festiwalu Klarnetowym w Piotrkowie Trybunalskim, dwukrotnie I miejsce w Międzynarodowym Konkursie Instrumentów Dętych w Warszawie oraz I miejsce na międzynarodowym 7. Zachodniopomorskim Festiwalu Klarnetowym w Szczecinie.

DOMINIK KARASZEWSKI — Student Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, w klasie waltorni prof. Kazimierza Machali i prof. Tomasza Bińkowskiego. Laureat konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych. Od 2013 roku jest stypendystą Młodej Polskiej Filharmonii. Był uczestnikiem wielu kursów z takimi pedagogami jak Frøydis Ree Wekre, Markus Maskuniitty, Jeffrey Lang i Denise Tryon. Był dwukrotnym uczestnikiem projektu Polsko-Niemiecka Młoda Filharmonia.

MAGDALENA LASKOWSKA — Studentka Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, w klasie fagotu prof. Zbigniewa Płużka. Laureatka wielu konkursów solowych i kameralnych. Brała udział m.in. w warsztatach i trasie koncertowej orkiestry Polsko-Niemieckiej Młodej Filharmonii Dolny Śląsk w 2009 roku na terenie Polski i Niemiec, stażu orkiestrowym w ramach programu Unii Europejskiej „Leonardo da Vinci” w Keski-Pohjanmaan Konservatorio w Kokkoli (Finlandia). W 2011 roku została zaproszona na 12-miesięczny projekt do Buchman-Mehta School od Music w Tel Awiwie (Izrael), gdzie współpracowała z muzykami tamtejszej orkiestry akademickiej, a także brała udział

w warsztatach muzyki solowej, kameralnej i orkiestrowej pod okiem pierwszego fagocisty Israel Philharmonic Orchestra Gadiego Ledermana oraz dyrygenta Zubina Mehty. Od 2010 roku jest stypendystką orkiestry Młoda Polska Filharmonia, gdzie pełni funkcję pierwszego fagocisty i inspektora.

ADAM KLOCEK — Biogram dostępny na str. 18.

REPERTUAR

Johann Nepomuk Hummel

Koncert Es-dur na trąbkę i orkiestrę (1803)

1. **Allegro con spirito**

2. **Andante**

3. **Rondo: Allegro**

Dzieło pochodzi z wczesnego okresu twórczości kompozytora, który napisał je w wieku 25 lat, oraz stanowi jedyny utwór w dorobku J.N. Hummela napisany z myślą o trąbce. Powstał on dla słynnego wiedeńskiego trębacza, Antona Weidingera, krótko po tym, jak J.N. Hummel zastąpił Haydna (również komponującego wcześniej dla Weidingera) na stanowisku kapelmistrza na dworze księcia Esterházy. *Koncert Es-dur na trąbkę i orkiestrę* trafił do stałego repertuaru wiedeńskiego trębacza i był prezentowany przez niego w całej Europie. Jest to koncert o klasycznej, trzyczęściowej budowie. Rozpoczyna go uroczyste *Allegro con spirito*, które ukazuje szerokie spektrum możliwości solowego instrumentu. Po melancholijnym *Andante* następuje żwawe i radosne *Allegro*, pozwalające trębaczowi zaprezentować swój kunszt wykonawczy.

JOHANN NEPOMUK HUMMEL (1778–1837)

— Austriacki kompozytor i wirtuoz fortepianu słowackiego pochodzenia, jeden z ważniejszych twórców późnego klasycyzmu, znany przede

wszystkim z dzieł fortepianowych. Urodzony w Bratysławie, za namową ojca, dyrektora lokalnej szkoły muzycznej, rozpoczyna naukę gry na skrzypcach, biegiłość uzyskując już w wieku pięciu lat, a następnie sam zwraca się w kierunku fortepianu, osiągając szybko wysoki poziom techniki. Po przeprowadzce jego rodziny do Wiednia (1786) rozpoczyna naukę u W.A. Mozarta, a w wieku dziesięciu lat zaczyna koncertować w całej Europie. Jego pedagogami są także Muzio Clementi, J.G. Albrechtsberger, Joseph Haydn i Antonio Salieri. W tym czasie więcej uwagi poświęca własnej twórczości kompozytorskiej. Píše w tym czasie wariacje fortepianowe i sonaty, podejmuje także pierwsze próby operowe. Z początkiem nowego stulecia powstają kolejne utwory fortepianowe, opery i msze, a kompozytor obejmuje stanowisko koncertmistrza na dworze księcia Esterházy w Eisenstadt. Do Wiednia powraca w 1811 roku, dwa lata później żeni się z Elizabeth Röckel, za której namową powraca do koncertowania w Wiedniu, osiągając w tej dziedzinie wiele sukcesów. Występuje ponadto w Niemczech i Europie, również jako dyrygent. W kolejnych latach obejmuje stanowisko koncertmistrza w Stuttgarcie, a następnie w Weimarze. Jest to najbardziej twórczy okres jego życia, powstają m.in.: *Trio na fortepian, skrzypce i wiolonczelę*, op. 83 oraz *Sonata fortepianowa na 4 ręce*, op. 92. Z początkiem lat 30. XIX wieku jego stan zdrowia pogarsza się, co owocuje rezygnacją ze stanowiska kapelmistrza w Weimarze. Kompozytor umiera w 1837 roku, w wieku niespełna 59 lat.

Twórczość J.N. Hummela sytuuje go w przejściu między klasycyzmem i romantyzmem, chociaż artystyczna droga kompozytora wyglądała odmiennie niż jego muzycznego konkurenta, którym był Ludwig van Beethoven. Mierząc się z klasyczną harmonią, wybiegał jednocześnie w przyszłość i rozwijał formę sonatową (*Sonata fortepianowa*, op. 81, *Fantazja fortepianowa*,

op. 18). Jako jeden z największych wirtuozów fortepianowych swoich czasów, tworzył przede wszystkim dla tego instrumentu. Pisał koncerty, sonaty, tria, kwartety, kwintety i septety fortepianowe, których czysta struktura muzyczna doskonale odnajdywała się na wiedeńskich salonach, ustępując jednak emocjonalną głębią utworom Beethovena. Wśród dzieł J.N. Hummela można ponadto wymienić oktet dęty, sonatę wiolonczelową, koncert na trąbkę i orkiestrę, msze i opery.

Wolfgang Amadeus Mozart
***Symfonia koncertująca Es-dur na flet, klarnet, waltornię i fagot*, KV 297b (1778)**

1. ***Allegro***
2. ***Adagio***
3. ***Andantino con variazioni***

Symfonia koncertująca Es-dur — napisana pierwotnie przez 22-letniego Mozarta na flet, obój, waltornię i fagot — to wyjątkowo pechowy utwór w dorobku wiedeńskiego klasyka. Powstał on w Paryżu. Młody kompozytor podróżował w towarzystwie matki, która zachorowała tam i umarła. Mozart koncertował w Paryżu już wcześniej i był tu oklaskiwany jako cudowne dziecko swojej epoki. Występował wówczas przed Ludwikiem XV w Wersalu. Tym razem jednak Paryż powitał go obojętnie. Mimo to, młody kompozytor występował, publikował i tworzył, pisząc w tym czasie m.in. *Symfonię koncertującą Es-dur*, która powstała z inspiracji wirtuozów z orkiestry w Mannheim, gdzie Mozart zatrzymał się, zmierzając do Paryża. To dla tych zaprzyjaźnionych solistów napisał nowe dzieło. Do planowanego prawykonania jednak nie doszło, a przekazane do skopiowania oryginalne nuty nieszczęśliwie zaginęły. Do naszych czasów zachowała się jedynie kopia z inną niż pierwotna obsadą instrumentów, która nie wyszła spod ręki kompozytora i która objawiła się światu prawie sto lat później. Jeszcze współcześnie

Johann Nepomuk Hummel -
c. 1814, Goethe-Museum

podejmowane są dyskusje nad autentycznością niektórych fragmentów dzieła. *Symfonia Es-dur* jest wyrazem zainteresowania Mozarta instrumentami dętymi, które było właściwe całej jego twórczości, oraz dowodzi doskonałej orientacji w zakresie kształtowania formy i znajomości możliwości instrumentów solowych. Dla czterech solistów stanowi ona nie lada wyzwanie, wymagając dla siebie mistrzowskich umiejętności, ale dając im w zamian możliwość prawdziwego wirtuozowskiego popisu. Każdy z instrumentów ma możliwość zaistnieć przed słuchaczami, czy to w partiach solowych, czy też razem i w towarzystwie orkiestry, kiedy instrumenty smyczkowe i dęte dialogują ze sobą.

WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756–1791)
— Urodzony w Salzburgu austriacki kompozytor, wraz z Haydnem i Beethovenem zaliczany do klasyków wiedeńskich oraz uznawany za jednego z największych kompozytorów w historii muzyki zachodniej. Przychodzi na świat jako ostatni z siedmiorga dzieci. Ojciec Leopold jest skrzypkiem orkiestry dworskiej, wkrótce zostaje nominowany zastępcą kapelmistrza oraz publikuje podręcznik gry na skrzypcach. Od najmłodszych lat chłopiec przejawia niezwykły talent do muzyki, jako pięcioletek zaczyna komponować i daje swój pierwszy koncert. Muzycznymi uzdolnieniami obdarzona jest także jego starsza siostra. Ojciec uczy ich muzyki, języków i przedmiotów akademickich. O małym Mozarcie mówi: „Cud, któremu Bóg pozwolił narodzić się w Salzburgu”; jest przekonany, że cud ten powinien poznać także cały świat. W 1762 roku zaczyna zabierać więc dzieci w podróże artystyczne; ówczesne tournées Mozarta obejmują m.in.: Monachium, Frankfurt, Wiedeń, Brukselę, Bratysławę, Pragę, Paryż, Londyn, Hagę i Amsterdam. Gra na dworach, w pałacach szlacheckich i kościołach, poznając ważne osobistości oraz artystów. Niestety, musi pogodzić się z prymitywnymi warunkami podróży, często

również przechodzi poważne choroby. Jako ośmiolatek poznaje w Londynie J.Ch. Bacha, pod jego wpływem komponuje pierwsze symfonie. W Wiedniu studiuje partytury Haydna. Podczas włoskiej podróży zostaje przyjęty do sławnej Accademia Filarmonica, a po pomyślnym przejściu sprawdzianu umiejętności w zakresie dramatu muzycznego dostaje zlecenie na napisanie opery. W Bolonii poznaje kompozytora G.B. Martiniego. Po koncercie papieskim w Rzymie zostaje odznaczony Orderem Złotej Ostrogi. Podczas wszystkich podróży tworzy wiele dzieł na zlecenia kolejnych możnych. W 1773 roku w Mediolanie komponuje motet *Exsultate, jubilate*; utwór ten jest chętnie wykonywany także współcześnie. W tym samym roku arcybiskup Salzburga Hieronymus von Colloredo mianuje go nadwornym koncertmistrzem. Mozart rozpoczyna pracę nad koncertami skrzypcowymi; cykl ten zostanie zamknięty w 1777 roku. W tym czasie komponuje również symfonie, sonaty, kwartety smyczkowe, msze, opery oraz koncerty fortepianowe, z których za przełomowy uznaje się dziewiąty z cyklu. Pracę w Salzburgu Mozart uznaje za będącą poniżej jego możliwości oraz źle płatną, zaczyna rozważać opuszczenie rodzinnego miasta. W wieku 21 lat zaczyna odczuwać potrzebę uwolnienia się spod nadzoru ojca, podróżuje w poszukiwaniu pracy (niestety, bez powodzenia) do Niemiec i Francji, gdzie dodatkowo, pomimo sukcesu *Symfonii Paryskiej*, nie może znaleźć uznania wśród tutejszych miłośników muzyki. Jakby na przekór tej sytuacji wzrasta w tym czasie jego poczucie kompozytorskiego powołania. Pisze kolejne symfonie, *Symfonię koncertującą E-dur*, koncerty i sonaty fortepianowe oraz utwory religijne, w tym przede wszystkim *Mszę C-dur 'Koronacyjną'*. Wzywany przez ojca wraca do Salzburga na początku 1780 roku i wkrótce otrzymuje zamówienie na napisanie opery na rozpoczęcie sezonu w Monachium, dokąd wyjeżdża, aby kończyć dzieło i nadzorować próby. Premiera opery *Idomeneo, król Krety*

Wolfgang Amadeus Mozart -
Barbara Krafft, 1819,
Mozart House

przynosi Mozartowi sukces. Uwikławszy się w poważny konflikt z arcybiskupem Colloredo — sfrustrowany kompozytor od dawna szukał okazji do zerwania tej relacji, niejednokrotnie prowokując konflikty — postanawia zamieszkać w Wiedniu. Poniżony przez arcybiskupa oraz chcąc zachować niezależność, nie daje się przekonać ojcu, który nakazuje mu pojednać się z pracodawcą. Jak pisze biograf kompozytora: „Mozart nauczył się nienawidzić swego rodzinnego miasta i wierzy, ma nadzieję, iż odwróci się odeń na zawsze”. W Wiedniu „wolny artysta” Mozart występuje jako pianista, rozślawiając koncertami swoje nazwisko i pracuje nad operą *Uprowadzenie z Seraju*, której premiera zostaje przyjęta pozytywnie. Dzieła Mozarta są od tej pory regularnie wykonywane w państwach niemieckojęzycznych, ustala się przez to jego renoma. Poważne zmiany następują także w życiu prywatnym, w 1782 roku — wbrew stanowisku ojca — żeni się ze śpiewaczką Konstancją Weber. Studuje partytury Bacha i Händla, co w przyszłości przyniesie kompozycje wykorzystujące stylistykę barokową — operę *Czarodziejski flet* i *Symfonię nr 41 'Jowiszową'*, ostatnią z napisanych przez Mozarta. W tym samym roku powstaje *Msza c-moll 'Wielka'*, wirtuozowskie partie wokalne Mozart pisze z myślą o żonie Konstancji. Wkracza tym samym w najbardziej owocny i satysfakcjonujący okres swojego życia. W 1784 roku poznaje i zaprzyjaźnia się z Josephem Haydnem; przyszli klasycy wiedeńscy grywają razem w kwartecie smyczkowym. Działalność koncertowa i kompozytorska kolejnych sezonów wpływa pozytywnie na sytuację finansową Mozarta. Z żoną wiodą przyjemne, nieco rozrzućne i ekstrawaganckie życie. Nie potrafi to jednak długo — słynący ze zmienności estetycznych uczuć Wiedeń znajdzie sobie bo-wiem wkrótce nowych idoli. Mozart komponuje *Kwintet na fortepian i instrumenty dęte*, kończy pracę nad dedykowanymi Haydnowi kwartetami smyczkowymi. Doceniając wiedzę i talent Mo-

zarta, Haydn określa go największym ze znanych mu osobicie kompozytorów: „Moi przyjaciele nieraz pochlebiają mi, utrzymując, iż odznaczam się genialnością, ale on wyraźnie górował nade mną”. Kolejne lata przynoszą dwie premiery operowe — najważniejsze utwory tego gatunku napisane przez Mozarta — *Wesele Figara* i *Don Giovanni*, obie z librettem Lorenza da Ponte. Powstaje również *III kwintet smyczkowy C-dur*, najbardziej rozwinięty ze wszystkich utworów kameralnych Mozarta oraz serenada *Eine kleine Nachtmusik* — jedno z „rozrywkowych” dzieł. W 1787 roku Mozart zostaje mianowany „nadwornym kameralistą” cesarza Józefa II, w wyniku czego kupia się właśnie na tworzeniu utworów tego rodzaju; komponuje menuety i kontredanse. Mimo że wynagrodzenie nie należy do najwyższych, posada ta jest dla Mozarta ważna, gdyż osiągnąwszy w Wiedniu pewną pozycję, nie potrafi zejść poniżej standardów życia, do których zdążył się przyzwyczaić. Do finansowych rozterek i niepowodzeń dochodzi jeszcze wznrastające poczucie osamotnienia czy wręcz odrzucenia. Chcąc pomóc fortunie, z końcem lat 80. podróżuje do Berlina, Frankfurtu i Mannheim; osiąga, niestety, jedynie sporadyczne sukcesy. Ostatni rok życia stanowi czas dużej produktywności — powstaje opera *Czarodziejski flet*, *Koncert fortepianowy nr 27*, *Koncert klarinetowy A-dur*, ostatni z serii kwintetów smyczkowych oraz utwory sakralne *Ave verum corpus* i *Requiem*. Pracę nad tym ostatnim przerywa śmierć, na prośbę żony Konstancji dzieło zostaje dokończzone przez Josepha Eyblera i Franza X. Süssmayera. Mozart umiera nagle w wieku 35 lat, na skutek błyskawicznie rozwijającej się choroby bakteryjnej.

Od momentu zamieszkania w Wiedniu Mozart starał się pozostawać w samym centrum artystycznego życia stolicy. Przyjaźnił się z artystami i arystokratami, został członkiem loży masońskiej. Czuł, że takie towarzystwo narzuca pewien

styl życia, dlatego trudno mu było zapanować nad wydatkami i mimo okresów stabilizacji finansowej ciągle nękały go troski o ewentualne honoraria. Obracał się w kręgach arystokracji, ale przecież do niej nie należał, był po prostu „dworskim pracownikiem”, co niejednokrotnie dawano mu odczuć. Odbarzony wykwintnymi manierami pozwalał sobie czasem na rubaszny czy nawet wulgarny dowcip. Wysokie poczucie własnej wartości nakazywało mu podchodzić lekceważąco do innych, wbrew sugestiom ojca nie poświęcał wystarczająco dużo uwagi temu, by dobrze o nim mówiono. Jego artystyczne ambicje zawsze pozostawały w sprzeczności z oczekiwaniami ojca, który, gdy tylko zrozumiał, że syn przestaje być atrakcją jako nazbyt dojrzały na to, by być cudownym dzieckiem, naciskał na zdobycie jakiegoś porządnego stanowiska. Ale Mozart nie lubił zabiegać o względy środowiska i lokalnych notabłów. Intensywna praca nad kolejnymi kompozycjami doprowadzała go do rozstroju emocjonalnego, owocującego nieprotokolarnymi zachowaniami. Sugeruje się także, że Mozart mógł chorować na zespół Tourette’a. Renoma Mozarta sprawiła, że jeszcze z końcem XVIII wieku wydawcy podjęli pracę nad pełnym wydaniem jego dzieł. Wkrótce ukazała się również pierwsza biografia kompozytora. Jeszcze w XIX wieku akcentowano skończoną doskonałość dzieł oraz pierwiastek boski tkwiący w Mozarcie, idealizując nieco jego osobę: „Jako artysta, jako muzyk, Mozart wydaje się istotą ‘nie z tego świata’”. Perspektywa XX wieku ukazała go jako artystę o niezwykle różnicowanym zakresie wyrazu. Cudowne dziecko ustąpiło wizerunkowi poważnego artysty, cechującego się benedyktyńską wręcz pracowitością, kreatywnością i przenikliwością umysłu, ale także — niepokromioną fantazją. Mozart jest ponadto doskonałym przeciwnieństwem tak zwanego twórcy stylu narodowego. Przekraczając w częstych podróżach granice geograficzne, ignorował je także w swoich dziełach, które nie

są ani niemieckie, ani francuskie, ani włoskie. Był kompozytorem wyjątkowo wszechstronnym, napisał 40 symfonii, kilkadziesiąt koncertów na instrumenty solowe z towarzyszeniem orkiestry, wiele utworów sakralnych — w tym blisko 20 mszy, kilkanaście oper, które weszły do klasyki gatunku oraz utwory kameralne i solowe. Jako jedyny z wielkich kompozytorów nie stronił również od muzyki rozrywkowej, pisanej na zamówienia dworów: są wśród nich tańce, serenady i divertimenta. Styl klasyczny przejawia się u Mozarta w przejrzystości, równowadze, klarowności struktury oraz jedności poszczególnych części, które wyłaniają się spod uproszczonej interpretacji, sprowadzającej jego twórczość do lekkich i melodyjnych — czy wręcz błahych i wygładzonych formalnie — utworów. Wiedeński klasyk chciał komponować dzieła trudne, ale takie, gdzie trudność nie będzie narzucać się słuchaczowi. W odbiorze kompozycja ma brzmieć tak, „jakby od razu się ją dało zagrać”.

Ludwig van Beethoven

Symfonia nr 3 Es-dur, 'Eroica', op. 55 (1803)

1. *Allegro con brio*
2. *Marcia funebre: Adagio assai*
3. *Scherzo: Allegro vivace*
4. *Finale: Allegro molto*

Przynależąc do środkowego okresu twórczości Beethovena, *Symfonia nr 3, 'Eroica'* (wł. bohaterska, heroiczna) zajmuje szczególne miejsce tak w historii muzyki, jak i w dorobku niemieckiego kompozytora. Z uwagi na swój buntowniczy charakter, bogaty ładunek emocjonalny i liczne dysonanse uznawana jest za dzieło, które wyznacza przejście między klasycyzmem i romantyzmem w muzyce. Była ona także odpowiedzialną na postępujące objawy utraty słuchu Beethovena — manifestem, w którym zapisany został triumf woli nad cierpieniem. *Symfonia nr 3* miała zostać zadedykowana Napoleonowi

Bonaparte. Jednak jak podają źródła, powołując się na świadectwo ucznia Ferdinanda Riesa, kiedy Beethoven dowiedział się, że Napoleon ogłosił się Cesarzem Francuzów, wpadł we wściekłość i krzyknął, że generał jest przecież tylko zwykłym człowiekiem, który chcąc wynieść się ponad innych, stanie się tyranem. Następnie chwycił stronę tytułową partytury, przedarł i cisnął na podłogę. Dzieło zachowało jednak swój włoski podtytuł, który tłumaczy się jako: „Symfonia bohaterska, napisana ku uczczeniu pamięci wielkiego Człowieka”. Jest ono pod każdym względem rewolucyjne — dłuższe niż symfonie pisane dotychczas, nasycone żywiołową emocjonalnością, pełne dysonansów i akcentowanych nagle dźwięków, a także wymagające od wykonawców szczególnej wirtuozerii. Utwór otwiera wyjątkowo długie i ekspresyjne *Allegro con brio*, po którym następuje poruszający, powolny marsz żałobny. Kolejna część jest z kolei zaskakująco żywiołowa i radosna, a całość zamyka temat z wariacjami i porywająca coda.

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770–1827) —

Urodzony w Bonn, niemiecki kompozytor i pianista, ostatni z grona klasyków wiedeńskich, uznawany za prekursora romantyzmu. Muzyki uczył się początkowo od swojego ojca i już jako siedmiolatek występuje z własnym koncertem. Marzeniem ojca jest, by, na podobieństwo Mozarta, stał się on kolejnym cudownym dzieckiem epoki. Talent Beethovena rozwija się jednak wolniej, objawiając w pełni dopiero w okresie dojrzewanania. Pierwszym ważnym nauczycielem jest kompozytor i organista Christian Gottlob Neefe, który po jakimś czasie czyni go swoim zastępcą na stanowisku dworskiego organisty. W 1787 roku arcybiskup Maksymilian Franciszek wysłał utalentowanego muzyka do Wiednia, by tam pobierał nauki u Mozarta. Zgodnie ze źródłami na Mozarcie wielkie wrażenie wywierają umiejętności improwizacyjne Beethovena: „Ten młody mężczyzna niebawem zadziwi świat”.

Ludwig van Beethoven -
Joseph Carl Stieler, 1819-20,
Beethoven-Haus

Wizyta zostaje szybko przerwana; na wieść o śmierci matki Beethoven wraca do Bonn. Boryka się w tym czasie z problemami osobistymi: z powodu alkoholizmu ojca stopniowo topnieje rodzinny majątek. Wyrokiem sądu zostaje mu przyznana wyłączna opieka nad młodszymi braćmi. Beethoven zarabia jako muzyk oraz nauczyciel. Otrzymuje wsparcie ze strony rodziny von Breuning, dzięki której zostaje wprowadzony w świat arystokracji. Zaprzyjaźnia się także z hrabią Ferdinandem von Waldsteinem — swoim wielbicielem i przyszłym mecenasem. W młodzieńczych kompozycjach Beethovena można odnaleźć wpływy muzyki ludowej i popularnej, idiomów zaczerpniętych z tradycji włoskiej, francuskiej czy słowiańskiej oraz sonat C.P.E. Bacha. W 1790 roku, po śmierci cesarza Józefa II, Beethoven otrzymuje zlecenie na napisanie ody żałobnej. Utwór zostaje jednak odrzucony jako zbyt trudny dla wykonawców. Beethoven stale marzy o wyjeździe do Wiednia. Wkrótce nadarzy się ku temu okazja, w Bonn zatrzymuje się bowiem przejazdem mistrz Haydn, który zapoznawszy się z jego partyturami, oferuje, że może go przyjąć jako ucznia. W 1782 roku Beethoven opuszcza miasto rodzinne, by nigdy już tu nie powrócić. W Wiedniu debiutuje wykonaniem *II Koncertu fortepianowego B-dur*, szybko zdobywa opinię doskonałego pianisty, a w późniejszym czasie także wybitnego kompozytora, co umożliwiła pozyskanie kolejnych mecenasów. Do promocji kompozytorskiej twórczości Beethovena przyczynia się przyjaciel Nikolaus Simrock, który zaczyna wydawać jego dzieła. Zgodnie z planami uczy się u Josepha Haydna. Niestety, mistrz uporczywie poprawia dzieła Beethovena, co spotyka się ze zniechęceniem młodego kompozytora. W tajemnicy zaczyna więc pobierać lekcje u organisty Johana G. Albrechtsbergera. Píše *Sześć kwartetów smyczkowych* oraz *Septet E-dur*. Wykonania *I i II Symfonii* przynoszą mu miano jednego z najważniejszych kompozytorów młodego pokolenia.

Do wczesnego okresu twórczości należą także m.in. *Sonata 'Patetyczna'* i *Sonata Księżycowa*. Beethoven czuje się w pełni sił twórczych. W 1796 roku notuje: „Odwagi. Dwadzieścia pięć lat! Nadeszły!... Trzeba, by jeszcze w tym roku człowiek przejawiał się cały”. Niestety, w tym samym czasie pojawiają się pierwsze objawy utraty słuchu. Kilka lat później w tak zwanym testamentem heiligenstadzkim daje wyraz swojej rozpaczy: „Niewiele brakowało, a skończyłbym z życiem. Tylko ona, sztuka, mnie powstrzymała. Ach, zdało mi się to niemożliwe opuścić świat, zanim stworzę to wszystko, do czego czułem się powołany”. Mimo że choroba nie powstrzymała jego aktywności kompozytorskiej, to już w 1811 roku, po nieudanej próbie *V Koncertu fortepianowego*, musi zrezygnować z publicznych występów. Choroba staje się coraz bardziej uciążliwa, od 1815 roku Beethoven porozumiewa się z otoczeniem pisemnie. Zachowane notatniki kompozytora stanowią również bogate źródło wiedzy o metodzie twórczej Beethovena. Możemy dzięki im zobaczyć, jak z błażej początkowo melodii powstaje dzieło o rozbudowanej strukturze. Punkt zwrotny w życiu Beethovena stanowi *III Symfonia 'Bohaterska'* (1805), będąca odpowiedzią na testament heiligenstadzki oraz świadcząca o przezwyciężeniu kryzysu: triumfie woli nad cierpieniem. Za nią postępują kolejne mistrzowskie dzieła: sonaty fortepiano — *Waldsteinowska* i *Appassionata* (którą Beethoven uważała za najbardziej rozwiniętą w swoim dorobku), *IV Koncert fortepianowy*, *Trzy kwartety smyczkowe 'Razumowskiego'* oraz *IV Symfonia*. W kraju i za granicą stale wzrasta renoma kompozytora, a czołobitne recenzje wpływają na zwiększenie aktywności wydawniczej; dzieła Beethovena są publikowane częściej niż Mozarta i Haydna. Kompozytor jest również hojnie wynagradzany przez mecenasów. Prowadzeniu artystycznemu nie towarzyszy, niestety, szczęście w miłości. Beethoven już od dawna myśli o małżeństwie, ciągle się zakochu-

je, jednak wszystkie podejmowane w tym celu starania kończą się fiaskiem. Pisze nawet list *Wiecznie kochana*, adresowany do tajemniczej wybranki. Źródła prześcigają się w podawaniu kandydatek do tego tytułu, nie dochodząc do jednoznacznych wniosków. Kolejne lata przynoszą wielką popularność *V Symfonii*; wsparta opinią krytyka muzycznego E.T.A. Hoffmanna zdobywa uznanie w całej Europie. Beethoven—humanista szczególnie uwielbieniem darzy Goethego. Do ich spotkania dochodzi w 1812 roku. Jednak rozmowa ta ma także swój niefortunny epizod. Beethoven całe swoje życie był zagorzałym przeciwnikiem łatwego i bezmyślnego wzruszenia okazywanego przez publiczność. Twierdził, że „artyści nie płaczą, ale płoną ogniem”. Więc kiedy po zagranju czegoś Goethemu na fortepianie, widzi, że poeta wrzusza się do łez, wykrzykuje: „Tego się po panu nie spodziewałem. Goethemu nie przystoi takie zachowanie. Jeśli pan nie umie mnie ocenić i postawić na równi z sobą, któż wobec tego ma się poznać na mnie? Jakiż tłumok ma mnie zrozumieć?”. W 1813 roku ma miejsce udane prawykonanie *VII Symfonii*. Jednak od tego czasu datuje się również obniżenie potencjału twórczego Beethovena, do czego przyczyniają się choroby, rozchwianie emocjonalne, narastające poczucie osamotnienia, problemy finansowe oraz troski rodzinne (śmierć brata Carla i próba samobójcza bratanek). Sytuacja ta narasta wraz z biegiem lat, a dzieła napisane w latach 1815–1827 stanowią niewielką część dorobku kompozytora. Do znaczących utworów ostatniego okresu należą: cykl pieśni *An die ferne Geliebte*, *Dwie sonaty wiolonczelowe* i *Sonata fortepianowa nr 29 'Hammerklavier'*. Ostatnimi dziełami na dużą skalę są *IX Symfonia* oraz *Missa Solemnis* — ich wspólne prawykonanie stanowi triumf Beethovena, o którym Wiedeń zaczął już pisać: „do większych prac nie ma już inwencji”. Kompozytor zostaje członkiem Szwedzkiej Akademii Nauk, a Ludwik XVIII

odznacza go złotym medalem. Jest już bardzo wyczerpany chorobami i rodzinnymi nieszczęściami. Po wakacyjnym odpoczynku jego stan zdrowia ponownie się pogarsza. Ludwig van Beethoven umiera wiosną 1827 roku. Wieczorem, podczas burzy. W ceremonii pogrzebowej ostatniego klasyka wiedeńskiego bierze udział 20 tysięcy osób.

Beethoven zastąpił przede wszystkim dziewięcioma symfoniami komponowanymi w latach 1799–1824. Jest również autorem kwartetów smyczkowych, sonat i koncertów fortepianowych oraz skrzypcowych, muzyki kameralnej, mszy, kantat oraz pieśni. Należał do najbardziej wpływowych kompozytorów, jego twórczość, wraz z wprowadzonymi innowacjami formalnymi, nadała kierunek całej późniejszej muzyce. Beethoven rozszerzył zakres środków harmoniczych, stworzył nowy rodzaj symfonii — „z głosami” oraz wzbogacił mszę o jej typ symfoniczny, zerwał z polifonią baroku oraz zaproponował nową formę koncertu symfonicznego jednoczącego solistę i orkiestrę. Osiągnięciem Beethovena jest wyniesienie muzyki instrumentalnej na najwyższy poziom artystycznej doskonałości. Udało mu się w niej

połączyć intensywność emocji z doskonałością formy, w sposób, który nie znajduje precedensu w historii. W szczególnej mierze ustanowił on granicę między epokami: „Każdy gest Beethovena — polityka, idealista, orędownika walki o wolność, filozofa, wyznawcy wiary w uniwersalnego boga — był w równym stopniu zapowiedzią epoki romantyzmu, co pożegnania klasycznej przeszłości, do której należeli jego poprzednicy”. Za biografem Wilhelmem von Lenzem wyodrębnia się trzy okresy w rozwoju twórczości Beethovena. Pierwszy — od 1784 roku do prawykonania *I Symfonii*, drugi — przypadający na lata 1801–1814 (*Sonata fortepiano nr 27 e-moll*), trzeci — zakończony śmiercią kompozytora. W pierwszym okresie powstają prawie wyłącznie utwory kameralne, świadczące o fascynacji klasycyzmem XVIII wieku (Mozart, Haydn). Drugi cechuje się skłonnością do dużych form muzycznych, zanikiem ornamentacji oraz wykorzystywaniem kontrastów we wszystkich warstwach dzieła. Interpretacje akcentują także ukształtowany w tym czasie uniwersalny język muzyczny oraz „uwolnienie muzyki od licznych zależności: od symboliczności, od retoryki, od partykularyzmu narodowych cech stylistycznych. Język jej jest powszechnie zrozumiały”.

Okres trzeci przynosi formy wariacyjne, szerszy zakres harmonii i faktury, radykalne stosowanie kontrapunktu oraz pogłębienie intelektualnego aspektu dzieł. Życie Beethovena naznaczone było chorobą, walką ducha z ciałem. Dało początek romantycznemu wizerunkowi artysty, który pokonuje przeciwności, drwiąc sobie z tego, co los mu przeznaczył. Smutne dzieciństwo, postępująca głuchota, troski rodzinne i finansowe nie zdołały ograniczyć pasji tworzenia. W odpowiedzi na nieszczęścia zsyłane przez los, Beethoven komponował kolejne dzieła, łącząc ich estetyczną wartość z postulatami etycznymi. Finał *IX Symfonii* stanowi przepowiednię idealnego stanu ludzkości, w którym obdarzony boskim rozumem człowiek, pokonawszy własne słabości, przewyciężywszy samego siebie, doprowadza do ucieśnienia powszechnego stanu braterstwa. Także na poziomie bardziej przyziemnym Beethoven zachował autonomię. Jak podają źródła — zamiast być na usługach możnych, to ich podporządkowywał własnym kaprysom. Swoich protektorów traktował bezceremonialnie, a otrzymywane finansowanie odważał się kwestionować jako nazbyt niskie. „Beethoven jest pierwszym w historii muzykiem absolutnie niezależnym, który stawia czoło całemu światu”.

19.11.2016 | SOBOTA 19:00

**EUGEN INDJIC —
RECITAL FORTEPIANOWY**

Puławski Ośrodek Kultury Dom Chemika,
ul. Wojska Polskiego 4

Eugen Indjic — fortepian

Fryderyk Chopin (1810–1849) —
Mazurek nr 3 cis-moll, op. 50 (1841–1842)
Mazurek nr 4 b-moll, op. 24 (1833–1836)
Mazurek nr 3 cis-moll, op. 63 (1846)

Robert Schumann (1810–1856) —
18 Davidsbündlertänze, op. 6 (1837)

Fryderyk Chopin (1810–1849) —
Ballada nr 1 g-moll, op. 23 (1831)
Impromptu nr 2 Fis-dur, op. 36 (1839)
Impromptu nr 3 Ges-dur, op. 51 (1842)
Scherzo nr 2 b-moll, op. 31 (1935–1837)

EUGEN INDJIC — Obdarzony wielkim talentem pianista pochodzenia rosyjsko-serbskiego. Laureat IV nagrody w Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Fryderyka Chopina w Warszawie (1970), III nagrody w Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym w Leeds (1972) i II nagrody w Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Artura Rubinsteina w Tel Awiwie (1974). Urodził się w Belgradzie w 1947 roku. Jego matka była rosyjską pianistką-amatorką, ojciec natomiast serbskim generałem armii królewskiej. W wieku 4 lat wyemigrował z matką do USA. Wysłuchawszy płyty z nagraniem dzieł Chopina, zainteresował się muzyką. Chcąc grać te utwory, w wieku 8 lat rozpoczął naukę gry na fortepianie, a swój pierwszy koncert dał już rok później z towarzyszeniem Springfield Symphony. Naukę kontynuował u wybitnego rosyjskiego pianisty Aleksandra Borowskiego. Mając 12 lat dokonał pierwszego nagrania. Podczas koncertów wykonywał w tym czasie m.in. dzieła

Chopina, Debussy'ego, Prokofiewa, Liszta i Brahmsa, występując z orkiestrami waszyngtońską i bostońską, której był najmłodszym solistą w dotychczasowej historii. W roku 1963 odbył w Danii — wraz z Aleksandrem Borowskim — pierwszą trasę koncertową. Duński dziennik „Politiken” napisał wówczas: „Chopina gra jak Polak, Débussy'ego jak Francuz, a Prokofiewa jak Rosjanin”. Od 1965 roku studiował równocześnie w Juilliard School of Music w Nowym Jorku oraz na Uniwersytecie w Harvardzie. Lekcji prywatnych udzielał mu ponadto Artur Rubinstein, stając się na wiele lat przyjacielem i mentorem młodego pianisty i określając go słowami: „światowej klasy pianista o rzadkiej muzycznej i artystycznej perfekcji”.

Na początku lat 70. ubiegłego wieku, poślubiwszy Odile Rabaud, osiadł we Francji, a następnie przyjął, obok amerykańskiego, również francuskie obywatelstwo. Sukcesy w najważniejszych między-

© Eugen Indjic, fot. J. Martin

narodowych konkursach pianistycznych (Warszawa, Leeds, Tel Awiw) zaowocowały występami z czołowymi orkiestrami USA, Ameryki Południowej, Europy i Azji. Od tego czasu występował w najważniejszych salach koncertowych, takich jak: Carnegie Hall, Avery Fisher Hall, Queen Elisabeth Hall, Concertgebouw, Musikverein, Salle Pleyel and Théâtre des Champs-Élysées, Tchaikovsky Hall, La Scala. Dokonał wielu nagrań płytowych, utrwalając dzieła Chopina, Debussy'ego, Schumanna, Prokofiewa, Beethovena, Saint-Saënsa, Strawińskiego. Został także zaproszony do udziału w telewizyjnej koprodukcji (Francja, Polska, Japonia) z zapisem wszystkich dzieł Chopina. Był jurorem międzynarodowych konkursów pianistycznych w Warszawie (2000), Lizbonie, Tel Awiwie, Pradze, Monte Carlo. Regularnie prowadzi także kursy mistrzowskie w Europie, Japonii i USA. W 2010 został pianistą-rezydentem Praskiej Orkiestry Symfonicznej. Często gościł i występował w Polsce, ostatnio m.in. podczas Festiwalu „Chopin i jego Europa” w 2014 roku.

REPERTUAR

Fryderyk Chopin

Mazurek nr 3 cis-moll, op. 50 (1841–1842)

Arcydzieło Fryderyka Chopina, utwór skonstruowany w sposób mistrzowski, będący jednym z efektów zainteresowania kompozytora teorią kontrapunktu, powstały z wykorzystaniem techniki polifonicznej. Subtelność głównego tematu została tu zestawiona z gwałtownym kontrtematem, a oberkowa fraza z kujawiakiem. Całość zamiera w dramatycznej kulminacji, w stopniowym wygaszaniu, wyciszeniu. Utwór został napisany w czasie wielkiej popularności mazurków na europejskich salonach. Choć mazurki Chopina wpisują się w fascynację epoki Romantyzmu muzyką ludową, to nie zawierają w sobie, w przeciwieństwie do innych dzieł po-

wstających w tym czasie, dosłownych cytatów. Chopin używał tradycyjnych rytmów i melodii, by wiązać je w sposób twórczy. Niektórzy uznają wręcz mazurki za najbardziej oryginalne wśród jego dzieł. Między innymi o *Mazurku cis-moll*, op. 50 tak pisała George Sand w liście do Eugeniusza Delacroix: „Chopin skomponował dwa przepiękne mazurki. (...) są warte więcej niż czterdzieści romansów i wyrażają więcej niż cała literatura naszego stulecia”.

Fryderyk Chopin

Mazurek nr 4 b-moll, op. 24 (1833–1836)

W *Mazurkach*, op. 24 Chopinowi udało się nadać tanecznym melodiom charakter spójnej i dramatycznie skonstruowanej wypowiedzi artystycznej. Ostatni z cyklu to, jak mawiają krytycy „skończone arcydzieło”, w którym można usłyszeć „najwyższy stopień romantyczności” i „nostalgię o barwach jesieni”. Poddaje się on bardzo odmiennym interpretacjom, stając się częstym punktem w programie wirtuozów fortepianu. Kompozycja cieszyła się na przykład wielkim upodobaniem Antoniego Rubinsteina. Utwór inicjuje kluczący, szukający pewnej ścieżki temat kujawiakowy, który osiągnąwszy pełnię brzmienia, zaczyna przypominać walca, by następnie powrócić do melodii ludowej. W finale kompozycja stopniowo opada i wycisza się.

Fryderyk Chopin

Mazurek nr 3 cis-moll, op. 63 (1846)

Mazurki, op. 63 należą do najkrótszych w dorobku Chopina. Trzeci w zestawie, utrzymany w nastroju melancholijnym i cechujący się kujawiakową melodyjnością, rozpoczyna temat pełen wdzięku, rozkołysany i urokliwy, który wznosi się i opada. W pewnym jednak momencie dopełniony zostaje skocznym i mocnym motywem mazurka.

Robert Schumann

18 Davidsbündlertänze, op. 6 (1837)

1. *Lebhaft*
2. *Innig*
3. *Mit Humor*
4. *Ungeduldig*
5. *Einfach*
6. *Sehr rasch*
7. *Nicht schnell*
8. *Frisch*
9. *Lebhaft*
10. *Balladenmäßig*
11. *Einfach*
12. *Mit Humor*
13. *Wild und lustig*
14. *Zart und singend*
15. *Frisch*
16. *Mit gutem Humor*
17. *Wie aus der Ferne*
18. *Nicht schnell*

Nazwa cyklu — w tłumaczeniu na język polski *Tańce Związku Dawida* lub *Tańce Związku Dawidowego* — nawiązuje do nieistniejącej grupy, która istniała jedynie w wyobraźni Roberta Schumanna. Należeli do niej niejacy Florestan i Euzebiusz, będący alter ego kompozytora, który podpisywał tymi imionami kolejne części zbioru. Miały one odpowiadać odmiennym stanom jego twórczego nastroju i temperamentu. Imion Florestana i Euzebiusza używał Schumann już wcześniej w artykułach o muzyce i recenzjach. Co ciekawe, do Związku Dawida miał należeć również pisarz E.T.A. Hoffmann, jeden z prekursorów literatury grozy i fantastyki, a sam Związek Dawida był pomyślany jako antyfilisterskie ugrupowanie „prawdziwie artystycznych dusz”. Charakter obu wcieleni czy emanacji kompozytora znalazł odzwierciedlenie w odmiennym nastroju i strukturze kolejnych miniatur cyklu *Davidsbündlertänze*. Florestan był bowiem ekstrawertykiem — żarliwym, porywczym i nieprzewidywalnym, Euzebiusz

natomiast — marzycielem, melancholikiem, poetą. Te dwa temperamenty dialogują ze sobą, ukazując sprzeczności ludzkiej natury, a być może także konflikty targające duszą i umysłem samego kompozytora. Z tego też powodu cykl stanowi duże wyzwanie dla pianisty, który musi zmierzyć się tutaj z nagłymi i spolaryzowanymi zmianami ekspresji.

ROBERT SCHUMANN (1810–1856) — Niemiecki kompozytor, jeden z najbardziej wpływowych i najważniejszych kompozytorów XIX wieku. Ojciec Schumanna jest księgarzem i wydawcą; swojego syna już od dziecka zachęca do rozwijania talentów muzycznych i literackich. Schumann rozpoczyna naukę gry na fortepianie, gra *a vista* oraz podejmuje pierwsze próby kompozytorskie i literackie. Po śmierci ojca, wychowywany przez matkę, która jest mniej przychylna jego artystycznym ambicjom, w 1828 roku rozpoczyna studia prawnicze w Lipsku, ale szybko przenosi się na uniwersytet w Heidelbergu, gdzie powraca do gry na fortepianie i ogłasza drukiem swoją pierwszą kompozycję. Podróżuje do Szwajcarii i Włoch, w końcu w wieku 20 lat postanawia rzucić prawo. W liście do matki pisze: „Całe moje życie przez dwadzieścia lat było walką poezji z prozą”. Umiejętności pianistyczne doskonalili w Lipsku u Friedricha Wiecka. Karierze wirtuoza kładzie jednak kres kontuzja prawej ręki. Schumann zajmuje się również krytyką muzyczną, jako jeden z pierwszych poznaje się na talencie Fryderyka Chopina. W „Allgemeine Musikalische Zeitung” pisze wówczas: „Czapki z głów, panowie, oto geniusz”. Jest jednym z założycieli magazynu „Neue Zeitschrift für Musik”, którego pierwszy numer ukazuje się w 1834 roku. Schumann — który już wcześniej zaprzyjaźnił się córką swojego nauczyciela, nastoletnią wówczas Klarą Wieck — podziwia jej talent pianistyczny oraz prowadzi z nią regularną korespondencję. W wieku 23 lat — Klara ma wówczas lat 14 — pomimo łączącej ich zażyłości,

zaręcza się z Ernestyną von Fricken, ale szybko zrywa zaręczyny, by pójść za głosem serca. Friedrich Wieck jest zdecydowanie przeciwny ich związkowi. Podczas gdy Klara odbywa podróże koncertowe, Schumann dużo komponuje, a jego muzyka szczególnie silnie odzwierciedla jego burzliwe życie wewnętrzne. W 1840 roku, w atmosferze skandalu i dzień przed 21 urodzinami Klary, Friedrich Wieck zgadza się na ich małżeństwo. Schumann pisze cykl pieśni dedykowanych żonie (*Myrthen*), które są jego prezentem ślubnym, a także — częściowo za namową Klary — podejmuje się napisania większych form. Komponuje symfonie, kwintet fortepianowy, kwartety smyczkowe i oratorium. Młodzi małżonkowie przeprowadzają się do Dreżna, gdzie Schumann ma problemy ze znalezieniem zatrudnienia. W końcu otrzymuje posadę kapelmistrza miejskiego chóru męskiego. W tym czasie pogarsza się stan jego zdrowia. Dręczony przez bezsenność, lęki i depresję decyduje się odsprzedać swoje pismo „Neue Zeitschrift für Musik”. Praca z chórem również nie przynosi mu satysfakcji, dlatego skupia się na aktywności kompozytorskiej. Następnie obejmuje stanowisko dyrektora programowego orkiestry w Dreźnie, jednak także zrealizowanie tego zadania sprawia mu trudność. Na próbach jest roztargniony albo wybuchł złością. Tłumacząc się stanem zdrowia, rezygnuje z pracy. Zaprzyjaźnia się z młodym Brahmssem i przepowiada mu wielką karierę, pisząc w artykule: „I oto nadszedł młody talent, przy którego kołysce sprawowały wartę muzy i bohaterowie”. Schumann przechodzi kolejne załamanie nerwowe. W lutym 1854 roku chce się zabić, skacząc z mostu do Renu. Kompozytora udaje się uratować, a ten zgłasza się dobrowolnie do prywatnej kliniki koło Bonn, gdzie spędza ostatnie lata życia. Ma jeszcze okresy jasności umysłu, koresponduje z rodziną i przyjaciółmi. Umiera w 1856 roku, prawdopodobną przyczyną śmierci jest kiła trzeciorzędowa. Zostaje pochowany w Bonn.

Robert Schumann -
Johann Anton Völlner, 1850

Jego trumnę, przyozdobioną wieńcem laurowym, niosą Joseph Joachim, Johannes Brahms i Albrecht Dietrich.

Wiele jest w biografii Schumanna niejasności, a jego życie naznaczone było chorobą ciała i duszy. Badacze doszukują się źródeł jego niestabilności psychicznej w chorobie dwubiegunowej. Mówi się także o raczej swobodnym prowadzeniu się niemieckiego kompozytora. Przyczyną kontuzji prawej dłoni mogło być jej przetrenowanie, ale sugeruje się również, że mogła być ona wynikiem zatrucia rtęcią podczas leczenia kiły. Być może Schumann — urodzony romantyk — odnajdywał się w swoim szaleństwie, które wywoływało w nim strach, ale także fascynowało. Jako kompozytor pracował szybko i tylko w krótkich momentach intensywnej motywacji. Na jego muzykę miały wpływ zamiłowania literackie oraz podziw dla wirtuozów swoich czasów. Nie odnajdując się w dużych formach — symfoniach i koncertach — był geniuszem pieśni i utworów fortepianowych. Posiadał wyjątkową zdolność tłumaczenia na muzykę efemerycznych i zniuansowanych stanów ludzkiej duszy. Przykładem są tutaj dzieła, takie jak cykl pieśni *Dichterliebe* oraz utwory fortepianowe *Fantasiestücke (Utwory fantastyczne)*, *Kinderszenen (Sceny dziecięce)*, *Waldszenen (Sceny leśne)*.

Fryderyk Chopin

Ballada nr 1 g-moll, op. 23 (1831)

Jest to pierwsza ballada napisana przez Fryderyka Chopina, który zadedykował ją baronowi de Nathanielowi Stockhausenowi, będącemu jego przyjacielem i uczniem. Jak się sugeruje, inspirację stanowiły tutaj dla Chopina ballady Mickiewicza. Istotnie, utwór snuje przed słuchaczem opowieść tajemniczą i dziwną, niemal literacką: początkowo melancholijna, ale narastającą dramatycznie, pełną niedopowiedzeń i przeczuć, z radosnym finałem.

Mieczysław Tomaszewski, nazywając *Balladę nr 1* „manifestem czystego romantyzmu”, stwierdza: „W tym to czasie z wielką nagłością i gwałtownością przemówiło poprzez muzykę Chopina to, co własne, indywidualne, odrębne — wyrażające spontanicznie i bez oporów świat wewnętrzny kompozytora. Świat realnych przeżyć i wstrząsów, sentymentalnych wspomnień i marzeń, romantycznych wyobrażeń i fantazji”. Ten niełatwy utwór jest adresowany do pianistów zaznajomionych z kompozycjami Chopina. Dla współczesnych również stanowił on wyzwanie. Próbowano, daremnie, znaleźć wśród dzieł Mickiewicza jakiś konkretny wzór. Borykano się również z osobliwym charakterem kompozycji. W recenzji Gottfrieda Wilhelma Fincka — na którym *Ballada nr 1*, z uwagi na swoje „udziwnienie”, wywarła początkowo niekorzystne wrażenie — czytamy: „Wysłuchałem więc tej ballady pięciokrotnie i coraz to bardziej mi się podobała. Może innym przydarzy się podobnie. Jest zbyt dziwna, lecz pragnie, by ją zrozumiano; nawet, jeśli została dobrze wykonana, dobrze uczynią ci, którzy wyrażą swoją opinię dopiero po kilku przesłuchaniach”.

Fryderyk Chopin

Impromptu nr 2 Fis-dur, op. 36 (1839)

„Impromptus — pisał Mieczysław Tomaszewski — ofiarowują muzykę bez cienia, serię dźwiękowych pejzaży zapowiadających impresjonizm”. Terminem *impromptu* określa się dzieła, które powstały w wyniku nagłego natchnienia oraz które mają swoje źródło w improwizacyjnej praktyce XIX wieku. Są to zarówno utwory-wariacje na popularne tematy jak i kompozycje autonomiczne, pisane *in promptu*, czyli „natychmiast, na sposób improwizowany”. To właśnie z tej drugiej tradycji czerpał Chopin, tworząc utwory tego rodzaju, które cechują się w większości pogodnym nastrojem i poetycką subtelnością. *Impromptu Fis-dur*, op. 36 to fine-

zyjny i tajemniczy utwór o zaskakującej dramaturgii, który zawiera w sobie także cechy innych gatunków — nokturnu, etudy czy ballady.

Fryderyk Chopin

Impromptu nr 3 Ges-dur, op. 51 (1842)

Jest to utwór spokojny, refleksyjny, poetycki, o niezwykle subtelnej melodii. Jego charakter można opisać, przywołując słowa André Gide’a, który tak oddawał swój zachwyt nad kolejnymi *Impromptus* Chopina: „Specyficzny czar muzyki Chopina, to co w sposób szczególny i cudowny wyróżnia go spośród innych kompozytorów, to właśnie ten nieprzerwany ciąg frazy muzycznej, to nieznaczące i niedostrzegalne niemal zślizgiwanie się jednego zdania na drugie, co daje jego utworom — i pozostawia w nas wrażenie — płynącej rzeki”.

Fryderyk Chopin

Scherzo nr 2 b-moll, op. 31 (1935–1837)

Scherzo występuje zarówno jako część utworu — na przykład symfonii lub sonaty — jak i jako dzieło samodzielne; może przypominać wówczas granego w szybkim tempie menueta. W dramatycznym *Scherzo b-moll*, op. 31 Chopin żegna się z wirtuozerią stylu *brillant*, by za pomocą tej kompozycji wcielić samego ducha epoki i stylu romantyzmu. Siłą napędową nie jest tutaj forma, ale bogata i rozwijająca się w kolejnych odsłonach narracja, historia. Jest to opowieść, w której zderzają się ze sobą bardzo odmienne wątki: mroczny z jasnym, bolesny z radosnym, tragiczny z heroicznym. Jej siła jest tak wielka, że utwór — kipiący sprzecznymi emocjami — zdaje się w pewnym momencie rozrywać własne ramy. Wkrótce zostajemy przeniesieni do idyllicznej krainy, w której nastrój sielankowy szybko zaczyna pobrzmiwać roztańczonego walcem. Nagle jednak arkadia znika z naszych oczu, a na jej miejsce wstępuje temat niespokoj-

ny, którego groza stopniowo narasta, potężnieje aż do wściekłości. Fala namiętności stopniowo wygasa, a po powrocie właściwego scherza, całość zamknięta zostaje podsumowującą, dramatyczną kodą.

FRYDERYK CHOPIN (1810–1849) — Jeden z najważniejszych kompozytorów romantycznych i najśłynniejszych pianistów swoich czasów. Na świat przychodzi w Żelazowej Woli w 1810 roku, ale jeszcze w tym roku jego rodzice przenoszą się do Warszawy, gdzie ojciec Fryderyka otrzymuje posadę nauczycielską, a w kolejnych latach zaczyna prowadzić prywatny pensjonat dla chłopców. Relacja Fryderyka z ojcem jest oparta na respekcie i szacunku, relacja z matką — na silnej więzi uczuciowej. Jako siedmiolatek przygotowuje dla matki imienninową laurkę, w której napisze: „Niech uiszczą nieba co w mym sercu czuję”. W wieku 6 lat rozpoczyna naukę gry na fortepianie u prywatnego nauczyciela. Wkrótce tworzy swoje pierwsze kompozycje, które początkowo zapisuje dla niego ojciec. W prasie ukazuje się pierwsza recenzja poświęcona *Polonezowi g-moll* (WN 2): „Kompozytor tego tańca polskiego, młodzieniec ośm dopiero lat skończonych mający, prawdziwy geniusz muzyczny: nie tylko bowiem z łatwością największą i smakiem nadzwyczajnym wygrywa sztuki najtrudniejsze na fortepianie, ale nadto jest już kompozytorem kilku tańców i wariacji, nad którymi znawcy muzyki dziwić się nie przestają, a nade wszystko, zważając na wiek dziecinniego autora”. Ośmioletni Chopin występuje w Pałacu Radziwiłłowskim podczas wieczoru zorganizowanego przez J.U. Niemcewicza oraz — postrzegany jako „cudowne dziecko” — grywa w domach szlachty i arystokracji. Naukę kontynuuje u kompozytora Józefa Elsnera, a następnie zaczyna uczyć się do liceum, kierowanego przez Samuela Bogumiła Lindego. Wakacje 1824 roku spędza w Szafarni, poznając folklor

Mazowsza i Kujaw oraz słuchając kapel żydowskich. Pisze mazurki, waltze, polonezy i marsze. Po powrocie do Warszawy zakłada Literackie Towarzystwo Rozrywki — wzorowane na Warszawskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk — pełniąc funkcję prezesa. Jego członkami są wychowankowie domu Chopinów. W zapiskach świadków czytamy: „To, iż mały Frycek już wtedy uchodził za najlepszego w Warszawie fortepianistę, mniej mu nadawało uroku w naszych oczach niż to, że żaden z chłopców nie był tak skory do zabawy i figlów jak on”. Występuje kilkakrotnie w Konserwatorium Muzycznym, m.in. grając na wynalezionym przez Józefa Długosza eolipantalionie, a „Kurier Warszawski” donosi o obdarowaniu Chopina przez Aleksandra I brylantowym pierścieniem. Zostaje również licealnym organistą. Komponuje kolejne polonezy, mazurki i wariacje, a następnie *Marsz żałobny c-moll* (WN 11). Na początku 1826 roku bierze udział w manifestacyjnym pogrzebie Stanisława Staszica. W tym samym roku kończy z wyróżnieniem liceum oraz jedzie na kurację do Duszników, gdzie koncertuje na cele dobroczynne. W liście do Elsnera pisze: „Świeże powietrze i serwatka, którą pijam skwapliwie, tak mię postawiły na nogi, że jestem całkiem inny niż w Warszawie. Wspaniałe widoki, jakie roztacza Śląsk, czarują i zachwycają mnie, lecz mimo wszystko brak mi jednej rzeczy, której wszystkie piękności Dusznik nie mogą zastąpić, to jest dobrego instrumentu”. Po powrocie rozpoczyna naukę kompozycji w kierowanej przez Elsnera Szkole Główniej Muzyki. Na gruźlicę umiera jego siostra Emilia. Na „czwartkach” u Chopinów spotykają się artyści i uczeni. Na przełomie 1827 i 1828 roku Chopin pisze *Sonatę c-moll*, op. 4, którą dedykuje Elsnerowi, oraz *Wariacje B-dur*, op. 2 — utwory, które jako pierwsze spotykają się z zainteresowaniem zagranicznych wydawców. Podróżuje do Berlina, zapoznając się z tamtejszym życiem muzycznym, co relacjonuje słowami: „Spontiniego, Zeltera i Mendelssohna

Fryderyk Chopin -
Louis-Auguste Bisson, 1849,
Musée de la Musique

widziałem, lecz z żadnym nie mówiłem, bo nie śmiałem się sam rekomendować”. Po powrocie kontynuuje naukę oraz komponuje *Fantazję A-dur na tematy polskie*, op. 13 i wirtuozowski *Polonez B-dur* (WN 14). Bierze aktywny udział w muzycznym życiu Warszawy, gra i bawi się na salonach, udziela także korepetycji. Mikołaj Chopin wnioskuje o rządowe stypendium twórcze dla syna, prośba zostaje jednak odrzucona. Jest 1829 rok, Chopin kończy naukę w Szkole Głównej Muzyki, a Elsner zapisuje na jego temat w raporcie: „szczególna zdolność, geniusz muzyczny”. Chopin podróżuje do Wiednia, gdzie daje się poznać jako pianista. Podczas koncertów gra również swoje utwory. Pracuje w tym czasie nad *Koncertem f-moll*, op. 21 oraz etudami. Znowu zaczyna udzielać się w życiu artystycznym Warszawy, odwiedza również popularne kawiarnie. Rok 1830 przynosi pierwszy publiczny koncert Chopina w Warszawie, który prasa zapowiada słowami: „Na

jutrzejczy koncert JP Szopena już wszystkie łożę są wzięte”. Ma on miejsce w Teatrze Narodowym. W tym czasie pojawia się fascynacja śpiewem i śpiewaczkami; Chopin bierze udział w recitalach. W swoim mieszkaniu prezentuje *Koncert e-moll*, co prasa recenzuje słowami: „Jest to utwór geniusza. Ma wyjechać za granicę. Miejmy nadzieję, że żadna obca stolica nie zatrzyma go na zawsze”. I tak się właśnie dzieje. Chopin opuszcza Warszawę i wyjeżdża do Wiednia. Bywa na salonach, czuje się jednak znudzony i przygnębiony — w liście do Elsnera żali się na wiedeńczyków: „Oni tu walce dziełami nazywają!”. W tym czasie pisze mazurki, nokturny i etiudy. Podróżuje przez Stuttgart do Paryża. Dowiedziawszy się o upadku powstania listopadowego, wpada na pomysł *Etiudy c-moll*, op. 10 (nazwanej *„Rewolucyjną”*). W Paryżu daje swój pierwszy koncert, na widowni zasiadają Liszt i Mendelssohn, rozpoczyna także pracę pedagogiczną oraz wydaje swoje dzieła.

Z końcem 1833 roku, wspólnie z Lisztem i Hillerem, gra *Koncert na 3 fortepiany* Bacha, co przynosi mu entuzjastyczną recenzję Berlioz. Poznaje również Mendelssohna, który pisze o nim w liście: „Dopełniamy się wzajemnie i uczymy jeden od drugiego. Chopin obecnie jest pierwszy z fortepianistów; gra jak Paganini na skrzypcach”. W 1835 roku uczestniczy w wielkim koncercie na rzecz emigrantów polskich, a w konserwatorium w Paryżu daje z orkiestrą prawykonanie swojego *Poloneza Es-dur*, op. 22. Jest to jego wielki sukces, a zarazem ostatni prawdziwie publiczny koncert. Podróżuje do Lipska, gdzie w domu ojca Clary Wieck spotyka się z Schumannem, a także gra i podziwia umiejętności Clary. Na przełomie 1835 i 1836 roku ciężko choruje, pojawia się nawet pogłoska o jego śmierci. Spotyka się z poznanym wcześniej Mickiewiczem, wymieniają się lekturami. Chopin postanawia oświadczyć się siedemnastoletniej Marii Wodzińskiej.

© Eugen Indjic

Zostaje przyjęty, ale narzeczeństwo jest potajemne. Krótko potem poznaje trzydziesto-dwuletnią George Sand, o której pisze w liście: „Cóż za antypatyczna kobieta!”. Chopin pracuje nad dalszymi *Etiudami*, op. 25 i *Mazurkami*, op. 30 i 33. W 1837 roku, w wyniku sprzeciwu rodziny narzeczonej, zaręczyny z Wodzińską zostają zerwane. Chopin zbliża się do kręgu George Sand. Wydaje opusy 29–34, co Schumann komentuje słowami: „Chopin już nie może napisać nic takiego, aby przy siódmym, ósmym takcie nie musiało się wołać: To Chopin!”. Miłosny związek Chopina i Sand — chociaż nie pozbawiony chwil uniesienia — staje się dość szybko nerwowy, przepelniony dramatami i skandalami. Z końcem 1838 roku wyjeżdżają na Majorkę. W tym czasie nasila się choroba kompozytora. Lata 1838–1940 przynoszą kolejne publikacje dzieł Chopina. Schumann zapisuje w dzienniku: „Ukazała się nowa *Ballada [F-dur]* Chopina; jest mnie poświęconą, co mi więcej sprawia radości niż gdybym był dostał order od jakiegoś władcy”. Z kolei w recenzjach w londyńskim „Musical World” można w tym okresie przeczytać: „Chopin osiągnął rozgłos niebywały, czego zupełnie nie możemy zrozumieć” oraz „Paryżanie powitali go jak półboga. My sprzeciwiamy się jedynie wyolbrzymianiu wartości, wynoszeniu go na wyżyny, na które zupełnie nie zasługuje”. W 1842 roku Chopin gra na wieczorze muzycznym u książąt Czartoryskich. Kolejne lata przynoszą pogorszenie zdrowia oraz depresję wywołaną wiadomością o śmierci ojca. W 1846 roku zaczyna się ukazywać w odcinkach powieść George Sand *Lucretia Floriani*, postać przedstawionego w niej negatywnego bohatera jest powszechnie kojarzona z polskim kompozytorem. Chopin ciężko choruje, a Sand wyznaje w liście: „Wiem, że wiele osób oskarża mnie, że wyniszczyłam go swoją gwałtowną zmysłowością, inni, że... wybrykami”. W końcu znajomość kompozytora z pisarką zostaje ostatecznie

zerwana. Chopin popada raz to w przygnębienie, raz w znudzenie, innym razem w irytację. Choruje, czuje się samotny, ale denerwuje go zainteresowanie ze strony innych osób. Nie może komponować. Wieloletni przyjaciel Chopina, malarz Eugène Delacroix, wiosną 1849 roku zapisuje w dzienniku: „Znalazłem go bardzo osłabionego, prawie bez tchu”. Latem zbiera się konsylium lekarskie, medycyna jest jednak bezradna: „Doktorzy robili co mogli: choroba jednak zanadto była już rozwinięta, a chory za słaby, by dało się go uratować”. Chopin przeności się na Place Vendôme, do słonecznego mieszkania znalezione mu przez przyjaciół, a także nakazuje rzucić w ogień wszystkie niewydane i niedokończone utwory: „Znajduje się wiele utworów, w większym lub mniejszym stopniu niegodnych mnie”. Umiera jesienią 1849 roku. Jak podają źródła jego ostanie słowa brzmiały: „Matka, moja biedna matka”. W dzień po śmierci kompozytora ukazuje się nekrolog Norwida: „Rodem Warszawianin, sercem Polak, a talentem świata obywatel, Fryderyk Chopin, zeszedł z tego świata”.

Trudno się dziwić, że kiedy chce się interpretować dorobek twórczy tak wybitnego autora i wykonawcy, jakim był Chopin, kiedy kolejne kroniki i biografie próbują odtworzyć i zapisać każdy niemal dzień jego życia, to pociągającym tematem staje się osobowość artysty. „Jaki tak naprawdę był?” — pytają badacze i cytują kolejne źródła: „idealny typ romantyczny”, który kondensował „wspaniałe, rządzące się własną logiką niekonsekwencje”; „czuły i namiętny”, a zarazem „umiejący nakładać sobie hamulce”; „żywy, bystry, pełen humoru i niezmałconej pogody”; żyjący wyobraźnią, „której nie umiał okiełznać”; „dusza towarzystwa”, ale także zamknięty i zdystansowany („najbliżsi przyjaciele nie mieli dostępu do sanktuarium jego duszy”); „skromny a dumny”; podziwu godny w przewyciężaniu choroby („przez całe życie był

umierający”); wesoły na zewnątrz, ale wewnątrz przez coś „mordowany”; w salonie błyszczący w towarzystwie, a nocą, w samotności „ledwo dyszący”. Podobne sprzeczności wyznaczały akt twórczej kreacji. Po momencie spontanicznej i intensywnej inspiracji — twórczego opętania — następował wydłużany w nieskończoność etap pracy nad ostatecznym kształtem dzieła oraz odwiekanie decyzji o złożeniu go do druku. Największą miłością Chopina był oczywiście fortepian; komponował polonezy, mazurki, balady, nokturny, etiudy, scherza, preludia, sonaty, a także koncerty fortepianowe i pieśni. Utwory te cechują się wyraźnie poetyzującą melodią i niespokojną harmonią, przez co wymagają od pianisty wysokich umiejętności technicznych i interpretacyjnych. Przynależał, i sam siebie tak określał, do „szkoły romantycznej”, rozumianej jako opozycja względem epigonów klasycyzmu. Specyfikę idiomu chopinowskiego charakteryzuje się na tym tle za pomocą cech: instrumentalność (ograniczenie się do fortepianu), muzyczność (odrzućenie literackości i programowości), liryczność, poetyckość i ludowość. Odnośnie inspiracji badacze zwracają uwagę na następujące wpływy: tradycja bachowska, włoska opera, polska muzyka ludowa, europejska muzyka romantyczna, tradycja pieśni popularnej oraz własne doświadczenia pianistyczne.

20.11.2016 | NIEDZIELA 19:00

RALPH KAMINSKI & MY BEST BAND IN THE WORLD

Klub Peweks, ul. Centralna 1

Ralph Kaminski — wokale

My Best Band In The World:

Agnieszka Bigaj — pianino, wokale

Paweł Izdebski — gitary, wokale

Piotr Lewańczyk — gitara basowa, moog,
wokale

Michał Piotrowski — perkusja, wokale

Magdalena Laskowska — skrzypce, wokale

Katarzyna Sylla — skrzypce, wokale

Kuba Jakubowski — wiolonczela, wokale

Repertuar własny: artystyczny pop

WYKONAWCY

RALPH KAMINSKI — Wokalista, autor tekstów oraz kompozytor, tworzący autorską muzykę nawiązującą stylistyką do artystycznego popu z elementami muzyki filmowej, mocno okraszona dźwiękami skrzypiec i fortepianu. Jest absolwentem Akademii Muzycznej w Gdańsku na wydziale Jazzu i Muzyki Estradowej, studiował również na Muzycznym Uniwersytecie CODARTS w Rotterdamie. Artystycznie związany także z Teatrem Wybrzeże w Gdańsku. Jest zdobywcą wielu prestiżowych nagród i wyróżnień, takich jak Grand Prix międzynarodowego festiwalu CARPATHIA 2011 czy nagrody Trójzab Neptuna na festiwalu FAMA 2013. W 2014 roku został również nominowany do nagrody artNoble w kategorii muzyka. W listopadzie 2016 roku ukazuje się jego debiutancki album *Morze* (Fonobo/MTJ).

MY BEST BAND IN THE WORLD — Grupa muzyków, ludzi z różnych muzycznych światów, połączonych w jeden projekt. Każdy z nich daje część swojego stylu, co w połączeniu tworzy ciekawe brzmienie. To nie tylko świetni muzycy, ale też osobowości. To zespół otwarty, którego elementy mogą być zmieniane w zależności od zadania.

AGNIESZKA BIGAJ — Wokalistka, pianistka, songwriterka, producentka. Absolwentka Akademii Muzycznej w Gdańsku. Twórczyni świetnie przyjętego projektu *Agi Brine*. Współpracuje z wieloma cenionymi artystami.

PAWEŁ IZDEBSKI — Gitarzysta, wokalista, songwriter. Laureat festiwalu muzycznych, miłośnik gitar akustycznych. Obecnie pracuje nad wydaniem swojej debiutanckiej EPki.

PIOTR LEWAŃCZYK — Muzyk (gitara basowa, kontrabas, syntezatory). Współtworzy m.in. Patryk Kraśniewski Trio (album *Less is bless*, Karrot Komando 2015) oraz formację Aarch_A. Pracuje jako sideman z wieloma artystami polskiej sceny.

MICHAŁ PIOTROWSKI — Perkusista, absolwent Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu w klasie dra hab. Dariusza Kaliszuka. Perkusista zespołu Poprzytula i Darii Zawiałów. Współpracuje z wieloma artystami jako muzyk sesyjny.

MAGDALENA LASKOWSKA — Skrzypaczka, absolwentka Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina. Stypendystka ministra edukacji. Uczestniczka wielu projektów orkiestrowych w Polsce i za granicą. Współpracowała z wieloma gwiazdami muzyki klasycznej i rozrywkowej m.in.: Włodek Pawlik, Atom String Quartet, Nikola Kołodziejczyk, Jose Torres, Zbigniew Wodecki, Marcin Wroblewski, Ewa Bem.

KATARZYNA SYLLA — Skrzypaczka, wokalistka, absolwentka Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina. Wchodzi w skład międzynarodowej orkiestry Baltic Sea Youth Philharmonic. Współpracuje z wieloma cenionymi artystami jako muzyk i wokalistka. Koncertmistrz Suwalskiej Orkiestry Kameralnej w sezonie 2013–2014. Obecnie w klasie wokalnejskiej Policealnego Studium Jazzu.

KUBA JAKUBOWSKI — Wiolonczelista, student Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina. Interesuje się muzyką elektroniczną.

REPERTUAR

1. *Grudniowa piosenka*
  2. *Morze*
  3. *Lato bez ciebie*
  4. *Zawsze*
  5. *Podobno*
  6. *Apple Air*
  7. *Jan*
  8. *Los*
  9. *Mój hymn o Warszawie*
  10. *I znów*
  11. *Kocham*
  12. *Meybick Song*
  13. *Outro*
- muz. sł. Ralph Kaminski

Podczas koncertu w Puławach usłyszemy utwory z debiutanckiego albumu Ralpha Kaminskiego, mającego ukazać się w listopadzie 2016 roku — *Morze* (Fonobo/MTJ). Ralph Kaminski rozpoczął

właśnie serię koncertów promujących jego pierwszą płytę. Piosenki jakie się na niej znalazły to spójny, osobisty i w pełni autorski materiał. To zapis chwil, poetycka i przepełniona emocjami historia. Jego muzyka jest dojrzała, głęboka i poruszająca, głównie dzięki różnorodnemu, wymykającemu się oczywistym klasyfikacjom wokalowi artysty. Ralph Kaminski oraz jego zespół zagrali premierowo materiał z płyty podczas festiwalu Fama 2015 w Amfiteatrze im. Marka Grechuty w Świnoujściu, zdobywając nagrodę w kategorii muzyka. Supportowali również Melę Koteluk w klubie muzycznym Stodoła podczas wiosennej trasy 2016. Telewizyjny debiut materiału odbył się na żywo na kanale TVP Kultura w ramach 53. Krajowego Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu (2016). W koncercie wystąpili również m.in. Katarzyna Nosowska, Korteż, Pablopavo, Ballady i romanse.

„Choć głos ma wyjątkowy, a swoje magiczne dźwięki nie tylko śpiewa, ale też komponuje, aranżuje i produkuje, w rodzinnym Jaśle mówi się o nim niewiele, a w zasadzie wcale. Nie ma o to żalu, o rozgłos nigdy przecież specjalnie nie zabiegał. Wolał marzyć, ćwiczyć, tworzyć, by ziszczyć się sny. I oto nadchodzi jego czas! Poznajcie 25-letniego człowieka orkiestrę. Tak wszechstronnego i kompletnego artysty Jasło chyba jeszcze nie miało!” (Jakub Hap, faktyja-sielskie.pl)

21.11.2016 | PONIEDZIAŁEK 19:00

ŁUKASZ PAWLIK — LONELY JOURNEY

Puławski Ośrodek Kultury Dom Chemika,
ul. Wojska Polskiego 4

**Łukasz Pawlik — fortepian,
instrumenty klawiszowe**
Dawid Główczewski — saksofony
Paweł Pańta — gitara basowa
Cezary Konrad — perkusja

Repertuar własny: jazz, fusion

WYKONAWCY

ŁUKASZ PAWLIK — Pianista jazzowy, wiolonczelista, kompozytor, aranżer. Absolwent Robert Schumann-Hochschule w Düsseldorfie. Urodził się w rodzinie o bogatych tradycjach muzycznych. Rodzice są koncertującymi pianistami, odnoszącymi znaczne sukcesy w działalności zawodowej. Matka — Jolanta Pawlik — jest cenioną kameralistką, wykładowcą Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, natomiast ojciec — Włodek Pawlik — jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych muzyków jazzowych w Polsce, pierwszym polskim jazzmanem uhonorowanym nagrodą Grammy. Dorastając w takich warunkach, Łukasz Pawlik już od wczesnego dzieciństwa oswajał się z muzyką klasyczną i jazzową, wczesnie rozpoczynając edukację muzyczną. Pierwszymi instrumentami, po które sięgnął, były fortepian i perkusja, jednak rodzice zdecydowali, aby rozpoczynając naukę w szkole

podstawowej zajął się wiolonczelą. Związek z tym instrumentem trwa do dziś.

Łukasz Pawlik ma za sobą współpracę z renomowanymi orkiestrami symfonicznymi, m.in. Düsseldorfischer Symphoniker i Sinfonieorchester Wuppertal, a także liczne osiągnięcia konkursowe, w tym zwycięstwo w Konkursie im. Kazimierza Wiłkomirskiego w Poznaniu, które umożliwiło mu podjęcie studiów w Stanach Zjednoczonych. Pobyt w USA okazał się kamieniem milowym na jego muzycznej drodze. To właśnie w USA, gdzie studiował na uczelni Western Michigan University na dobre zainteresował się jazzem. Możliwość zgłębienia tajników muzyki improwizowanej, a z drugiej strony uczęszczania na zajęcia z kompozycji i kontrapunktu klasycznego dostarczyły mu bodźców, które po powrocie do Polski przekuł w nowe pomysły muzyczne.

© Łukasz Pawlik, fot. Andrzej Mocholi

Przestrzenią do ich realizacji stała się międzynarodowa formacja Kattorna, która powstała z inspiracji muzyką Krzysztofa Komedy, którego muzykę artysta starał się popularyzować poza Polską. Zespół grający na początku głównie Komede, zaczął w miarę upływu czasu ewoluować w stronę autorskich wizji Łukasza Pawlika, zdobywając liczne nagrody w konkursach jazzowych, takich jak: Nadzieje Warszawy, Berlin Jazz Award, Krokus Jazz Festival, czy wreszcie indywidualny sukces artysty na Jazzie Nad Odrą (II nagroda w Konkursie na Indywidualność Jazzową). W 2010 roku ukazała się płyta *Straying To The Moon* zespołu, przyjęta pozytywnie przez krytykę, której trzon stanowiły kompozycje Łukasza Pawlika, inspirowane twórczością Komedy. W 2014 roku artysta rozpoczął pracę nad nowym materiałem muzycznym pod kątem następnej, tym razem autorskiej, płyty. Do jej nagrania zaprosił saksofonistę Dawida Główczewskiego, z którym współpracował już wiele lat w zespole Kattorna, a także znakomitą, nagrodzoną Grammy za płytę *Night In Calisia*, sekcją rytmiczną (Paweł Pańta i Cezary Konrad) oraz gości specjalnych z USA (Mike'a Sterna i Michaela „Patchesa” Stewarta). Muzyka z płyty *Lonely Journey*, wydanej w lutym 2016 roku, osadzona jest w stylistyce jazz-fusion, a Łukasz Pawlik, obok fortepianu, sięga także po pianą elektryczną, korzysta z loopów, samplerów, instrumentów wirtualnych, tworząc muzykę, w której nowoczesna elektronika przenika się z jazzową narracją solistów. Płyta spotkała się z entuzjastycznym przyjęciem ze strony krytyków. W 2016 roku Łukasz Pawlik pojawił się jako solista — wiolonczelista i pianista na albumie *4 Works 4 Orchestra* z muzyką ojca — Włodka Pawlika.

DAWID GŁÓWCZEWSKI — Saksofonista. Absolwent Wydziału Jazzu i Muzyki Estradowej Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. W 2004 roku w ra-

mach programu Erasmus studiował także na Universität für Musik und Darstellende Kunst w Grazu. Dwukrotnie stypendysta Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (1997, 1998). Laureat wielu konkursów klasycznych i jazzowych, takich jak: Festiwal Zespołów Jazzowych i Bluesowych w Gdyni (2002), Radom Jazz Days (I nagroda, 2004), Nadzieje Warszawy (I nagroda, 2006), Berlin Jazz & Blues Award (Grand Prix z zespołem Kattorna, 2006), Grand Prix Festiwalu Big Bandów w Usti nad Labem (2010). Ponadto otrzymał wyróżnienia indywidualne w konkursach takich jak: Jazz nad Odrą (2006), Nadzieje Warszawy (2006), Europejskie Integracje Muzyczne (2006), Festiwal Big Bandów w Nowym Tomysłu (2010), Festiwal Big Bandów w Usti nad Labem (2010). Występował na festiwalach: Sounds No Walls (Berlin), Letni Festiwal w Piwnicy pod Baranami (Kraków), Ancona Summer Jazz Festiwal, Hanza Jazz Festival, Dwa Brzegi (Kazimierz Dolny — Janowiec), Warsaw Summer Jazz Days, Bielska Zadymka Jazzowa, Marigliano In Jazz, Jazz Ahead (Brema), Jazz w Ruinach, LOTOS Jazz Festival, Śląski Festiwal Jazzowy, Baltic Song in Karlshamn (z orkiestrą Alex Band), Jazz Nad Odrą, Berlin Jazz & Blues Award, Nadzieje Warszawy, Festiwal Big Bandów w Nowym Tomysłu. Ma na koncie współpracę w wieloma znanymi artystami muzyki rozrywkowej i jazzu, takimi jak: Zbigniew Wodecki, Rudi Schubert, Ania Wyszkoni, Grażyna Łobaszewska, Lora Szafran, Boney M, Włodek Pawlik, Leszek Możdżer, Tomasz Stańko, Zbigniew Preisner.

PAWEŁ PAŃTA — Kontrabasista i gitarzysta basowy. Ukończył Akademię Muzyczną Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie kontrabasisty prof. Andrzeja Mysińskiego oraz Studium Jazzowe u Zbigniewa Wegehaupta. W 1995 roku był członkiem G. Mahler Jugendorchester, prowadzonej przez Claudio Abbado. W latach 1996–1998 współpracował z orkiestrą Philharmonie der Nationen, z którą zagrał ponad 100

koncertów na całym świecie. Współpracował z czołową polskiego jazzu oraz z wieloma wybitnymi artystami muzyki klasycznej. Był członkiem Andrzej Kurylewicz Trio. Obecnie aktywny w zespołach Janusza Bogackiego, Gary'ego Guthmana, Wojciecha Gogolewskiego i Filipa Wojciechowskiego. W 2001 roku rozpoczął najważniejszy etap muzycznej kariery — współpracę z Włodkiem Pawlikiem, z którym nagrał takie albumy jak *Sonety Szekspira*, *Anhelli*, *Tykocin Jazz Suite*, *Struny na Ziemi*, *Wieczorem*. Zwieńczeniem wspólnej pracy jest zdobycie nagrody Grammy 2014 za album *Night in Calisia*.

CEZARY KONRAD — Perkusista, kompozytor, aranżer. Absolwent Akademii Muzycznej Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie perkusji prof. Stanisława Skoczyńskiego. Przez czytelników miesięcznika „Jazz Forum” uznawany za najlepszego polskiego perkusistę jazzowego według rankingu Jazz Top (nieprzerwanie od 1992 roku). Pod koniec studiów klasycznych poświęcił się muzyce jazzowej, a pierwsze znaczące sukcesy zaczął odnosić jako współtwórca grupy Central Heating Trio (wraz z pianistą Filipem Wojciechowskim w 1989 roku), z którą w 1990 roku zajęli I miejsce na festiwalu Jazz Juniors w Krakowie oraz otrzymał I nagrodę na Festiwalu Pomorska Jesień Jazzowa — Klucz Do Karier. W tym samym roku Central Heating Trio było również finalistą międzynarodowych konkursów jazzowych: 9. European Jazz Competition w Leverkusen (Niemcy) i Europe Jazz Contest w Hoeliland (Belgia). W kolejnych latach artysta nagrał współautorską płytę wraz z Susan Weinert — *Meeting in Krakow* oraz założył swoją pierwszą grupę — Cezary Konrad Quartet, z którą nagrał autorską płytę — *One mirror... many reflections*. Od 2006 roku Cezary Konrad występuje również z koncertami solowymi, podczas których prezentuje publiczności magiczny świat instrumentów perkusyjnych. Projekt koncertów solowych wywodzi się z wieloletnich

doświadczeń artysty jako pedagoga, wykładowcy i prowadzącego zajęcia na wielu warsztatach muzycznych zarówno na terenie Polski jak i Europy. W 2014 roku płyta z jego udziałem *Night in Calisia* zdobyła Nagrodę Grammy. Od ponad dwudziestu lat Cezary Konrad pozostaje w czołówce najlepszych polskich perkusistów. W 2015 roku ukazała się trzecia autorska płyta perkusisty — Cezary Konrad — *On Classical*.

REPERTUAR

Na puławski koncert kwartetu jazzowego Łukasza Pawlika złożą się przede wszystkim kompozycje pochodzące z albumu *Lonely Journey* (Universal Music Polska 2016).

1. *Moonlight Dream-Chase*
  2. *Lonely Journey*
  3. *Vibrance of the Coast*
  4. *Triangular Bells*
  5. *Night Safari*
  6. *Add Diction*
  7. *Looking Back, Going Forward*
  8. *Swinging Through the Galaxies*
- muz. Łukasz Pawlik

Muzyka z płyty *Lonely Journey* Łukasza Pawlika odwołuje się do estetyki brzmieniowej lat 80. i 90. XX wieku, wzbogaconej o możliwości nowoczesnej elektroniki, pozwalającej na wielopłaszczyznowe aranżacje muzyczne, w których odnaleźć można zarówno złożone formy kompozytorskie, jak i przestrzeń na spontaniczną improwizację jazzową. Całość osadzona jest w stylistyce umownie określanej jako fusion, ponieważ mamy tu do czynienia z fuzją różnych muzycznych światów w jeden, nie do końca przewidywalny muzyczny konglomerat. Bogata instrumentacja, obecność instrumentów smyczkowych, etnicznych, intensywnych loopów, połączona z indywidualnym przekazem osobowości każdego z grających na płycie muzyków, której wspólnym mianownikiem jest pianistyka Łukasza Pawlika, grającego na akustycznym fortepianie, jak i na elektronicznych instrumentach klawiszowych, dają możliwość obcowania z efektywnym oraz niezwykle energetycznym muzycznym bytem, którego odbiorcami mogą być fani jazzu i nie tylko.

„Album *Lonely Journey* brzmi jak amerykańska płyta jazzowych sław fusion, ale ma nad nimi jedną przewagę. Porywa młodzieżową pasją lidera, który radością tworzenia ulubionych dźwięków dzieli się ze słuchaczami i skutecznie ich zaraża”. (Marek Dusza, „Rzeczpospolita”)

„Album *Lonely Journey* to płyta na światowym, wysokim poziomie, doskonała pod wieloma względami. Zagrana z wielką dozą muzycznej inteligencji, empatii i finezji, łącząca wirtuozerię i przebojowość, ukazująca odświeżony fusion w wielu interesujących odsłonach, na które składają się nie tylko doskonałe i wyważone kreacje muzyków towarzyszących liderowi, ale także bogata paleta pomysłów brzmieniowych samego Pawlika”. (Michał K. Zawadzki, jazzsoul.pl)

„Często albumy bywają nierówne i nie zawsze cały materiał zyskuje uznanie. W przypadku *Lonely Journey* nie ma słabego punktu. Od początku to końca ,to jest to’. Ten album wypełnił sporą lukę w polskiej muzyce fusion/crossover, udowadniając po raz kolejny, że mamy znakomitych muzyków na światowym poziomie”. (Marek Brzeski, jazzpress.pl)

22.11.2016 | WTOREK 19:00

RYKARDA PARASOL,
SUPPORT: SWIERNALIS

Puławski Ośrodek Kultury Dom Chemika,
ul. Wojska Polskiego 4

SWIERNALIS

Paweł Swiernalis — wokal, gitara,
stompbox, looper
Szymon Siwierski — klawisze, klarnet

Repertuar własny: glam/post-rock

WYKONAWCY

SWIERNALIS — Pochodzi z Suwałk. Po przeprowadzce do Poznania założył projekt Lord & The Liar, w którym był odpowiedzialny za teksty i muzykę, a aranżacje pomagali mu tworzyć różni poznańscy muzycy. Jako Pan i Kłamca odwiedził wszystkie województwa i zagrał ponad 100 koncertów, w tym na znanych i szanowanych festiwalach, m.in. Opole Songwriters Festival w Narodowym Centrum Polskiej Piosenki i Halfway Festival w Operze Podlaskiej. Po kilku próbnym solowych koncertach (między innymi na Asymmetry Festival we Wrocławiu i Songwriter Łódź Festiwal),

gdzie zaprezentował nowy materiał w języku polskim, który został niezwykle gorąco przyjęty przez publiczność ze względu na poruszające i osobiste teksty — zdecydował się na mały „rebranding” i zaczął występować pod własnym nazwiskiem. Wkrótce też jego kariera nabrała tempa. W czerwcu 2016 roku ukazał się pierwszy utwór wraz z teledyskiem do singla *Sierść*, wydany przez prestiżowe polskie wydawnictwo Kayax, w sierpniu zdobył nagrodę im. Maksa Szoca za „nieszablonową i kreatywną postawę artystyczną” na festiwalu Fama w Świnoujściu, a we wrześniu ukazał się jego debiutancki album *Drauma*. Równocześnie opublikowany został utwór *Dzikie Palmy*, wraz z teledyskiem, który opowiada romantyczną, aczkolwiek pełną zaskoczeń, historię dwóch przeciwnych osobowości.

W Puławach wystąpi z **SZYMONEM SIWIERSKIM**, wybitnym absolwentem poznańskiej Szkoły Muzycznej, który będzie akompaniować Swiernalisowi na klarnecie i klawiszach.

© Swiernalis, fot. Katarzyna Kwiatkowska

REPERTUAR

1. *Ptak*
2. *Sierść*
3. *Wstyd*
4. *Chłopiec z papierosem*
5. *Dzikie palmy*
6. *Kolekcja piękności*
7. *L.U.C.A.*
8. *Ewolucja skrzydeł*
9. *Dwie do północy*
— muz. sł. Paweł Swiernalis
10. *Pocztówka z kosmosu* — muz. Aleksander Świerkot, Łukasz Federkiewicz, Jakub Galiński, sł. Piotr Szmidt

Elegant–nihlista. Jego życie to gotowy scenariusz smutnego dramatu, którego fragmenty można poznać, wsłuchując się w teksty piosenek i opowieści snute podczas koncertów. Tworzy zupełnie sam — zarówno muzykę, jak i przejmujące teksty, które opisują różne etapy jego życia: kłótnie z kobietami i nocne przygody, stanowiące tło dla barwnego opisu społeczeństwa. Od czasów szkolnych nie przepada za pracą w grupie, dlatego gra na gitarze, basie, klawiszach i śpiewa, choć w domu ma także trąbkę i dwa akordeony. Muzycznie można by przypisać go do kilku gatunków. Stworzone przez niego aranżacje, zawierające ogromne pokłady nostalgii, uległy transformacji za pomocą Pawła Cieślaka, w ciemnym studiu nagraniowym ukrytym w pewnej łódzkiej piwnicy. Jego pierwszy singiel *Sierść* to hymn turpizmu. Pochwała smutku, niewidzialnego przyjaciela Swiernalisa, który rzadko kiedy go opuszcza, a także opowieść o tym, jak można krzywdzić najbliższych. Z kolei drugi singiel promujący album, *Dzikie palmy*, jest piosenką zainspirowaną powieścią Williama Faulknera o tym samym tytule. Bez zahamowań opowiada o najtrudniejszych emocjach i namiętnościach.

„Nie jestem w ogóle smutnym człowiekiem, tylko smutne rzeczy widzę, o nich gram i śpiewam. Na scenie i w nagraniach czuję się dość nagi. W tych utworach zawieram najbardziej skryte emocje”. (Paweł Swiernalis, polskieradio.pl)

„Maraż takich [muzycznych] rozwiązań nie jest łatwy do opisanego jednym gatunkiem, jednak skwitować można krótko — fani mroku Nicka Cave’a i tajemnicy spod rockowego znaku Toma Waitsa będą *Draumą* zauroczeni. (...) Meritum nie kryje się jednak w melodiach. Na krążku warto zwrócić uwagę przede wszystkim na lirykę. Wersy bywają kąśliwe, trudne do wyduszenia, nierzadko gorzkie. (...) Paweł nie przebiera w półśrodkach, ale dobitnie (i celnie, warto dodać) komentuje otaczającą go rzeczywistość. Rozliczając się z tym, co już przeminęło, wyciąga trafne wnioski (*Ewolucja skrzydeł*), a między słowami, potyczkami językowymi i licznymi środkami stylistycznymi kryją się jego osobiste refleksje dotyczące fundamentalnych spraw. Sporo tu o kobietach (*Dzikie palmy*), alkoholu stanowiącym substytut nocnych imprez, czy wreszcie odnajdywaniu swojego miejsca na ziemi”. (Stanisław Bryś, somusic.pl)

RYKARDA PARASOL

Rykarda Parasol — wokół, gitara
Miłosz Wośko — instrumenty klawiszowe, akordeon
Robert Rasz — perkusja, instrumenty perkusyjne

Repertuar własny: rock noir, folk amerykański

WYKONAWCY

RYKARDA PARASOL — Amerykańska wokalistka i autorka piosenek, córka szwedzkiej emigrantki i polskiego Żyda ucalałego z Holocaustu (jej imię

pochodzi od imienia ojca, Ryszarda). Artystka nagrywa i występuje z akompaniamentem gitary akustycznej i fortepianu, często z towarzyszeniem zespołu. Jej unikatowy muzyczny styl ma swoje początki w edukacji artystycznej, muzycznej i literackiej. Występowała na scenie z takimi wybitnymi artystami jak: Frank Black, Jason Collett, Jolie Holland, Kirsten Hirsh, Chuck Prophet, Jonette Napolitano, And You Will Know Us By The Trail of Dead. Od ponad dekady samodzielnie tworzy muzykę, teksty i projekty graficzne wszystkich swoich płyt: *Our Hearts First Meet* (2006), *For Blood and Wine* (2010), *Against the Sun* (2013), *The Color of Destruction* (2015). Wszystkie wydane do tej pory albumy zbierają doskonałe recenzje w Europie i USA. Album *The Color of Destruction* ukazał się na płycie winylowej w całej Europie. Pod względem instrumentalnym i aranżacyjnym jest on najbardziej rozbudowanym dziełem w całym dorobku artystki. Poza standardowymi instrumentami (bas, gitara akustyczna, perkusja, fortepian) słyszemy tutaj bogatą mozaikę brzmień wiolonczeli, skrzypiec, trąbki i fletu, a także zaproszonych do udziału dwóch amerykańskich wokalistów z Zachodniego Wybrzeża: Dante Aliano White’a i Barta Davenporta. Artystka występowała na wielu ważnych festiwalach, m.in.: SXSW, The Hardly Strictly Bluegrass Festival, Popkomm, Waves Vienna, Waves Bratislava, Heineken Oper, Festiwal Filmu i Sztuki Dwa Brzegi. Rykarda Parasol wiele podróżuje po świecie. Od kilku lat spędza dużo czasu w Paryżu, gdzie studiuje poezję amerykańską i zgłębia tajniki argentyńskiego tanga. W trasy po Europie jeździ z zespołem złożonym z doskonałych polskich muzyków. Rozgłos przyniosły jej swego czasu występy w polskich więzieniach o zaostrozonym rygorze. Jej związki z Polską pogłębiły się odkąd artystka nawiązała współpracę z supergrupą Heart and Soul, stworzoną przez muzyków formacji L.Stadt, Agressiva 69, Made In Poland i Cool Kids of Death. Rykarda Parasol nagrała z nimi EPkę *Heart*

and Soul (2011) oraz pełnowymiarowy album *Heart and Soul Presents Songs of Joy Division* (2015). Jej piosenki znalazły się także na ścieżce dźwiękowej filmu *Sala samobójców* (2011).

MIŁOSZ WOŚKO — Pianista, aranżer, producent muzyczny, muzyk grający na instrumentach klawiszowych. Absolwent Instytutu Jazzu Akademii Muzycznej w Katowicach w specjalności kompozycja i aranżacja oraz Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina (obecnie Uniwersytet Muzyczny) w Warszawie, gdzie ukończył reżyserię dźwięku. Jako aranżer orkiestry smyczkowej pracował między innymi przy płytach Andrzeja Smolika (*3 i 4*) i Lory Szafran: *Sekrety Życia według Leonarda Cohena*. Był również producentem muzycznym tego nagrodzonego złotą płytą albumu, jak również kolejnego wydawnictwa wokalistki *Nad Ranem*. W 2014 roku opracował na orkiestrę utwory zespołu SBB wykonane podczas Festiwalu Jazz nad Odrą we Wrocławiu.

W ostatnich latach prezentował również własne kompozycje orkiestrowe, najczęściej z jazzową sekcją, a także aranżował tematyczne koncerty, m.in. utwory Krzysztofa Komedy na fortepian i kwartet smyczkowy dla pianisty Janusza Olejniczaka czy kompozycje Józefa Skrzeka na potrzeby widowiska *63 dni gniewu* z okazji obchodów rocznicy Powstania Warszawskiego. Współprodukował debiutancki album Meli Koteluk *Spadochron*, który przyniósł artystce dwie statuetki Fryderyk. Współpracował z Miką Urbaniak, Markiem Dyjakiem, Iwoną Loranc, Rykardą Parasol i zespołem Afro Kolektyw. Zajmuje się tworzeniem muzyki dla teatru i Teatru Telewizji, a także do filmów animowanych, dokumentalnych i krótkometrażowych. Animacja *American Dream* była prezentowana na wielu festiwalach filmowych w Polsce i na świecie, zdobywając I nagrodę w kategorii animacji na Festiwalu Młodzi i Film 2008. Dokument *Dzikię szczęście* (*Savage Joy*) był prezentowany między innymi

w Telewizji Planete, TVP Kultura, Kino Polska. Współdziała z wieloma wykonawcami muzyki alternatywnej jako aranżer, konsultant muzyczny, pianista, realizator dźwięku. W 2011 roku współpracował przy powstającym na zlecenie Narodowego Instytutu Audiowizualnego cyklu programów *Muzykoteka Szkolna*.

ROBERT RASZ — Perkusista, absolwent Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Współpracuje z wieloma zespołami (m.in.: Emergency, Raalya, Zimpel/Traczyk/Rasz Trio, Kadabra, The Light) i artystami (m.in.: Gaba Kulka, Mela Koteluk, Rykarda Parasol, Aram Shelton, Olivia Anna Livki, Uri Caine, Mikołaj Trzaska, Jerzy Małek, Wojciech Pulcyn, Piotr Cieślowski, Marcin Małecki). Brał udział w wielu festiwalach, m.in.: Nordischerklang w Graiswald (Niemcy), Jazz in Brugge (Belgia), Migration Festival (Tajwan), Bielska Zadymka Jazzowa. W 2002 roku zdobył indywidualne wy-

© Rykarda Parasol, fot. Glass Coffin

różnienie na Festiwalu Jazz Juniors w Krakowie, a w 2005 roku wraz z zespołem uhonorowany został I nagrodą dla Najlepszego Zespołu Jazzowego na Festiwalu Nadzieje Warszawy. W swojej dyskografii ma kilkanaście albumów studyjnych, koncertowych i muzyki filmowej. Dostał złotą płytę za album *Hat, Rabbit* nagrany z Gabą Kulką oraz złote i platynowe płyty za *Spadochron* i *Migracje* nagrane z Melą Koteluk.

REPERTUAR

1. *An Invitation To Drown*
  2. *The Loneliest Girl In The World*
  3. *The Cloak Of Comedy*
  4. *The Ruin And The Change*
  5. *A Drinking Song*
  6. *Thee Art Of Libertee*
  7. *Weeding Time*
  8. *Ready To Burn*
  9. *No Sir (Ain't No Man Gonna)*
  10. *Your Arrondissement or Mine?*
  11. *Texas Midnight Radio*
  12. *Take Only What You Can Carry*
  13. *I Know Where My Journey Will End*
  14. *One For Joy!*
  15. *Your Safety Is My Concern*
- muz. sł. Rykarda Parasol

Rykarda Parasol występuje w Puławach po raz pierwszy. Koncert odbywa się w ramach trasy promującej europejską premierę albumu *The Color of Destruction* na płycie winylowej (Warner Music Poland, 2016). Rykarda Parasol to obdarzona wyjątkowym głosem amerykańska wokalistka i autorka przejmujących tekstów. Pochodzi z San Francisco, ale jak każdy bard, poznała świat, o którym do opowiedzenia

ma niejedną mroczną historię. Zaśpiewane charakterystycznym, głębokim głosem utwory jej autorstwa tworzą przejmujący klimat, utkany z osobistych doświadczeń, obserwacji, spotkań i przeżyć. Jej kreacja sceniczna wyróżnia się elegancją, stylem i wysmakowanym wizerunkiem, bardzo odległym od rockowego image'u. Jako wcielenie dyskretnego uroku filmu noir podtrzymuje tradycję Marii Callas i Ediego Sedgwicka. Rykarda Parasol przełamuje wszelkie stereotypowe wyobrażenia na temat tego, co i jak kobiecie wolno w muzyce, tak w zakresie wykonawstwa jak i podejmowanych tematów; śpiewa o rzeczach, o których inni wolą zapomnieć. Jest ponadto artystką, która spełnia najwyższe wymagania, wychodzące daleko poza kontekst muzyki popularnej i rozrywkowej. Większość jej dokonań artystycznych charakteryzuje magiczny amalgamat elementów literatury, kultury, psychologii, egzystencjalizmu i ludzkich interakcji. Choć nie da się uniknąć powierzchownych porównań — muzycznych do Nicka Cave'a, Cat Power, Velvet Underground, Johnny Casha i Edith Piaf oraz literackich do Williama Faulknera, Christiny Rosetti i Oscara Wilde'a — to twórczość Rykardy Parasol jest w pełni oryginalną i autonomiczną wypowiedzią świadomej siebie artystki. Szukając inspiracji, sięga ona do sztuk plastycznych, muzyki klasycznej (w tym awangardy), amerykańskiej muzyki źródeł (blues, doo-wop, Motown) oraz nowszej (folk noir, alternative country), łącząc je z europejskimi wpływami (brytyjski i francuski pop), a nawet z podjętymi kiedyś studiami nad operą. Naczelną rolę pełni jednak opowieść, wypelniona treścią forma i osobista historia.

„Słucham maniakalnie i obsesyjnie, kończę słuchać i zaczynam od nowa, na razie zupełnie nie jestem w stanie przewidzieć, kiedy słuchać przestanę. (...) Można ją nazwać nową PJ Harvey, ale jeśli PJ Harvey słuchała Rykardy, to musiała wpaść w panikę, otóż obecnie jestem przekonany, że Parasol bije na głowę Harvey, nokautuje ją, tudzież zakłada nelsona, Parasol, proszę mi wierzyć, w tej chwili wysyła PJ Harvey na artystyczną emeryturę”. (Krzysztof Varga, wyborcza.pl)

„Jej głęboki, uwodzicielski głos szybko wciąga odbiorców w zmysłowy i magiczny świat. W swoich tekstach Rykarda ukazuje całą plejadę emocji — melancholię, miłość, nienawiść... wygłasza swoje refleksje na temat ateizmu czy pozycji kobiet we współczesnym społeczeństwie. Nasączona czarnym humorem i ironią muzyka, którą określa mianem 'rock noir', pomaga jej w uporaniu się ze strachem, niepewnością i wspomnieniami”. (scenamuzyczna.pl)

„[Rykarda Parasol] Na swym nowym albumie eksploruje i przekracza granice, które przestają obowiązywać. Podążając za falą, rozbijając się o brzeg, poddaje się całkowicie rytmowi. (...) Zagłębiając się w *The Color of Destruction* doświadczymy zmian pór roku, podróży przez zimowe krajobrazy, rozświetlone płomieniami ognisk. Zaznamy oczekiwania i doświadczymy nadchodzących zmian. Uczucia straty i tego, co po niej pozostaje — chłodu zimy i płomieni buchających w niebo z otchłani Nocy Walpurgii i z głębin serca”. (alchemia.com.pl)

© Rykarda Parasol, fot. Glass Coffin

23.11.2016 | ŚRODA 19:00

**LASOŃ ENSEMBLE — POLSKIE KWINTETY
FORTEPIANOWE**

Puławski Ośrodek Kultury Dom Chemika,
ul. Wojska Polskiego 4

**Piotr Sałajczyk — fortepian, Krzysztof Lasoń —
skrzypce, Agnieszka Lasoń — skrzypce, Elżbieta
Mrożek-Loska — altówka, Stanisław Lasoń —
wiolonczela**

**Grażyna Bacewicz (1909–1969) —
Kwintet fortepianowy nr 1 (1952)**

**Aleksander Lasoń (ur. 1951) — Muzyka kame-
ralna nr 1 „Stalowowolska” (1974–1978)**

**Juliusz Zarębski (1854–1885) — Kwintet forte-
pianowy g-moll, op. 34 (1885, opubl. 1931)**

WYKONAWCY

LASOŃ ENSEMBLE — Powstaniu zespołu w 2009 roku przyświecała idea stworzenia cameraty — bractwa artystów, dla których miłość muzyki kameralnej stanowi sedno artystycznej drogi. Do rodzeństwa Krzysztofa i Stanisława Lasoniów, pochodzących z wielopokoleniowej muzycznej rodziny, dołączyli pianista Piotr Sałajczyk, skrzypaczka Agnieszka Lasoń oraz altowiolistka Elżbieta Mrożek-Loska. Zespół fascynuje się nietypowymi projektami, opartymi na współdziałaniu sztuk i kierunków muzycznych. Chętnie rozszerza także swój skład w oparciu o najwybitniejszych polskich instrumentalistów młodego pokolenia. Wśród osiągnięć grupy na szczególną uwagę zasługują laury w Międzynarodowym Konkursie Muzyki Kameralnej Tina Orsi Anguissola Scotti w Val Tidone (Włochy), nominacja do Fryderyka, 5 de Diapason nadane przez francuski miesięcznik Diapason, oraz tytuł Płyty Miesiąca angielskiego portalu Musicweb International.

Ważną rolę w działalności zespołu pełni wykonawstwo muzyki nowej i najnowszej. Zespół brał udział w nagraniach płyt monograficznych Aleksandra Nowaka, Stanisława Bromboszcza, Justyny Kowalskiej-Lasoń, Pawła Hendricha i Krzysztofa Gawłasa dla DUX i Polskiego Radia w Katowicach. Nagrał także muzykę do filmów *Klisze pamięci*, *Mój biegun* i *Nad życie*. Występował na festiwalach, m.in.: Beijing Modern w Pekinie, Forum Muzyki Młodych w Kijowie, Lwowski Wirtuozi we Lwowie, Ankara Music Festival, Festiwal Pianistyki Polskiej w Słupsku, Perła Baroku i Chopiniana w Warszawie, Dni Muzyki Karola Szymanowskiego w Zakopanem, Festiwal G.G. Gorczyckiego w Bytomiu. Patronat nad działalnością zespołu objęło miasto Mikołów. Lasoń Ensemble jest organizatorem cyklu koncertów muzyki kameralnej w Mikołowie. Za działalność na rzecz promocji miasta członkowie zespołu otrzymali tytuł Mikołowanina Roku 2011.

© Lasoń Ensemble

Ich album *Polskie kwintety fortepianowe* (CD Accord, 2012) był nominowany do Fryderyka, otrzymał wyróżnienie 5 de „Diapason” i tytuł płyty miesiąca angielskiego portalu MusicWeb International.

„Lasoń Ensemble przemawia do słuchacza szczerością przekazu i doskonałą równowagą pomiędzy fortepianem a instrumentami smyczkowymi. Zespołowi udaje się przodować zarówno w łagodności jak i żywości wykonania. Co niezwykle, w głębi i tajemnicy nie ustępują swym sławnym przodkom — pomnijcie na wrzeszczące dźwięki wolnych części”. (Bertrand Boissard, „Diapason”)

PIOTR SAŁAJCZYK — Pianista występujący jako solista i kameralista. Ukończył z wyróżnieniem Akademię Muzyczną im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w klasie fortepianu prof. Józefa Stompla, studia uzupełniał w Mozarteum w Salzburgu w klasie fortepianu prof. Pavla Gililova. Obecnie jest adiunktem w macierzystej uczelni. W 2011 roku firma DUX wydała jego debiutancki album, na którym znalazły się ostatnie sonaty Ludwiga van Beethovena (op. 111) i Fryderyka Schuberta (D 960). Płyta, mająca być w zamyśle swoistym credo artysty, została entuzjastycznie oceniona przez krytyków, otrzymując dwa wyróżnienia: Maestro — francuskiego magazynu „Pianiste” oraz Pizzicato Supersonic Award — luksemburskiego magazynu „Pizzicato”. Pianista wiele swej uwagi poświęca muzyce XX i XXI wieku. W 2009 roku został zaproszony do Berlina i Poczdamu na cykl recitali z muzyką najnowszą polskich i niemieckich kompozytorów. Na koncercie finałowym Warszawskiej Jesieni 2011 wykonywał z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Narodowej partię głosu syntetycznego w utworze *Breaking News* Aleksandra Nowaka. Ma na swoim koncie wiele prawykonań, współpracując z takimi artystami jak: Piotr Pławner, Apollon Musagete Quartett, Urszula Kryger, Agata Zubeł i Kwartet Śląski (z którym

współpraca zaowocowała płytą dla firmy Naxos z dziełami kameralnymi K. Meyera).

Związany jest z orkiestrą AUKSO oraz Orkiestrą Muzyki Nowej, biorąc udział w takich festiwalach jak: Warszawska Jesień, Aksamitna Kurtyna we Lwowie, Ars Cameralis, Wratislavia Cantans i krakowski Festiwal Muzyki Filmowej. Artysta chętnie angażuje się w wydarzenia z pogranicza sztuk. W 2012 roku wystąpił u boku Krzysztofa Globisza w spektaklu słowno-muzycznym *Poezja i muzyka czasu Rewolucji*. Prowadzi aktywne życie koncertowe, występując jako solista z orkiestrami, m.in. Narodową Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia, Sinfonią Juventus, Orkiestrą AUKSO oraz polskimi filharmoniami, biorąc udział w wielu festiwalach muzycznych, takich jak Beijing Modern Music Festival w Chinach, Lwowski Festiwal Wirtuozów, Międzynarodowy Festiwal im. G.G. Gorczyckiego, Intersonanzen w Poczdamie, Unerhoerte Musik w Berlinie, Festiwal im. Anatolija Kos-Anatolskiego w Kołomyży, Primus inter Pares w Lublinie, Dni Muzyki Kompozytorów Krakowskich, Festiwal Kwartet Śląski i jego goście, Festiwal Prawykonań NOSPR, Musica Polonica Nova, Sommets Musicaux de Gstaad, Musique et Neige w Szwajcarii, Budapesztańska Wiosna. Jest laureatem wielu festiwali oraz konkursów, stypendystą MKiDN oraz Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci. Od kilku sezonów bierze udział w prestiżowych kursach mistrzowskich Sommerakademie w Salzburgu jako oficjalny pianista.

KRZYSZTOF LASOŃ — Skrzypek działający w wielu polach muzycznego świata. Specjalizuje się w wykonawstwie muzyki współczesnej. Ważną rolę w jego działalności odgrywa też improwizacja. Ukończył z wyróżnieniem katowicką Akademię Muzyczną. Studiował również w Universität für Musik und Darstellende Kunst w Graz i na Uniwersytecie Muzycznym w Warszawie. Jego pedagogami byli Janusz Skramlik, Yair

Kless i Mirosław Ławrynowicz. Pobierał także lekcje u Zakhara Brona, Gyorgy Pauka, Andrzeja Grabca, Hana Górskiego, Roberta Szredera, Piotra Pławnera i Jadwigi Kaliszewskiej. Laureat Międzynarodowego Konkursu Współczesnej Muzyki Kameralnej w Krakowie i Premio Tina Orsi Anguissola Scotti w Val Tidone (Włochy). Otrzymał stypendium MKiDN i holenderskiej fundacji Iris. Jest adiunktem Akademii Muzycznej w Katowicach, koncertmistrzem Orkiestry Muzyki Nowej i pierwszym skrzypkiem kwintetu Lasoń Ensemble. Współtworzył zespół Wołosi, działający na pograniczu wielu stylów, czerpiący ze spotkań pomiędzy muzykami tradycyjnymi i klasycznie wykształconymi. Z tym zespołem otrzymał Grand Prix i wszystkie nagrody dodatkowe na Festiwalu Polskiego Radia Nowa Tradycja, Grand Prix Svetozar Stracina na konkursie Europejskiej Unii Radiowej EBU w Bratysławie oraz Czech Music Crossroads Award na Festiwalu Colors of Ostrava.

Koncertował w większości krajów Europy, w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, Chinach, Japonii, Gruzji, Indiach i Nepalu. Nagrywał dla Decca, BBC3, WDR3, Polskiego Radia, DUX, Cd Accord. Prawykonał dziesiątki kompozycji, także jemu dedykowanych. Występował jako solista z takimi orkiestrami jak: AUKSO, Orkiestra Muzyki Nowej, Filharmonia Śląska, Śląska Orkiestra Kameralna, Sinfonietta Cracovia, Filharmonia Częstochowska, Elbląska Orkiestra Kameralna, Capella Bydgosciensis, Filharmonia Kaliska, Młoda Polska Filharmonia. Występował w dniu 50-lecia ślubu belgijskiej Pary Królewskiej na zamku Laeken w Brukseli. Koncertował także dla głów takich państw jak: Polska, Holandia, Czechy, Łotwa, Ukraina, Węgry, Belgia, Bułgaria, Finlandia, Izrael, Słowacja, Szwecja. Uczestniczył w licznych festiwalach, m. in.: Warszawska Jesień, Melos-Ethos, Beijing Modern, Musica Polonica Nova, TFF Rudolstadt, Arts Festival of North Norway, Festiwal EBU w Opatija, WOMEX,

WOMAD, Elvermose Koncerter, Stockholm Fringe Festival, Songlines Encounters, Les Traversées Tatihou, Forum Muzyki Młodych, Lwowsky Wirtuozji, Colors of Ostrava, United Islands, Kolory Polski, Chanterelle, Festiwal Bronisława Hubermana, Ogrody Dźwięków, Festiwal Pianistyki Polskiej.

AGNIESZKA LASOŃ — Skrzypaczka. Studiowała na Akademii Muzycznej w Katowicach pod kierunkiem Adama Musialskiego. Specjalizuje się w wykonawstwie muzyki kameralnej. Jest laureatką konkursów w Elblągu i Val Tidone we Włoszech. Brała udział w kursach mistrzowskich u takich pedagogów jak: Marina Jashwili, Jadwiga Kaliszewska, Wolfgang Marshner i Konstanty Andrzej Kulka. Była wieloletnią skrzypaczką orkiestry AUKSO, gdzie prowadziła grupę II skrzypiec. W tym zespole występowała m. in. z Krzysztofem Pendereckim, Peterem Greenwoodem, Vadimem Riepinem, Piotrem Anderszewskim, Kają Danczowską, Konstantym Andrzejem Kulką, Piotrem Pławnerem, Rudolfem Barszajem, Andrzejem Bauerem, Januszem Olejniczakiem, Jadwigą Rappe, Olgą Pasiecznik, Leszkiem Możdżerem, Tomaszem Stańko, Michałem Urbaniakiem. Obecnie gra w Orkiestrze Muzyki Nowej i współtworzy kwintet Lason Ensemble. Koncertowała w wielu krajach Europy, Chinach i Brazylii. Spośród licznych festiwali, w których uczestniczyła, należy wymienić: Warszawską Jesień, Melos-Ethos, Bejing Modern, Musica Polonica Nova, Hinsgavl Festival, Elvermose Koncerter, Forum Muzyki Młodych w Kijowie, Lwowsky Wirtuozji, Festiwal Pianistyki Polskiej.

ELŻBIETA MROŹEK-LOSKA — Altowiolistka. Absolwentka Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w klasie altówki prof. Zygmunta Jochemczyka. Obecnie pracuje jako adiunkt na tej uczelni. Jest laureatką konkursów muzycznych w Elblągu, Poznaniu,

Aix-en-Provence we Francji oraz Val Tidone we Włoszech. Należała do grona stypendystów Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci oraz MKiDN. Uczestniczyła w wielu kursach interpretacji muzycznej pod kierunkiem takich pedagogów jak: Kurt Lewin, Stefan Kamasas, Paul de Clerck, Grigori Żyslin. Wiele lat pracowała w Orkiestrze Kameralnej Miasta Tychy AUKSO pod dyrekcją Marka Mosia jako prowadząca grupę altówek. Z orkiestrą tą odbyła szereg koncertów w wielu krajach, grając z Kają Danczowską, Vadimem Riepinem, Konstantym Andrzejem Kulką, Piotrem Pławnerem, Rudolfem Barszajem, Andrzejem Bauerem, Piotrem Anderszewskim, Januszem Olejniczakiem, Jadwigą Rappe, Olgą Pasiecznik, Leszkiem Możdżerem, Tomaszem Stańko, Michałem Urbaniakiem. Współpracuje z Kwartetem Śląskim, z którym nagrała m.in. sekstety Panufnika (płyta nominowana do nagrody Fryderyk 2005) oraz Tansmana. W 2011 roku odbyła tournée po Indiach jako prowadząca grupę altówek Symphony Orchestra of India, występując na koncercie kameralnym m. in. z Dymitrem Sitkovetskim. Od 2009 roku współpracuje z kwintetem Lason Ensemble i z pianistą Zbigniewem Raubo.

STANISŁAW LASOŃ — Wioloncelista, kompozytor. Jest przedstawicielem znanej polskiej dynastii muzycznej. Ukończył klasę wiolonczeli Piotra Janosika w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego. Swoje umiejętności doskonalił podczas mistrzowskich kursów interpretacji pod kierunkiem pedagogów takich jak: Jeroen Reuling, Kazimierz Michalik, Reinhard Latzko, Anthony Spiri, Andrzej Bauer. Jest członkiem Orkiestry Muzyki Nowej oraz kwintetu Lason Ensemble, z którymi to zespołami występował na wielu prestiżowych festiwalach (m.in.: Warszawską Jesień, Bejing Modern, Ny Music, Festiwal Lwowsky Wirtuozji, Chantarelle Festival, Musica Electronica Nova, Poznańska Wiosna Muzyczna). Grając w tych zespołach,

dokonał również nagrań dla Polskiego Radia. Nagranie utworu Pawła Hendricha *Multivalentis*, w wykonaniu Stanisława Lasonia jako członka kwartetu Orkiestry Muzyki Nowej, zostało nominowane do nagrody Fryderyk 2009. Jest członkiem i współzałożycielem zespołu Wołosi, który zadebiutował w Konkursie Polskiego Radia Nowa Tradycja, zdobywając wszystkie możliwe nagrody. Od tego czasu Wołosi są nieprzerwanie w trasie, koncertując na całym świecie i spotykając się z entuzjazmem publiczności oraz krytyków. Zespół wydał dwie płyty — *Wołosi* (2011) oraz *Nomadism* (2015), na których znalazło się wiele kompozycji Stanisława Lasonia. Jego utwór *Zmierzch* otrzymał Grand Prix Svetozar Stracina za najlepsze nagranie World Music 2011 na konkursie organizowanym przez Europejską Unię Nadawców EBU.

REPERTUAR

Podczas koncertu usłyszymy dzieła, których wykonania w interpretacji Lason Ensemble zostały zarejestrowane na albumie *Polskie kwintety fortepianowe* (CD Accord, 2012).

Grażyna Bacewicz

Kwintet fortepianowy nr 1 (1952)

1. *Moderato molto espressivo. Allegro*
2. *Presto*
3. *Grave*
4. *Con passione*

W katalogu twórczości Grażyny Bacewicz figurują dwa *Kwintety fortepianowe*: z roku 1952 oraz 1965. Pierwszy łączony jest zazwyczaj z poprzedzającym go *Kwartetem smyczkowym nr 4* (1951), jednym z najwybitniejszych dzieł kompozytorki. Utwory te należą do neoklasycznego nurtu muzyki Bacewiczówny, charakteryzującego się stosowaniem tradycyjnych form, upodobaniem do ludowych stylizacji, kaligraficzną wyrazistością tematów, oszczędnością faktur,

wyrafinowaniem harmoniki, klarownością narracji. Część pierwsza (*Moderato molto espressivo. Allegro*) ujęta została w formę allegro sonatowego, z kłamrą wstępu i symetrycznej względem niego kody. Te skrajne fragmenty pełne są powściągliwego patosu, który tu i ówdzie wybuchają dramatycznymi eksklamacjami. Niektóre figury, a zwłaszcza pełne rezygnacji wahanie w ramach kroku półtonowego, odezwią się echem nie tylko w głównej partii, ale także w każdej kolejnej części utworu. Nie dramatyzm, lecz gra uroczych kontrastów wysuwa się tu plan pierwszy. Temat główny, zadziorny i skupiony, przywodzi na myśl Bartóka i Strawińskiego. Temat poboczny, a właściwie zaledwie jego incipit, rozpyływa się w barwnych fantasmagoriach — szczególnie kiedy powróci w reprzyści. Część druga (*Presto*) to oberek — ulubiony taniec Bacewiczówny. Fajerwerk humoru i muzycznej inteligencji. Szkiełka tego kalejdoskopu układają się raz w „krzesany” przytup, to znów w kontrapunkcyjną koronkę, kiedy indziej w sonorystyczne przenikanie pasm brzmieniowych. Następujące potem *Grave* ma istotnie charakter ciężki — jakby żałobnego marsza (fortepian), na tle którego rozbrzmiewa uroczysta oda smyczków. Teraz dopiero rozumiemy, skąd brały się tak przejmujące frazy we wstępie *Kwintetu*. Tony tragiczne jednak nie przeważają — centrum tonalnym jest dostojny akord B-dur. Część środkowa ma charakter, przynajmniej z początku, fakturalnie rozświetlony, choć pełen smutku. Po dramatycznej kulminacji muzyka, coraz cichsza, rozpięta jest między biegunami — ziemskim fortepianem i niebiańską parą skrzypiec. Finał (*Con passione*) to drugie w tym utworze allegro sonatowe. Symetria względem części pierwszej sięga jednak głębiej niż tylko do samej formy — oba tematy finału są oparte na motywach części początkowej. W kulminacyjnym punkcie przetworzenia na pierwszy plan wysuwa się motyw półtonowego wahanía. Cechą najbardziej swoistą części finałowej jest polimetryczne bogactwo, które służy zbudowa-

niu narracji wyraźnie odmiennej, mimo przejęcia zastosowanych już w utworze zasad formalnych i pomysłów motywicznych.

GRAŻYNA BACEWICZ (1909–1969) — Wybitna polska kompozytorka i skrzypaczka, urodzona w rodzinie polsko-litewskiej, określona przez Stefana Kisielewskiego mianem fenomenu na skalę światową. Jej pierwszym nauczycielem jest ojciec Vincas Bacevičius. Następnie kształci się w Konserwatoriach Muzycznych w Łodzi i Warszawie, a dzięki stypendium ufundowanemu przez Ignacego Jana Paderewskiego kontynuuje edukację w Ecole Normale de Musique w Paryżu u Nadii Boulanger, która pomaga jej zdobyć mistrzowski warsztat kompozytorski. W Paryżu pobiera również prywatne lekcje gry na skrzypcach u André Tourreta i Carla Flescha. Jej kariera wiolinistyczna obejmuje pierwsze wyróżnienie w Konkursie Skrzypcowym im. H. Wieniawskiego, współpracę z warszawską Orkiestrą Polskiego Radia (pierwsze skrzypce) oraz europejskie podróże artystyczne (m.in.: Litwa, Francja, Hiszpania, Belgia, Węgry, ZSRR), z których rezygnuje w połowie lat 50. ubiegłego wieku, by skupić się na komponowaniu. Prowadzi także działalność pedagogiczną, kierując m.in. klasą skrzypiec w łódzkim konserwatorium oraz – do swojej śmierci – klasą kompozycji w warszawskiej PWSM. Pełni funkcję jurora konkursów wykonawczych i kompozytorskich (m.in.: w Liège, Paryżu, Moskwie, Neapolu, Budapeszcie, Poznaniu i Warszawie) oraz wiceprezesa Związku Kompozytorów Polskich. W latach 60. zajmuje się również twórczością prozatorską. Jak dotąd wydany został jedynie autobiograficzny zbiór humorystycznych opowiadań „Znak szczególny”. Bacewicz honorowana była wielokrotnie nagrodami o zasięgu ogólnopolskim (konkursy kompozytorskie Towarzystwa Wydawniczo-Muzyki Polskiej i Związku Kompozytorów Polskich, Nagrody Państwowe, Nagrody Ministra Kultury i Sztuki) i międzynarodowym (Paryż,

Grażyna Bacewicz -
1935 z zasobów
Narodowego Archiwum Cyfrowego

Liège, Bruksela), za całokształt twórczości (nagrody miasta Warszawy, Festiwalu Muzyki Polskiej i Związku Kompozytorów Polskich) oraz odznaczeniami państwowymi (m.in. Krzyżem Kawalerskim oraz Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski).

Krytycy i przyjaciele Grażyny Bacewicz zgodnie podkreślają jej ponadprzeciętny talent, pracowitość i poświęcenie, z jakim kształtowała przez lata warsztat kompozytorski. Stefan Kisielewski wspomina: „A przecież życie tej artystki nie upłynęło w jakimś klasztornym ascetyzmie: pełno w nim wszystkiego, bogato tu we wszelkie przeżycia; obok jakże różnorodnych prac artystycznych (kompozycja, wirtuozostwo, pedagogika) jest też masa spraw rodzinnych, osobistych, społecznych, masa przyjaźni dla ludzi, uczynności, zainteresowania światem”. Pierwsze dzieła Bacewicz były nagradzane już w latach 30., do końca II wojny światowej odwoływała się w swojej twórczości do stylu neoklasycznego. Język muzyczny kompozytorki uformował się w latach 40. i 50. Oprócz poszukiwania indywidualnych rozwiązań charakterystyczne dla tego okresu jest odwoływanie się do stylizacji i motywów ludowych. W ostatnich dziełach sięgała po najnowsze tendencje muzyczne. Bacewicz łączyła działalność koncertową i kompozytorską, co Witold Lutosławski podsumował słowami: „Widać w niej było urodzonego, rasowego muzyka, łączącego – podobnie do wielkich mistrzów baroku – talenty twórcy i odwórcy w jedną harmonijną całość”. Bacewicz włączała z jednej strony do programu recitali własne dzieła, z drugiej natomiast poświęcała się przede wszystkim tworzeniu utworów na instrumenty smyczkowe, pisząc koncerty skrzypcowe i wiolonczelowe oraz kwartety, sonaty i miniatury skrzypcowe. Jest również autorką dzieł orkiestrowych, m.in. kilku symfonii oraz wokalnych, wokalnoinstrumentalnych i utworów będących stylizacjami ludowymi. Wszystkie cechują się różnicowa-

niami faktury, klarowną strukturą, dominacją formy sonatowej oraz połączeniem ekspresji wyrazu z dyscypliną klasycznej formy. Pisała także dla filmu i teatru. Nadzwyczaj pracowita, wierząca w artystyczną misję, sposób swojej pracy opisywała przez analogię z działalnością rzemieślnika: „Dla mnie praca kompozytorska to kucie w kamieniu, a nie przenoszenie dźwięków wyobraźni czy natchnienia”. Jednocześnie akt twórczy uznawała za czynność najbardziej osobistą, nieomal intymną. Zapytana podczas spotkania z publicznością, na czym polega praca kompozytora, zanotowała żartobliwy komentarz: „Więc jak to? - zbuntowałam się. Mam w tajemniczyć tu obecnych w najbardziej osobiste sprawy? Wolałabym w takim razie zwierzyć się z innych intymnych przeżyć. Mimo krótkowzroczności zauważyłam właśnie na sali znajomego, którego nie widziałam parę lat, a który kiedyś raczył mnie darzyć uczuciem żywszym niż zwykła przyjaźń. Może o tym opowiedzieć? To na pewno łatwiej przeszłoby mi przez gardło”. Dzieła Grażyny Bacewicz osiągnęły trwałą pozycję w programach sal koncertowych, artystkę uznaje się za pierwszą kobietę, której udało się wejść do panteonu wybitnych kompozytorów.

Aleksander Lasoń

Muzyka kameralna nr 1, 'Stalowowska' (1974–1978)

1. Część I
2. Część II

Dzieło należy do początkowego okresu twórczości kompozytora. Premiera utworu miała miejsce w Stalowej Woli, na legendarnym już festiwalu Młodzi Muzycy Młodemu Miastu — zielonej wyspie wolności na czerwonej mapie PRL-u. Niby w załączku tkwią tu potencje, które rozwiną się w kolejnych dekadach: przede wszystkim zderzenie dwóch żywiołów — rubasnej witalności i pogodnego wyciszenia. Ale *Muzyka 'Stalowowska'* jest utworem pełnokrwistym, nie jakimś

młodzieńczym szkiecem. Składa się z dwóch części. Pierwsza, o charakterze introdukcji, wprowadza kolor i tło — nastrój, w którym rozgrywać się będą zasadnicze wydarzenia części drugiej, zarysowane już wyraźną linią. Impresyjność wstępu ma wymiar narracyjny — muzyka jakby próbuje swej drogi, budzi się, niby rzeka, która szuka sobie koryta. Stąd dynamiczne i fakturalne falowanie, stopniowanie napięcia, quasi-kadencje i moment chwilowej krystalizacji, w którym smyczki unisono intonują temat. To z niego wywiedziona zostanie główna myśl części drugiej. A w części tej dominują silne kontrasty, choć pozostaje wciąż ślad narracji płynnej, stopniowej. Opowieść ta zamyka się w trzech rozdziałach. Wpierw passus motoryczny: w kształtowaniu rytmu i metrum, w sposobie potraktowania fortepianu, a także w ogólnym wrażeniu harmonicznym. Słychać tu echa Oliviera Messiaena, choć są też inne pogłosy: aleatoryczne repetycje (Lutosławski) oraz zamrożona w kilkadziesiąt komórkach melodyka (Strawiński). Kiedy muzyka nasyci się tą nieskrępowaną, ekstatyczną energią, następuje — po pauzie generalnej — całkowity zwrot, jakby intuicja nieruchomego, przezroczystego centrum: jesteśmy w oku cyklonu. Fortepian dzwoni cicho w oczyszczających współbrzmieniach kwintowych (słuchacz doświadcza ich jako reminiscencji — bo pojawiały się już, w tle i zagadkowo, w części wstępnej), zaś smyczki wprowadzają brzmienia fletowe, szmerowe, rezonujące na granicy słyszalności. Jednak układ tej niebiańskiej muzyki jest symetryczny — w środku przypomniany zostanie „ziemski” świat poprzedniego fragmentu partytury. Także zwarta coda przyniesie raz jeszcze strumień energii skoncentrowanej i ukierunkowanej. Ale dzieje się tu coś więcej — bo *Muzyka 'Stalowowska'* zatrzymuje się w momencie, kiedy jej sprzeczności zdają się wreszcie zharmonizowane.

ALEKSANDER LASOŃ (ur. 1951) — Kompozytor, pianista, dyrygent i pedagog. Ukończył z wyróżnieniem studia kompozytorskie w Państwowym Wyższej Szkole Muzycznej w Katowicach pod kierunkiem prof. Józefa Świdra (1979), gdzie studiował także na Wydziale Jazzu i Muzyki Rozrywkowej. Umiejętności doskonalił ponadto podczas kursów kompozytorskich. Jego nauczycielami byli m.in.: Ton de Leeuw, Marin Goleminov i Andrey Eshpai. W 1984 i 1988 roku brał udział w Międzynarodowych Wakacyjnych Kursach Nowej Muzyki w Darmstadt. Początkowo działał jako pianista improwizator, następnie poświęcił się komponowaniu oraz dyrygowaniu. Jako pianista improwizator jest laureatem Konkursu Improwizacji Fortepianowej w Gdańsku (1972). Za swoją twórczość kompozytorską otrzymał wiele nagród, należą do nich: Nagroda im. Beethovena Miasta Bonn za *Symfonię nr 2 „Koncertującą”* na fortepian i orkiestrę w 1980 roku, a także nagrody na Międzynarodowej Trybunie Kompozytorów UNESCO w Paryżu (za *Symfonię nr 1 na instrumenty dęte, perkusję i dwa fortepiany* w 1980 roku, za *Kwartet smyczkowy nr 2* w 1988 roku, za *Concerto festivo na skrzypce i orkiestrę* w 1997 roku), Nagroda Śląskiej Polihymnii (1985), Nagroda Artystyczna im. Stanisława Wyspiańskiego (1986), Nagroda Exclusiv wydawnictwa Muzycznego Tonos w Darmstadt (1988–89), stypendium Witolda Lutosławskiego (1987, 1989), Nagroda Związku Kompozytorów Polskich „za wybitne osiągnięcia kompozytorskie oraz działalność wykonawczą w dziedzinie nowej muzyki” (2002), nominacje do Nagrody Mediów Publicznych OPUS (w 2008 roku za *Kwartet smyczkowy nr 7* w wykonaniu Kwartetu Śląskiego, w 2009 roku za *„Called Back” na głosy śpiewane i orkiestrę smyczkową* w wykonaniu The Hilliard Ensemble i Orkiestry Aukso pod dyrekcją Marka Mosia). Przez wiele lat był dyrygentem Orkiestry Muzyki Nowej, założonej z jego inicjatywy przy Akademii Muzycznej w Katowicach, której celem jest popularyzacja

muzyki najnowszej i klasyki XX wieku. Od 1975 roku prowadzi także działalność pedagogiczną, wykładając na Wydziale Artystycznym Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie i w katowickiej Akademii Muzycznej. W 2000 roku otrzymał tytuł naukowy profesora sztuk muzycznych. W latach 1986–1989 był wiceprezesem Polskiego Towarzystwa Muzyki Współczesnej (polskiej sekcji ISCM), a w latach 1990–1993 prezesem Oddziału Związku Kompozytorów Polskich w Katowicach, przez wiele kadencji był także przewodniczącym Komisji Kwalifikacyjnej Związku Kompozytorów Polskich. Jego utwory publikowane są w Polskim Wydawnictwie Muzycznym, Wydawnictwie Muzycznym EUTERPE, TONOS Music Publishers w Darmstadt i Edition Modern w Monachium.

Aleksander Lasoń należy do grupy kompozytorów określanej jako „Pokolenie „51” lub „pokolenie Stalowowolskie”, którzy zadebiutowali na Festiwalu Młodzi Muzycy Młodemu Miastu w Stalowej Woli. Wśród przestaań wyznaczących charakter grupy wymienić można sprzeciw wobec awangardy lat 50. i 60. XX wieku oraz nowy, oryginalny sposób nawiązywania do tradycji. Podczas tego festiwalu odbyło się wiele prawykonań utworów tych kompozytorów; Aleksander Lasoń prezentował tam następujące swoje dzieła: *Sonatę na skrzypce solo* (1975), *„Muzykę u Szekspira” na dowolny głos i taśmę magnetofonową* (1975), *Koncert na fortepian improwizujący i trzy taśmy magnetofonowe* (1975), *Muzykę kameralną nr 2 na fortepian i instrumenty dęte blaszane* (1976) i *Muzykę kameralną nr 3 na instrumenty dęte, perkusję i fortepian* (1978). Wczesne kompozycje Aleksandra Lasonia cechuje witalność, bogate brzmienie i optymistyczny nastrój. Wraz z upływem czasu muzyka nabiera większej głębi ekspresyjnej, brzmienie staje się ciemniejsze, a dynamika potężniejsza. Artysta stoi jednak ciele po stronie muzyki czystej, absolutnej, spontanicznej, nie wikłając się w dyskusje ideowe. Jak pisze

Aleksander Lasoń

Elżbieta Widłak w folderze PWM-u: „Zdecydowaną i wyraziście określoną już w pierwszych kompozycjach osobowość twórczą Lasonia cechowały: rozmach, żywiołowość i bogactwo materiału muzycznego, w którym dominującą rolę odgrywała harmonika, będąca zarazem elementem formotwórczym. Charakterystyczny typ ekspresji uzyskany za pomocą nieregularnej rytmiki, migotliwej, melizmatycznej melodyki i napięć harmonicznnych, powstających w wyniku śmiałego łączenia eufonicznych współbrzmień, ulegał stopniowo coraz większej koncentracji wyrazowej. (...) Muzyka Lasonia zachowuje jednorodny charakter, a jej cechą jest raczej nadmiar, niż niedostatek inwencji twórczej — nadmiar, nad którym wszakże kompozytor doskonale panuje”.

Juliusz Zarębski

Kwintet fortepianowy g-moll, op. 34 (1885, opubl. 1931)

1. *Allegro*
2. *Adagio*
3. *Scherzo*
4. *Finale*

W 1931 roku, w szczytowym okresie neoklasycyzmu, opublikowany został *Kwintet fortepianowy g-moll*, op. 34 Juliusza Zarębskiego. Lepiej późno niż wcale. Powstał on bowiem w 1885 roku, podczas rekonwalescencji chorego na gruźlicę kompozytora w rodzinnym Żytomierzu. Jest ostatnim i najwybitniejszym dziełem Zarębskiego, który zmarł we wrześniu tego samego roku w wieku zaledwie 31 lat. O jakości talentu artysty najlepiej świadczą opinie Franza Liszta, który widział w nim nie tylko wielkiego wirtuoza, ale także wrażliwego kompozytora. Liszt przekonywał Zarębskiego do podjęcia poważnej pracy kompozytorskiej. Nie dziwi zatem, że to właśnie Lisztowi został *Kwintet* zdedykowany. Ale są też czysto muzyczne powody tej dedykacji. *Kwintet* wyrasta bowiem z tradycji szkoły „nowoniemieckiej”, której koryfeuszami byli Liszt i Wagner.

Przejawia się ta genealogia w bogactwie kolorystyki i harmoniki, a także w traktowaniu tematów jakby na wzór bohaterów powieściowych: to dlatego, zamiast klasycznej pracy motywicznej, słyszymy tu raczej metamorfozy charakterów; tematy powracają w kolejnych częściach, a zwieńczeniem jest finał w typie syntetycznym. Nie forma zatem skupia naszą uwagę, lecz narracyjne perypetie. Choć trzeba od razu dopowiedzieć, że opowieść ta umieszczona zostaje w wysokim rejestrze abstrakcji, więc niezbyt stosowne wydaje się poszukiwanie konkretnych treści programowych. Już sam ów „zgodnie niezgodny” splot tradycji klasycznych i późnoromantycznych świadczy o oryginalności tego arcydzieła polskiej kameralistyki. Ale piękno *Kwintetu* leży w muzyce przede wszystkim. Na tle szemrzących fal fortepianu smyczki zęglują szerokim unisono — tematem rozkołysanym, ale poważnym. Ta muzyka zdobywa na szczęście powoli należne jej miejsce w programach koncertów — bo dzieło Zarębskiego należy wymieniać między największymi kwintetami romantycznymi.

JULIUSZ ZARĘBSKI (1854–1885) — Pianista i kompozytor, należący do XIX-wiecznej gildii kompozytorów wirtuozów, tworzący głównie muzykę salonową i wirtuozowską, na potrzeby swych licznych tournée — najbardziej znany jest zbiór *Róże i ciernie*. Jako dziecko uczy się gry na fortepianie pod okiem matki, a już w wieku 10 lat koncertuje w salonach rodzinnego Żytomierza. Po ukończeniu gimnazjum (z wyróżnieniem) studiuje kompozycję i grę na fortepianie w wiedeńskim konserwatorium, które kończy w ciągu dwóch lat, otrzymując dwa złote medale. Następnie studiuje w Petersburgu, by po trzech miesiącach zdać egzamin na dyplom „wolnego artysty”, oraz w Rzymie — grę na fortepianie pod kierunkiem Ferencza Liszta, który zostaje jego przyjacielem oraz opiekuje się

Juliusz Zarębski -
b. 1885

młodym Zarębskim, występując na wspólnych koncertach i ułatwiając mu publikację utworów. Liczne koncerty przynoszą Zarębskiemu sławę, pianista występuje w całej Europie, m.in. w Odessie, Kijowie, Rzymie, Neapolu, Konstantynopolu, Warszawie, Paryżu i Londynie. Jest także wirtuozem dwuklawiaturowego fortepianu skonstruowanego przez braci Mangeot. W bardzo krótkim czasie opanowuje technikę gry oraz opracowuje repertuar na ten instrument. Dzięki rozgłosowi i swoim wybitnym umiejętnościom w 1880 roku zostaje profesorem mistrzowskiej klasy fortepianu w Królewskim Konserwatorium Muzycznym w Brukseli. Nie rezygnuje jednak z muzycznych tournées, co staje się przyczy-

ną pogłębiającej się choroby. W 1885 roku w rodzinnym Żytomierzu umiera na gruźlicę; ma zaledwie 31 lat.

Należał do tego samego pokolenia co Elgar, Mahler, Debussy, Sibelius, Paderewski i Janáček. Tworzył wyłącznie niemal dzieła fortepianowe, wychodząc jednak przy tym poza krąg dzieł na jeden instrument i osiągając w tej dziedzinie poziom wirtuozowski. Był wybitnym pianistą swoich czasów i komponował głównie z myślą o własnych koncertach. Juliusz Zarębski zaliczany jest do prekursorów impresjonizmu — przede wszystkim z uwagi na cykl utworów fortepianowych *Róże i ciernie* oraz dedykowany Lisztowi

genialny *Kwintet fortepianowy g-moll*, który wytrzymując porównanie z utworami Brahmsa i Dvořáka, zaliczany jest do arcydzieł twórczości kameralnej. Choć wiele kompozycji Zarębskiego opublikowano jeszcze za jego życia, to nie zdążył on w swym krótkim życiu osiągnąć artystycznej pełni jako twórca i kompozytor. Odszedł w momencie, gdy doświadczenie kompozytorskie zaczynało brać górę nad pianistycznym.

24.11.2016 | CZWARTEK 19:00

**KAPELA MALISZÓW, ORKIESTRA
SMYCZKOWA UMFC, ADAM KLOCEK**

Puławski Ośrodek Kultury Dom Chemika,
ul. Wojska Polskiego 4

Kapela Maliszów
Orkiestra Smyczkowa UMFC
Adam Klocek — dyrygent

Repertuar własny: muzyka tradycyjna

WYKONAWCY

KAPELA MALISZÓW — Rodzinna kapela z Męciny Małej (Beskid Niski), założona przez multiinstrumentalistę Jana Malisza i jego dzieci. Kapela inspirowana jest tradycyjną muzyką swojego regionu, czyli tańcami i przyśpiewkami z okolic powiatu gorlickiego. Muzyka ta grana jest tradycyjnie, czyli na skrzypcach, basach i bębnie w sposób archaiczny z pewną dozą wolności, radości i improwizacji. Nie jest tylko szkolnym odtworzeniem starych melodii. Kapela tworzy również własne utwory o charakterze polskim w oparciu o wypracowany już styl. Warto wspomnieć, że skrzypce oraz baraban to instrumenty rodzinne, które zespół odziedziczył po ojcu Jana Malisza - Józefie, który przekazał również synowi podstawy gry na wielu instrumentach jakie były w domu rodzinnym. Muzykę tę Kapela nazywa więc „ojcowe nuty”. Oprócz muzyki Kapela zajmuje się również budową instrumentów. W pra-

cowni Jana powstają takie instrumenty jak: skrzypce, basy, lira korbowa, nyckelharpa i fujarki. Osiągnięcia: nominacja do nagród Songlines Music Awards 2015, III nagroda w konkursie Folkowy Fonogram Roku 2015 za płytę *Mazurki Niepojęte*, I miejsce na Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Ludowej Mikołajki Folkowe 2014, II miejsce na Festiwalu Nowa Tradycja 2014 oraz Złote Gęśle dla Kacpra Malisza, III miejsce dla Jana Malisza w kategorii multiinstrumentalista na Festiwalu Folkloru Górali Polskich 2014 w Żywcu, I miejsce oraz nagroda publiczności w konkursie Stara Tradycja przy Festiwalu Wszystkie Mazurki Świata 2013 w Warszawie, I miejsce na Festiwalu Śpiewaków i Kapel 2013 w Kazimierzu Dolnym. Kapela Maliszów koncertowała m.in. w Malezji na Rainforest Music Festival, w Wielkiej Brytanii na WOMAD Festival, w Niemczech na Rudolstadt Festival, w Radiu WDR 3 w Kolonii, w Belgii na Gooikooorts Festival. Zagrała także w Pałacu Prezydenckim pod-

© Kapela Maliszów

czas koncertu poświęconego Oskarowi Kolbergowi, na Festiwalu EthnoPort 2015, EtnoKraków 2015, Rozstaje 2015 i Skrzyżowanie Kultur 2014. W roku 2013 i 2014 muzyka Kapeli była również prezentowana na Międzynarodowych Targach Sztuki Womex.

SKŁAD: Jan Malisz — skrzypce, basy, lira korbo-wa, akordeon, śpiew; Zuzanna Malisz — śpiew, basy, baraban, bęben obręczowy; Kacper Malisz — pierwsze skrzypce, basy, nyckelharpa

ORKIESTRA SMYCZKOWA UNIwersYTETU MUZYCZNEGO FRYDERYKA CHOPINA — Formacja złożona głównie z absolwentów i studentów UMFC, a powołana do życia na potrzeby świnoujskiego Festiwalu Fama w 2012 roku. Pod opieką maestro Adama Klocka corocznie bierze udział w różnorodnych projektach festiwalowych; w swoim dorobku ma kilka wyróżnień w kategorii muzyka, zdobytych na tym festiwalu. Zespół współpracował z Włodkiem Pawlikiem, Januszem Grzywaczem, Tomaszem Tomaszewskim i Baltic Neopolis Orchestra, a także przedstawiał autorskie programy, m.in. koncert *Pełna powaga* z kwartetami B. Dessnera, P. Glassa, M. Nymana i A. Pärta. Młodzi muzycy orkiestry to wszechstronni i utalentowani instrumentalści, którzy chętnie angażują się w projekty przy współpracy z innymi artystami. Prezentowali się również podczas minionych edycji Festiwalu Wszystkie Strony Świata: koncert *We Are From Here* (2012), *Koncert na początek czasu* (2014), *Koncert kwartetowy* (2015).

I SKRZYPCE: Katarzyna Sylla, Magdalena Laskowska, Magdalena Górka, Katarzyna Kielska; **II SKRZYPCE:** Dorota Błaszczńska, Justyna Młynarczyk, Katarzyna Kawka, Jakub Bańdur; **ALTÓWKI:** Sylwia Rosińska, Maja Wachnik; **WIOLONCELE:** Beata Cholewa, Jakub Jakubowski, Jakub Gucik

ADAM KLOCKEK — Biogram dostępny na str. 18.

REPERTUAR

1. *Chodzony od Józefa* — muz. Kacper Malisz
2. *Październikowy odlot* — muz. Jan Malisz
3. *Wiązanka Mazurków Kacpra Malisza* — muz. Kacper Malisz
4. *Haciok* — melodia tradycyjna
5. *Chmiel* — melodia tradycyjna
6. *Mazurek Klótlivy* — muz. Kacper Malisz
7. *Zielona Lipka* — melodia tradycyjna
8. *Na piecu łoroł* — melodia tradycyjna
9. *Mazurek Niepojęty* — muz. Kacper Malisz

Na repertuar koncertu złożą się przede wszystkim utwory pochodzące z albumu *Mazurki Niepojęte* (Karrot Kommando, 2015), który miał swoją premierę podczas Festiwalu Ethno Port w Poznaniu. Powstały one z inspiracji tradycyjną muzyką Karpat i powiatu gorlickiego, gdzie muzycy mieszkają. Muzyka grana jest na skrzypcach, basach, lirze korbowej i bębnie obręczowym. Melodiom towarzyszy czasem Zuzanna Malisz, śpiewająca fenomenalnym białym głosem. Z kolei pierwszy skrzypek zespołu Kacper Malisz, to wyjątkowo utalentowany solista o wysokich umiejętnościach improwizacyjnych. Kapela nie odtwarza jedynie starych melodii, ale tworzy także autorskie utwory w tym stylu, udowadniając, że tzw. muzyka tradycyjna jest nadal żywa i na swój sposób „nowa”. Można powiedzieć, że beskidzcy artyści mają tę muzykę w sercu, co daje się wysłyszeć — i zobaczyć! — podczas żywiolowych koncertów. Kapela Maliszów wystąpi z towarzyszeniem Orkiestry UMFC pod kierunkiem Adama Klocka, a koncert będzie kontynuacją współpracy wymienionych artystów, którzy wystąpili razem po raz pierwszy podczas Festiwalu Fama 2016 w Świnoujściu. Celem projektu jest twórcza interpretacja polskiej muzyki tradycyjnej oraz ukazanie jej w nowym kontekście muzycznym.

„Pamiętam jak przez mgłę, że mama, chodząc po domu, nuciła sobie cichutko albo śpiewała głośno na weselu. Zabieram więc Zuzię i Kacpra w świat mojego dzieciństwa, żeby go poznali chociaż w małej części, aby ich również zainspirowała”. (Jan Malisz)

„Polska muzyka ludowa bywa dla osób nieprzygotowanych trudna w odbiorze. Ale to, co grają Malisze, jest tak energetyczne, tak pięknie skrojone, że ma ogromną szansę trafić do publiczności w każdej przestrzeni geograficznej”. (Tomasz Janas — juror Festiwalu Nowa Tradycja, polskieradio.pl)

„Niepojęte są te *Mazurki* i rodzina Maliszów, nie dziwią zachwyty, doskonale miejsca na listach przebojów muzyki świata, aplauz na koncertach. Będziemy czekać niecierpliwie na następną!” (Maria Baliszewska, muzykatradycyjna.pl)

„*Mazurki Niepojęte* to muzyka pełna pasji, transowa, momentami dosyć surowa, a momentami niezwykle melodyjna. Na szczególną uwagę zasługują wirtuozerska gra na skrzypcach Kacpra i przepiękny głos młodziutkiej Zuzanny”. (Jacek Skolimowski, newsweek.pl)

25.11.2016 | PIĄTEK 19:00

**SHAUN BOOKER & JONN
DEL TORO RICHARDSON**

Puławski Ośrodek Kultury Dom Chemika,
ul. Wojska Polskiego 4

Shaun Booker — śpiew
Jon Del Toro Richardson — gitara
Lenny Paul Fatigati — bas
Ryan Jewell — perkusja

Repertuar własny: blues

WYKONAWCY

SHAUN BOOKER — Amerykańska wokalistka mieszkająca w Ohio. Edukację muzyczną rozpoczęła bardzo wcześnie. Już jako trzylatka śpiewała w lokalnym kościele, a jako nastolatka zaczęła występować na scenie, co przyniosło jej niestety szereg nieprzyjemności. Powodem była jej płeć i kolor skóry. Nigdy jednak się nie poddała. Na swoim koncie ma udział w International Blues Challenge. Energetyczny występ przyniósł jej wówczas miano „Cesarzowej Beale Street”. Nazywano ją też „enigmą”, a to z uwagi na intrygujące połączenie mocnego głosu i drobnej postury fizycznej. Na scenie artystka eksploduje muzyczno-taneczną energią, przejmując kontrolę nad widowiskiem i publicznością.

JONN DEL TORO RICHARDSON — Bluesa interpretuje w unikalny sposób, pięknym tonem gitary, łącząc szeroki wachlarz stylistyk, co spotyka

się z aplauzem publiczności, krytyków i jurorów. W 2005 roku wraz z zespołem wokalistki Diunny Greenleaf wziął udział w International Blues Challenge w Memphis. Zespół zdobył pierwsze miejsce, zaś on sam otrzymał nagrodę dla najbardziej obiecującego gitarzysty (the Albert King Award). W 2008 roku ich album *Cotton Field To Coffee House* uhonorowano Blues Music Award w kategorii Best New Artist Debiut. Oprócz współpracy z Diunną Greenleaf Jonn Del Toro Richardson występuje na czele własnego zespołu i towarzyszy innym liderom (Otis Taylor, Bob Margolin, Hubert Sumlin, James Cotton, Bob Stroger, Willie „Big Eyes” Smith, Anson Funderburgh, Ronnie Earl, Rich Del Grosso, Gary Moore). W 2013 roku wspólnie z Seanem Carney’em nagrali firmowany nazwiskami obydwu gitarzystów album *Drivin’ Me Wild*. W roku 2015 ukazał się jego solowy debiut *Tengo Blues*, nominowany do Blues Blast Music Award. Artysta brał ponadto udział w rejestracji m.in.

© Shaun Booker, fot. Aigars Lapsa

trzech albumów sygnowanych przez Diunnę Greenleaf oraz uhonorowanej nagrodą Grammy płyty Pinetopa Perkinsa.

REPERTUAR

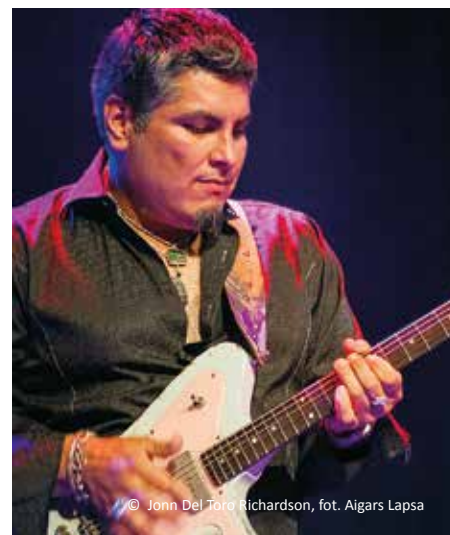
1. *Blue Plate Special* — Shaun Booker
2. *Restless Smile* — Shaun Booker & Lewis Wexler
3. *Rock Me Baby* — Joe Josea & B.B. King
4. *Zero Hero* — Shaun Booker & Lewis Wexler
5. *T.L.* — Lewis Wexler & Shaun Booker
6. *I'm A Wipeout* — Shaun Booker & Lewis Wexler
7. *Another Form Of The Blues* — Shaun Booker & Lewis Wexler
8. *Sunset Key West* — Shaun Booker & Lewis Wexler
9. *Yellow Cross* — Shaun Booker & Lewis Wexler
10. *David & Goliath* — Shaun Booker & Sean Carney
11. *Mr. Telephone Man* — Shaun Booker
12. *I Don't Even Know Your Name* — Shaun Booker & Lewis Wexler
13. *Ruling Class* — Shaun Booker & Lewis Wexler
14. *Tobacco Road* — John D. Loudermilk

Puławski koncert odbywa się w ramach trasy promującej album *Blue Plate Special* (Nite Owlz Records, 2015), sygnowany nazwiskami wokalistki Shaun Booker i gitarzysty Seana Carney'a, który z przyczyn zdrowotnych musiał wycofać się z udziału w niej. Utwory, które znalazły się na tej płycie, to w większości kompozycje autorstwa Shaun Booker. *Blue Plate Special* to blues, ale usłyszymy tutaj także wycieczki w kierunku rocka, soulu i funku. Na liście piosenek znajduje się również utwór, którym artyści chcą złożyć hołd wielkiej ikonie muzyki bluesowej — B.B. Kingowi. Jonna Del Toro Richardsona, Seana Carney'a i Shaun Booker łączy nie tylko miłość do muzyki, ale i przyjaźń, godziny spędzone razem

na estradach i w studiach oraz dni spędzone razem w trasach.

„[Shaun Booker] Zmieniła moje myślenie o muzyce. Zaprowadziła mnie na muzyczne tereny, o których wcześniej nie myślałem, że kiedykolwiek w nie zawitam. (...) Czasami jej pomysły wydają mi się początkowo ryzykowne, ale jako że zawsze dzieje się tak, że jak się dobrze wsłucham, to te jej pomysły mają sens, a ich nietypowość jest atrybutem, nie przeszkodą”. (Sean Carney, „Twój Blues”, nr 66)

„Jej flagowe hasło powitalne, którym zwraca się do publiczności (ale też podpisuje swoją elektroniczną korespondencję) to ‚I'm Shaun Booker, dammit!’ — jest zarazem najlepszą definicją tej intrygującej osoby. Krótka, zadziornie, i na temat!”. (Ewa Matysik, „Twój Blues”, nr 66)

26.11.2016 | SOBOTA 19:00

**KONCERT ZAMKNIĘCIA — MIGOT —
NIKOLET BURZYŃSKA | PRAWYKONANIE**

Puławski Ośrodek Kultury Dom Chemika,
ul. Wojska Polskiego 4

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Kaliskiej
Emanuel Salvador — skrzypce
Adam Klocek — dyrygent

**Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) —
Symfonia nr 4 D-dur, K. 19 (1765)**
Koncert skrzypcowy nr 5 A-dur, K. 219 (1775)

Nikolet Burzyńska (ur. 1989) — „Migot” na orkiestrę kameralną (2016) — PRAWYKONANIE

WYKONAWCY

ORKIESTRA SYMFONICZNA FILHARMONII KALISKIEJ — Zespół nagrodzony Grammy Award 2014 w kategorii Best Large Jazz Ensemble Album za płytę *Night in Calisia*. Historia ostatniego sukcesu orkiestry, który przyniósł jej największy rozgłos jest ściśle związana z Kaliszem. Z okazji jubileuszu 1850 lat Kalisza zamówiono u Włodka Pawlika utwór *Night in Calisia*. W koncercie udział wzięli: legendarny trębacz Randy Brecker, Włodek Pawlik Trio oraz Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Kaliskiej pod dyrekcją Adama Klocka. Album w rankingu „Rzeczpospolitej” zyskał tytuły Album roku 2012 oraz Hit roku 2012, a amerykańskie wydanie (Summit Records) znalazło się na prestiżowej liście 50-ciu najczęściej emitowanych nagrań płytowych we wszystkich rozgłośniach jazzowych Stanów Zjednoczonych. We wrześniu 2014 roku płyta uzyskała status podwójnej platyny i pozostaje nadal w czołówce

bestsellerów najważniejszych sieci sprzedaży w Polsce. Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Kaliskiej jest obecnie postrzegana przez artystów i krytykę jako jeden z wyróżniających się zespołów orkiestrowych w kraju. W sezonie 2006–2007 Filharmonia powołała do życia Międzynarodowy Festiwal Muzyczny Bursztynowy Szlak (Multimedia Amber Road Festival), który stał się ważnym wydarzeniem muzycznym w kraju. Ciekawym projektem Filharmonii Kaliskiej okazał się cykl koncertów „Filharmonia nie gryzie”, łączący różne muzyczne style. W wersji symfonicznej z orkiestrą wystąpili, m.in.: Gabriela Kulka, Grzegorz Kupczyk z zespołem Ceti oraz grupy Zakopower i Laboratorium. Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Kaliskiej posiada w swoim dorobku kilka albumów płytowych. Najważniejszy z nich to nagrodzony Grammy Award 2014 *Night in Calisia*. W listopadzie 2010 roku ukazało się trzy-płytowe wydawnictwo *Preisner’s Voices*. Trzecia płyta *Danse Macabre* została nagrana

z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Kaliskiej. Od 2006 roku dyrektorem naczelnym i artystycznym Filharmonii Kaliskiej jest Adam Klocek. Zespół występował z wybitnymi polskimi solistami i dyrygentami, są wśród nich: Dimitry Vassiliev, Wanda Wiłkomirska, Janusz Olejniczak, Piotr Paleczny, Rafał Blechacz, Ewa Pobłocka, Wiesław Ochman, Konstanty Andrzej Kulka, Waldemar Malicki, Bogusław Madey. Orkiestra występowała w Filharmonii Narodowej, Studiu Koncertowym Polskiego Radia S-1, Filharmonii Wrocławskiej i Poznańskiej.

I SKRZYPCE: Dorian Pawełczak (koncertmistrz), Jakub Śmigieński, Heghine Mkrtchyan, Irena Świątek, Paweł Kulczycki, Maria Sienkiewicz-Chrześcijanek, Jacek Fabiniak, Beata Dobak; **II SKRZYPCE:** Izabela Garyantesiewicz, Szymon Półtorak, Irena Piechota, Brygida Wierzbicka-Gorzelańczyk, Małgorzata Kozera, Arkadiusz Hylewski, Andrzej Pietrzak; **ALTÓWKI:** Barbara Krawczyk, Patriciu Cristian Pitis, Tofik Alidżanow, Aleksandra Kwiecik, Natalia Miszczyk; **WIOLONCZELE:** Piotr Łyszczorz (koncertmistrz), Iwona Gorgol, Maria Krzyżanowska, Luba Galas; **KONTRABASY:** Radosław Maniak, Konstantin Kniazyszczce, Maria Szymkiewicz; **FLET:** Zuzanna Borowiecka; **OBOJE:** Katarzyna Kulczycka, Paweł Synkiewicz; **WALTORNIE:** Włodzimierz Gala, Katarzyna Kwiatkowska; **PERKUSJA:** Bartosz Bindel.

EMANUEL SALVADOR — Jeden z najlepszych portugalskich skrzypków swojej generacji. Już jako nastoletni artysta występował jako solista i muzyk kameralny na wielu ważnych scenach muzycznych, m.in. w Wielkiej Brytanii, Kazachstanie, Portugalii, Holandii, Meksyku, Hiszpanii, Niemczech oraz we Włoszech i na Malcie. Laureat takich nagród jak: I nagroda w konkursach Isolde Menges i Beckenham Festival, II nagroda w konkursie Jovens Musicos, wyróżnienie w międzynarodowym konkursie Julio Cardona, stypendium naukowe Gulbenkian Foundation (2000–

2003), dotacja Instituto Camões (2008–2009). W 1999 roku ukończył Artave (specjalistyczna szkoła muzyczna) jako najlepszy student roku. Studiował u Costy Santosa, Sergeia Aroutiouniana oraz Yakowa Marra. Naukę kontynuował w Londynie w Guildhall School of Music and Drama, studiując w klasie prof. Johna Glickmana i uzyskując tytuł licencjata, a następnie w Royal College of Music w klasie dra Felixa Andrievskiego, uzyskując tytuł magistra muzyki ze specjalizacją zaawansowanych występów solowych. Emanuel Salvador pobierał także lekcje u takich mistrzów jak: Ulf Hoelscher, Alberto Lysy, Vadim Brodsky, David Takeno, Gerardo Ribeiro oraz Ilya Grubert. Jako solista koncertował z takimi orkiestrami jak: Artave, Orquestra do Norte, Clássica da Madeira, Sinfonica UANL, Camara de Morelos, Rotterdam Ensemble, Orchestra da Camara Fiorentina, Nonesuch, Vitalis, Skolia, Newbury Symphony, Nuova Amadeus oraz Orkiestra Symfoniczna w Białymstoku, Lublinie, Opolu i Kaliszu, pod batutą takich dyrygentów jak: Ferreira Lobo, Roberto Beltran, Bogusław Dawidow, Felix Carrasco, Volker Schmidt-Gertenbach, Federico Garcia Vigil, Byron Fidetzis, Chris Dawe i Massimo Scapin.

W swoim dorobku posiada nagrania dla Radia Portugalskiego oraz Khabar TV (Kazachstan). Artystyce dedykowane były dwa koncerty skrzypcowe skomponowane przez Joaquina dos Santosa oraz Karla Fioriniego. Oba premierowe wykonania były zarejestrowane i wydane na płytach CD. Artysta jest czynnym muzykiem kameralnym i brał udział w kursach mistrzowskich u Bernarda Greenhouse'a (Beaux Arts), z triami Florestan i Peabody oraz kwartetami Borodin, Takacs i Vellinger. Był członkiem i założycielem tria fortepianowego Vianna da Motta, z którym koncertował w Anglii i Portugalii oraz nagrał album płytowy dla wydawnictwa Centro Atlántico. W 2003 roku założył duet z harfistą Ieuan'em Jones'em, z którym regularnie koncertuje w Anglii. W la-

tach 2005–2015 był koncertmistrzem Orquestra do Norte w Portugalii. Jest także gościnnym koncertmistrzem Seoul Classical Players (Korea Południowa) oraz Orchestra Nacional de Espana w Madrycie. Obecnie jest solistą koncertmistrzem Baltic Neopolis Orchestra w Szczecinie oraz prowadzi klasę skrzypiec w szczecińskiej Akademii Sztuki. Artysta jest ambasadorem marki D'Addario, gra na tonalnej kopii instrumentu Guarnerius del Gesu, wykonanej przez Martina Schleske (Monachium, 2004).

ADAM KLOCEK — Biogram dostępny na str. 18.

REPERTUAR

Wolfgang Amadeus Mozart

Symfonia nr 4 D-dur, K. 19 (1765)

1. *Allegro*
2. *Andante*
3. *Presto*

Mozart, autor ponad pięćdziesięciu dzieł symfonicznych, napisał *Symfonię nr 4* mając zaledwie 9 lat, podczas długiego tournée, które objęło wiele miast europejskich. Ojciec młodego kompozytora zaplanował je, by zaprezentować talent swoich dzieci na najważniejszych dworach starego kontynentu. Podczas pobytu w Londynie Mozart występował na dworze króla Jerzego III oraz miał okazję poznać Johanna Christiana Bacha, najmłodszego z synów Jana Sebastiana. Styl tego kompozytora wywarł więc wpływ m.in. na pierwsze symfonie przyszłego klasyka wiedeńskiego. *Symfonię nr 4* — napisaną na dwa rogi, dwa oboje i smyczki — otwiera motyw przypominający fanfary, a trzyczęściowa całość oparta jest na typowym dla tego okresu podziale: szybko, wolno, szybko oraz zamknięta została tematem tanecznym

Nikolet Burzyńska

Wolfgang Amadeus Mozart

Koncert skrzypcowy nr 5 A-dur, K. 219 (1775)

1. *Allegro aperto*
2. *Adagio*
3. *Rondo: Tempo di minuetto*

Oparty na typowej strukturze szybko-wolno-szybko *Koncert skrzypcowy A-dur* Mozarta, określany też mianem „Tureckiego”, miał swoje prawykonanie w roku 1775 w Salzburgu. Swoją wielką piątkę koncertów skrzypcowych skomponował Mozart w bardzo krótkim czasie. Jest to także okres pracy na stanowisku nadwornego koncertmistrza arcybiskupa Salzburga Hieronymusa von Colloredo, z którym kompozytor często wchodził w konflikty, szukając okazji do zerwania tej relacji, odzyskania twórczej niezależności i poprawy swojej sytuacji finansowej. Arcybiskup nie doceniał geniuszu młodego Mozarta, stwierdzając, że ten w ogóle nie zna się na muzyce i powinien podjąć naukę w konserwatorium w Neapolu. Mozart, zmuszony dostosowywać się do wymagań, jakie stawiała przed nim funkcja nadwornego kompozytora, starał się jednocześnie w tych koncertach uszlachetnić nieco właściwy swojej epoce styl *galant*. Kolejne utwory z cyklu, którego *Koncert skrzypcowy nr 5 A-dur* jest zwieńczeniem, przynoszą stopniowe wzbogacenie techniki i rozwój indywidualnego stylu Mozarta; cesura zaznacza się wyraźnie między drugim i trzecim koncertem. *Koncert nr 5* muzykolog Alfred Einstein określił jako „nieprześcigniony, jeśli chodzi o blask, żarliwość, esprit. W obu częściach skrajnych pełno niespodzianek: w pierwszej części na wpeł improwizacyjne „zaprezentowanie się” skrzypiec; na przemian wdzięk w marszowym tempie, szorstkość i przywilność; w ostatniej części — humorystyczny wybuch wściekłości w „tureckim” przebraniu”. Wysokie wymagania techniczne stawiane soliście przez to dzieło można uznać za otwarcie nowego rozdziału w historii wioliny. Przetrawwszy próbę czasu, należy on do najczęściej

wykonywanych koncertów skrzypcowych, jakie kiedykolwiek powstały.

WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756–1791)

— Biogram dostępny na str. 30

Nikolet Burzyńska

„Migot’ na orkiestrę kameralną (2016) — PRAWYKONANIE

Brzęczenie różnorodnej masy, zaśpiewy i pojękowania, morze drobnych zdarzeń, przenikających się i łączących w przestrzeń niejednorodną, poruszane wspólnym rytmem elementy jednego procesu, rozwarstwianie i dekonstrukcja, harmonia i scalanie. Tak można by określić dźwięki natury — od ciała przez ziemską przyrodę do gwiazd, albo też to, co dzieje się w utworze. *Migot* to kilkunastominutowy utwór wielowątkowy. Poszczególne części odznaczają się kontrastującym charakterem nosząc znamiona — jedne witalizmu, a inne płynących sennych płaszczyzn. Początek utworu to dialog solowych zaśpiewów fletu i obojów, w który stopniowo zaczyna się włączać, przyjmując rolę coraz mniej związaną tylko z tworzeniem tła, cała orkiestra. W niektórych momentach utworu doszukać się można inspiracji folklorystycznymi cechami instrumentów takich jak obój, waltornie czy smyczki. Przez cały utwór przewija się tytułowe drganie blasku rozumiane na różne sposoby: jasne barwy, oscylujące harmonie, falujące zaśpiewy, szkliskość, wibrujące artykulacje.

NIKOLET BURZYŃSKA (ur. 1989) — Muzyka kompozytorki, określana jako pełna energii i życia, została doceniona między innymi przez światowej sławy skrzypaczkę Hilary Hahn, a człowiek kompozytor amerykański i laureat Oscara John Corigliano napisał, że wroży jej wielką przyszłość. Nikolet Burzyńska studiowała kompozycję na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie (w klasie M. Błażewicza

i S. Moryto) oraz Conservatoire de Strasbourg (w klasie M. Andre). Uczestniczyła w licznych kursach i warsztatach kompozytorskich z udziałem m.in.: Louisa Andriessena, Martijna Paddinga, Richarda Ayresa, La Monte Younga, Tadeusza Wieleckiego, Jung Hee Choi, Alfreda Spirli, Ann McKay, Jeroena D'Hoe, Jean-Paula Dessy, Annelies Van Parys, Kimo Hakkola, Luca Van Hove. Jej muzyka była wykonywana m.in. przez Hilary Hahn, Musiques Nouvelles, Orkest de ereprijs pod dykcją Roba Vermeulena, Voix de Strass pod dykcją Catherine Bolzinger, Polską Orkiestrę Radiową pod dykcją Szymona Bywalca, Filharmonię Kaliską pod dykcją Adama Klocka, Śląską Orkiestrę Kameralną i chór żeński Filharmonii Śląskiej pod dykcją Massimiliano Caldiego, Orkiestrę Muzyki Nowej pod dykcją Aleksandra Lasonia, Éduy Zádory, Alfredo Ovallesa, Lietuvas Oboju Kwintetas, Kwadrofonik podczas takich festiwali jak Young Composers Meeting w Holandii, Tactus w Belgii,

SICMF w Korei Południowej, La Semaine du son we Francji, Compositores de Hoje w Brazylii, EXhiBiTRoNiC w Strasbourgu, NEXT w Wiedniu, Druskomanija na Litwie oraz podczas koncertów m.in. w IRCAM, Palais du Rhin, Warszawskiej Operze Kameralnej. Kompozycje Nikolet Burzyńskiej były prezentowane przez rozgłośnie radiowe takie jak: Radio Accent 4, Program I Polskiego Radia, WQXR New York Public Radio, WEFT Champaign Central Illinois. Zostały także wydane przez amerykańsko-australijską wytwórnię Ablaze Records oraz 2013 Parma Anthology of Music, a także jako część 56-tej i 57-tej kroniki Warszawskiej Jesieni. W tym roku kompozycje Nikolet znajdują się również na albumach płytowych austriackiej skrzypaczki Éduy Zádory i wenezuelskiego pianisty Alfredo Ovallesa. Nikolet Burzyńska zdobyła nagrody i wyróżnienia w kilkunastu konkursach kompozytorskich. Była stypendystką Prezesa Rady Ministrów, Marszałka Województwa Śląskiego, uczestniczką programu

Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Kolekcje — Zamówienia kompozytorskie” realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca. Pomimo młodego wieku stworzyła już ok. 50 kompozycji. Tworzy także muzykę teatralną i filmową oraz do tańca współczesnego. Orkiestrowała muzykę popową na koncerty symfoniczne dla Zakopowera, Mai Kleszcz i incarNations, Michała Szycy, Młodej Polskiej Filharmonii, Filharmonii Kaliskiej i Festiwalu Wszystkie Strony Świata.

© Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Kaliskiej, fot. Tomasz Wolff

ENCYKLOPEDIE

- *Encyklopedia muzyczna PWM: część biograficzna, t. 1–12*, pod red. E. Dziębowskiej, Kraków: Polskie Wydawnictwo Muzyczne, 1979–2012.
- *Encyklopedia muzyki*, pod red. A. Chodkowskiego, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2006.

MONOGRAFIE, STUDIA

- G. Bacewicz, *Znak szczególnie*, Warszawa: Czytelnik, 1974.
- A. Czartkowski, *Beethoven. Próba portretu duchowego*, Warszawa: PIW, 2010.
- A. Einstein, *Mozart. Człowiek i dzieło*, Kraków: PWM, 1983.
- A. Einstein, *Muzyka w epoce romantyzmu*, Kraków: PWM, 1983.
- M. Gąsiorowska, *Bacewicz*, Warszawa: PWM, 1999.
- S. Jarociński, *Mozart*, Kraków: PWM, 1988.
- S. Kisielewski, *Grażyna Bacewicz i jej czasy*, Warszawa: PWM, 1964.
- A. Kolb, *Mozart*, Warszawa: PIW, 1990.
- A. Orga, *Beethoven*, Kraków: PWM, 2001.
- I. Pomianowska (red.) *Chopin w krytyce muzycznej (do I wojny światowej). Antologia*, Warszawa: Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, 2011.
- R. Rolland, *Beethoven*, Kraków: PWM, 1984.
- B. Schaeffer, *Dzieje muzyki*, Warszawa: WSiP, 1993.
- M. Tomaszewski (red.), *Beethoven. Studia i interpretacje*, Kraków: Akademia Muzyczna w Krakowie, 2000.

SERWISY INTERNETOWE

- Classical Archives — classicalarchives.com
- Instytut Adama Mickiewicza — culture.pl
- Narodowy Instytut Fryderyka Chopina — chopin.nifc.pl
- Polskie Centrum Informacji Muzycznej — polmic.pl

STRONY INTERNETOWE KOMPOZYTORÓW I WYKONAWCÓW

- emanuelsalvador.com
- eugenindjic.com
- filharmoniakaliska.pl
- fonobo.pl/ralph-kaminski
- iamshaunbookerdamnit.com
- kapelamaliszow.com
- kayax.net/artysta/swiernalis
- lasonensemble.com
- lukaszpawlik.com
- mpf.zwierciadlo.pl
- nikoletburzynska.co
- rykardaparasol.com
- seancarneyblues.com
- [fb/EugenIndjic](https://www.facebook.com/EugenIndjic)
- [fb/Filharmonia.Kaliska](https://www.facebook.com/Filharmonia.Kaliska)
- [fb/iamshaunbookerdamnit](https://www.facebook.com/iamshaunbookerdamnit)
- [fb/kaminskiralph](https://www.facebook.com/kaminskiralph)
- [fb/kapelamaliszow](https://www.facebook.com/kapelamaliszow)
- [fb/Lukasz.pawlik.music](https://www.facebook.com/lukasz.pawlik.music)
- [fb/RykardaMusic](https://www.facebook.com/RykardaMusic)
- [fb/Sean-Carney-Band](https://www.facebook.com/Sean-Carney-Band)
- [fb/Swiernalis](https://www.facebook.com/Swiernalis)